ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 2/1/2023

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 2 ވަނަ ޖަލްސާ

١٦ رَجَبُ ١٤٤٤

7 ފެބުރުއަރީ 2023

(އަންގާރަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:02

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 13:36

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 2 ވަނަ ޖަލްސާ

7 ފެބްރުވަރީ 2023 (އަންގާރަ ދުވަސް)

---

1. ޤަވްމީ ސަލާމް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 7 ފެބްރުވަރީ 2023 ވީ އަންގާރަ ދުވަސް. 1444 ވަނަ އަހަރުގެ ރަޖަބު މަހުން 16 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ދިނަށަ ނަކަތުން 7. އަޅުގަނޑުމެން އިންނަނީ މިހިރީ 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ ދެވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 37 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަފަރުގައި 3 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެބަވޭ.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާއަކީ އޖ/2/1/2023.

4. ތަޢުޒިއްޔާ ފާސްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4- ތަޢުޒިއްޔާ ފާސްކުރުން. ތަޢުޒިއްޔާ ނަންބަރު 38/3/2022 އިން 43/3/2022 އަށް، 6 ޖަލްސާގެ ތަޢުޒިއްޔާ. އެއީ 2022ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 38 ވަނަ ޖަލްސާއިން 43 ވަނަ ޖަލްސާއަށް. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 218ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، މި ތަޢުޒިއްޔާތައް ވަނީ ބަލައިގަނެވިފަ.

5. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5- ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. މި ދައުރަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅަން ގަސްތުކުރާ ބިލުތައް ސަރުކާރުން ވަނީ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައެވެ. ކޮންމެ ދައުރެއް ވެސް ފަށާއިރުގައި ފޮނުއްވަވާ. މި ފަހަރު 23 ބިލެއްގެ ލިސްޓެއް ލިބިފައި އެބަވޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޕޯޓަލްގައި މި ލިސްޓު ފެންނާނެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު އިންތިޒާމުކޮށްދީފައިވަން. މި ވަގުތު ކޮމިޓީތަކުގައިވާ ބިލުތައް؛ ޖުމުލަ 19 ބިލެއް ކޮމިޓީތަކުގައި އެބަވޭ. އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީގައި ދެ ބިލެއް. ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީގައި 7 ބިލެއް، އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީގައި ދެ ބިލެއް، ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގައި ބިލެއް، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި ދެ ބިލު، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ކޮމިޓީގައި ބިލެއް، އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖު ކޮމިޓީގައި ބިލެއް، ޕަބްލިކް އެކައުންޓްސް ކޮމިޓީގައި، އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖު ކޮމިޓީ އަދި ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީ، މި ގުޅިގެންވާ ކޮމިޓީގައި ބިލެއް. ޕަބްލިކް އެކައުންޓްސް ކޮމިޓީ އަދި ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީ ގުޅިގެންވާ ކޮމިޓީއެއްގައި އިތުރު ބިލެއް، އިތުރު ދެ ބިލެއް އެބަވޭ. ބައެއް ކޮމިޓީތަކުން ސެޝަނުގެ ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި ވެސް އެ ސެޝަނުގައި [illegible] ނުވޭ. އަޅުގަނޑު [illegible] ކޮމިޓީތަކުގައި ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible]. (ވަގުތުކޮޅެއްކުރިން) މިއަދު ވިލާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ހައި ސްކޫލުން، އެ ސްކޫލުގެ ޓީ ދަރިވަރުންގެ ފަރާތުން މަޖިލިސް އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުން ވަޑައިގެންނެވުން ފާހަގަ މަރުޙަބާ ބަލައި ދެންނެވުން.

ކުއްލި މަސައްކަތު

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6. 6.1 އަށް ދިޔުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުއްލި މަސައްކަތެއް ލިބިފައި. އެއީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މަސައްކަތެއް. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މަސައްކަތް ފަށައިގަތުމުގެ ކުރިން ތުރުކީއަށް އިއްޔެ އައި ބާރުގަދަ ބިންހެލުމުގައި އެ ތަނުގެ ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުންނާއި އަދި ސިރިޔާގެ ގިނަ ބަޔަކަށް ގެއްލުންވެ، އަދި އެތައް ބައެއްގެ ފުރާނަ ގެއްލިފައިވާތީވެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢުޒިޔާ އަދި އެ ޖުމްހޫރިއްޔާތަކާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތިލަފުށިން ބިދޭސީންނަށް ބިން ވިއްކުން ހުއްޓާލުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވާލައި ހުށަހަޅާ ކަރުދާހު މަޖިލީހަށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިރަށް މާލެ ކައިރީގައި ގުޅިފަޅު ގާތުގައި ޖަމާވާ ބޯޓު ތަކުގެ ދިވެހިންގެ ފިލާއްޖައި ހިއްސާއި، ޚިދުމަތާއި މިނިސްޓަރުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބައިތުލްމާލުން ޚަރަދުކުރާނެގޮތް އުފެއްދި ތިބޭނެ ތީކުރުން އަސްނަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާދަތު މަސްއޫލިއްޔަތު ހިފެހެއްޓުމަށް ރަނގަޅުކަމާ ފަރިއްކުރުން، ބިލުގެ ދަރިކަން މާކް ސަރުކާރުގައި ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ދެވޭނެ ބޭސް މިޔާރު ފަސް ހިނގަމުންދާއިރު، ބިލުގެ އުސޫލުން ބިދޭސީންނަށް 99 އަހަރަށް ބިން ދޫކުރުމަކީ ވިއްކާލުމާ އެއްފަދަ ކަމަކަށް ވާތީ، ޤާނޫނުއަސާސީ ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިންނާއި ރާއްޖޭގެ އިންޑިޕެންޑަންސް ވަރަށް ބޭރަށް ކުރާނެ ކަމަކަށް ވާތީއާއި، ބިންގަނޑުގެ ވާދަވެރިކަމުގެ ބޮޑެތިކަމަކީ ސަރުކާރުން ކުރި އަދި ފުދި ފަސްމީގެ ވިޔަފާރިވެރިން ބިދޭސީންނާ ވާދަކުރަންޖެހޭ ފަދަ އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައި، ދިވެހިންނާ އެއްފަދައިން ބިދޭސީންނަށް ބިންގަނޑު ގޮތަށް ހުޅުވާލަދީ ދިވެހިންނަށް ވިޔަފާރީގެ ފުރުސަތުތަކެއް ކޮށްދީފައިވާ ކަމަށް ދިވެހިންގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ކާރިސާއެއް ގެނެސްދޭނެ އުސޫލެއް ބަދަލުގައި ބޮޑު މީހުންގެ އަތްމަތީގައި ދިއުމުގެ ބޮޑު ފުރުސަތު ހުޅުވިގެންދާނެ ކަމަށް ވާތީއާއި، ފަރުދީ މަސްލަހަތު ކުރިއަށް ބެހެއްޓުމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ އިންތިޚާބަކަށް ސަރުކާރުން ނުކުރާނެ ފުރުސަތު ބޭނުންކޮށް ފަރުދީގޮތުން ބިދޭސީންނަށް 99 އަހަރަށް ބިން ދޫކުރުމަކީ ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިންގެ ފައިދާއަށް ނުވާނެ ކަމަކަށް ވާތީ، ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ވާނެ ކަމަކަށް ވާތީވެ، ކ. ތިލަފުށިން ބިދޭސީންނަށް 99 އަހަރަށް ބިން ވިއްކުން ހުއްޓާލުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވާލައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި ކަރުދާހު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަމީން އާންމު، ވޯޓުގެ ރަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ރަނގަބީލު ޖެހުނު) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކަރުދާހު މަޖިލީހުގައި؛ ބަހުސްކުރުމާ ދޭތެރޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރިހަމައަށް ތައްޔާރުވެވޭނެހެން ގަޑިއަކަށް ފަސްކޮށްލެއްވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ރަނގަބީލު ޖެހުނު)

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް
މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	49
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	09
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	36
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	45
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	23
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވޭ

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ؛ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވީ 49 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް 9 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވޯޓުދެއްވި. ނުފެންނަ ކަމަށް 36 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 45 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 23 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ކުއްލި މައްސަލަ ފާސްއެއްނުވި.

6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މޭޒުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.1- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެންނެވި ބަދަލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށް ޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުމަށް

އެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ދާއިރާ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ މަޖިލީހަށް އިއްވައިދެއްވުމަށް އަމީން އާންމު އަރިހު ދަންނަވަން.

އިދާރީ ގޮތުން އިއްވެވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް، ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރެޖިސްޓްރޭޝަންގެ ބައެއް މަސައްކަތްތައް ބަދަލުގެނައުމާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނައި ބަދަލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމަށް ބަލައި އެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން އެދެމެވެ. މި ސިޓީއާ އެކު މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ލިސްޓު ފޮނުވީމެވެ. އިޙްތިރާމު ގަބޫލުކުރެއްވުން އެދެމެވެ، 24 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1444، 18 ޖެނުއަރީ 2022، ޚާދިމްކުމް، އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސާލިހް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އަމީން އާންމު. މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމަށް ނިންމީއެވެ.

{6.2}- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.2- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނައި ބަދަލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށް ބަލައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ދާއިރާ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ މަޖިލީހަށް އިއްވައިދެއްވުމަށް އަމީން އާންމު އަރިހުން އެދެން.

އިދާރީ ގޮތުން އިއްވެވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް، ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. ނޭޝަނަލް މެންޓަލް ހެލްތް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފައްދައި، އެ އިދާރާއަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ބަޔެއް ކަމުގައި ހަމަޖެއްސެވުމަށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނައި ބަދަލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން

ފާސްކުރެއްވުމަށް ޖަހައި އެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން އެދެމެވެ. މި ސިޓީއާ އެކު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ރިޕޯޓު ފޮނުއްވީމެވެ. އިޙްތިރާމް ގަބޫލުކުރެއްވުން އެދެމެވެ. 4 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1444. 27 ޑިސެންބަރު 2022. ޚާދިމުކުމް، އިބްރާހިމް މުޙައްމަދު ސޯލިޙް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަމީން އާންމު. މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމަށް ނިންމައީމު.

7. އިބްތިދާއީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 7- އިބްތިދާއީ ބަހުސް. ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަފުސާނީ ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ، ވަގުތީ ސިޔާސަތުތަކެއްގެ ތެރެއިން ޚިދުމަތްތައް ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވައިލުމުގެ ހުށަހެޅުން ގެންދާނަން. މި ޤަރާރުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައިވަނީ 7 ޑިސެންބަރު 2022ގައި ބޭއްވުނު، 2022 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 33 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ޤަރާރު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް. ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި ޤަރާރަކީ 1 ޑިސެންބަރު 2022 ވަނަ ދުވަހު އަޅުގަނޑު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޤަރާރެއް. ނަފުސާނީ ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ވަގުތީ ސިޔާސަތުތަކެއްގެ ތެރެއިން މި ޚިދުމަތްތައް ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވައިލުމުގެ ހުށަހެޅުން ގެންދާނަން. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ނަފުސާނީ ސިއްޙަތު ނުވަތަ ނަފުސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާއި، ނަފުސާނީ ސިއްޙަތުގެ ފުރުޞަތު ލިބުމާ ބޭނުން ހުރިހާ އޮނިގަނޑެއް ނުވުމުގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާ އެކަށޭނަ މިންވަރަކަށް ޚިދުމަތްތަކެއް ލިބެންނެތުމުން މި މައްސަލައަށް ހައްލެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން ނަފުސާނީ ސިއްޙަތުގެ ޚިދުމަތްތައް އެކަށޭނަ ގޮތެއްގައި ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވައިލާ ޤަރާރެކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނަފުސާނީ ބަލިތަކާއި އެކު ބަލިވެތިވާކަން

ފަރުވާދިނުމާއި، ފަރުވާ ހޯދުމާއި، މި ކަންކަމާ ގުޅޭ އާންމުން ހޭލުންތެރިކަން އޮތް މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކުރުމާ އެކު ނަފްސާނީ ސިއްޙަތު ނުވަތަ ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާއި، ނަފްސާނީ ސިއްޙަތުގެ ފަރުވާދިނުމާ ބެހޭ ހަރުދަނާ އޮނިގަނޑެއް ޤާއިމްކުރުމުގެ ނަތީޖާގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާ އެކަށޭނަ މިންވަރަށް މި ޚިދުމަތްތައް ލިބެންހުރުމާއި، ސަރުކާރުން ހިންގާ އެންމެ ބޮޑު ހޮސްޕިޓަލް، އައި.ޖީ.އެމް.އެޗުން މިފަދަ ބަލިތަކުގެ ފަރުވާ ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ މީހުންގެ ވެއިޓް ލިސްޓަށް ބޮޑުވެ އަބަދުވެސް ބޮޑު އަދަދެއް އޮތް، ފަރުވާއަށް އެދޭ ބަލިމީހުންނަށް އެކަށޭނަ އަވަސް މިންގަނޑަކަށް ފަރުވާގެ ފުރިހަމަ ޚިދުމަތްތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ސްޓްރެޓީޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭން 20196ން 2023ގައި ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމުގެ ބޭނުންވާ ފަރުވާގެ ކަންކަން ކުރިއަށްދަނީ، އެގޮތުން ބަލިހަމަ ތަރައްޤީކުރުމުގެ މީހުންނަށް ފެންވަރު ރަނގަޅު ސިއްޙީ ފަރުވާ ދިނުމަށް ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމުގެ ކަމަށް ބައިނަލްއަޤުވާމީ އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ސިއްޙަތު ނަންބަރު 8 އަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ތަރައްޤީކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުން އަހަރުމެންގެ ދެ ކަމަށް ބޯޓުތަކުން ނަތީޖާ ނުފެންނާތީއާއި، ރާއްޖޭގައި މި ބައިއަށް ފަރުވާ ދޭ ތަންތަން މަދުކަމާއި، އަދި އެތެރެކުރެވޭ ބޭސް ކަރަންޓުގައި މިފަދަ އެއްވެސް ހިދުމަތެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި، މި ހިދުމަތުގެ ބޭނުންތައް މިފަދަ އެއްވެސް ހިދުމަތެއް ފަރާތަކުން ވަނީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށް ނެތުމާއި، ބަޔަކަށް ފަރުވާ ދޭން ބޭނުންވާ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް ގަވާއިދުތަކާއި، ފިޔަވަޅުތަކެއް ނެތުމާއި، އަދި މިކަން ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަރަންޓު އެނގޭ މުވައްޒަފުން ފަރުވާދޭން މަސައްކަތްކުރާ ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ތަޖުރިބާ މަދުކަމާއި، ސިއްޙަތު ނަންބަރު 8ގައި ނަފްސާނީ އެސެސްމަންޓު ބޭރުން އިންސާފުވެރި ގޮތެއްގައި ހިނގަމުންދާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ، ނަފްސާނީ ބަލިތަކުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި ފަރުވާ ދިނުމުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި މުވައްޒަފުން އިސްކުރުމަށް ނަފްސާނީ ބަލިތަކުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ނަފްސާނީ ފަރުވާގެ ހިދުމަތް ދޭ އޮފީހެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާއިމްކުރުމަށް މި އިދާރާއިން ފަރުވާދޭ މުވައްޒަފުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމާއެކު، ނަފްސާނީ ހިދުމަތް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ހިދުމަތްދިނުމުގެ އިތުރުން ފަރުވާދޭ މުވައްސަސާތަކުގެ ތަޢުލީމީ ފެންވަރު އިތުރުކުރުމަށް މިހާރު ސަރުކާރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުލަބުތަކުގައި އަދި އަތޮޅުތަކުގައި ފަރުވާދޭ މުވައްޒަފުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ ކުރިއަށް ގެންދަވާ، މިކަމުގެ ވެރިކަމަށް ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސިއްޙީ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތް ރަނގަޅުކުރުމަށް ޤާނޫނީ އެއްބަސްވުމެއް 2020 ވަނަ އަހަރު ޖުލައި 10 ވަނަ ދުވަހު ދަށުން ފާސްކުރި ޤާނޫނު (ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނު) 29/2015 ނަންބަރު ޤާނޫނު، އަދި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި

9ވަނަ މާއްދާގައި މިނިސްޓަރާއި މިނިސްޓްރީގެ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ޚިދުމަތްތެރިންނުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމާއި، ސިވިލް ޚިދުމަތަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ މީހުން ބިނާކުރުމާއި، ސިވިލް ޚިދުމަތްތަކާގުޅޭ ދިރާސާކޮށް ކުރުން ފަދަ ކަންކަން ބަޔާންކުރެވިފައިވޭ ހިނދު ވެސް ނަފުސާނީ ބިއްރާގާ ދޫ މިފަދަ ސިޔާސަތުތަކަށް އެކަށައަޅާފައިވާ ފައިސާގައި، ގާނޫނުގައި ބަޔާންކަން މަޖިލީހުގައިވާ މިދުސްތޫރު ވަރަށް މަސައްކަތްކުރަމުން ސަރުކާރު ބަދަލުވާ ދުވަހު ފުރިހަމަކުރެވިފައިވާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ސަބަބުން އާންމުކޮށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނާއި ހުރިހާކޮޅަކުން މިފަދަ ބަލިކަން ތަރައްގީކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ ޖާގައިދޭކަން މި ބަލިބަލީގެ ސަގާފަތްތަކާއި މި ބަލިބަލިއެއްހަރުން ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި ދަރިވަރުކަމާއި، އެ ފުރުޞަތުތަކުން ބަލައިގަނެވިފައިވާ ވާހަކަ ބަލިތިރި ވަގުތު ދިޔަ ބަޔަކާ އުފުލުމުގެ ބަޖެޓުން ބަދަލުވީ ވަކިކަމަށް ވަގުތުކަމުގައި ޕްރޮސެސް ރައްކާތެރިކަމާއި ބަހުސްކުރެވުނު ވަރަކަށް ކުޑަކަމުން ސަރުކާރުން މި ކަމަށް ހަރުދަނާ ފުރިހަމަކަމާއި އަޅުއަޅުވާލާ، މި ގެކޮޅުގައި ފުރުޞަތުތަކުގެ ކަންކަމާއި ގެންދަވާ ޖަލްސާގައި ކަންކަން ހަރުދަނާ ނިޒާމު ދެމެހެއްޓުމުގެ ސިވިލް ސަރވިސްގެ ހަރުދަނާކަމަށް ނިޒާމެއް ކަނޑައަޅާނެ ކޮމިޓީއެއްގެ ބޭނުމަކަށް ޤާނޫނު ބިލެއް ނިޒާމުގެ ދާއިރާގައި ގައިޑުލައިންތަކާއި ސަރުކާރުތަކުން މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވައިދުގެ 167 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި ގަޑިއަރު އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަދެނީ ގަޑިއަރުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތުގެ ފުރުޞަތު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާލާނަން. ކާނިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީދު.

ކާނިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް އުފާވެއްޖެ އަޅުގަނޑު؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅި ޤައުމު އުނަގަނަކަން ބޮކައި ވަރަށް އުދޭ ކަމެއް. އެންމެން ނަފުސާނީވެފައި މިތި ދަނޑުވެރިކަމުގައި މިފަދަ މުހިންމު ގަޑިއެއް ހުޅުވާލެވުނީތީ އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ހާއް ބޭނުން ޝުކުރުދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަލްސަރވިސްގައި މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދާއިރާގައި ބަޖެޓުގައި ވެސް ގިނަ ބަޔަކު މިތިބީ ސިވިލް ސަރވިސްއަށް. އަޅުގަނޑު އެކަނި ސަގާފަތުން މި ހިޔާ. މި މަޖިލީހަށް ބަޔައިގިލާ ފަންނީނީ އެހެން. އަދި ޖަމާޢަތްތަކަށް ވަކިކަމުން އަމިއްލަގައި ދެނެޓު ގަވާއިދު ހުރަގެއްވީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކޮމިޝަނަރަކަށް ހުންނުވިއިރުގައި ސަރުކާރު ވަގުތުދިނަ މިހެންގެ ބޭއްޔަކައި ހިޔާރު މިހެން ވެސް ހަރުވާލުން ބުރަބޯނާން ދުވަސް؟ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ؛ އަޅުގަނޑު 2004 ވަނަ އަހަރު މި މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރަން ފެށި. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އޭރު ރައީސް ހުންނެވީ ބޭރުގައި އަޅުގަނޑު ހުރީ އެތެރޭގައި. ހަތަރުވަރަކަށް މީހުންނާ އެކު މަސައްކަތްކުރީ. ރައީސް މައުމޫން ކޮންމެ އަހަރަކު ރިޔާސީ ބަޔާން އިއްވާނެ. ވިދާޅުވާނެ މަސްވެރިކަން ވެސް ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅޭ. 2005 ގައި ވެސް ހަމަ އެގޮތަށް. އެއީ ހިސާބުޖައްސަވައިގެން ވިދާޅުވީމާ ރަނގަޅުވަނީ ކިހިނެއްތޯ. ބެލެންސް އޮފް ޕޭމަންޓް ހަމަޖެހިގެންދާނޭ، ބަޖެޓް [illegible] ރަނގަޅުވާނޭ. އަންނަނީ ކޮންޓްރޯލް ކަމަށް، ލިބޭނީ [illegible] ކަމެއް، ◌ް އެކަހަލަ ހިސާބެއް ހައްދަވައިދެއްވުނުތޯ. އަނެއްކާ 2006 ވަނަ އަހަރު ވެސް ހަމަ ސާފު ސަރޕްލަސް. 2007 ވަނަ އަހަރު ވެސް ހަމަ ސާފު ސަރޕްލަސް. ދެން އަޅުގަނޑު މިތާ އިސްތިއުފާދީ ނިކުމެ ނުކުމެވިއިރު ނަގައި، އެއީ ވަރަށް ބޮޑުއަދަދުގެ ކަމެއް. މި މަޖިލީހުގެ ރައީސް އެކަހަލަ ގޮތަކަށް، ރައީސް މައުމޫނުއިރުގައި ވެސް އަދި އަހަރުން ވަރަށް ބޮޑުއަދަދުގެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު ނިކުމެ ސަރުކާރުން ނަގައި އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ، ރައީސް ކޮންމެ ދުވަހަކު އެކަނިކަމާ މި ހުރަހަކަށް ކުރެވިދާނެތީއޭ؟ އަހަ ރަނގަޅުކަން މި ފިޔަވަޅުތަކާ. އެ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ބޮޑުއަދަދުގެ ދިޔަކަން. ދެން ވަކިން ސަރުކާރު އައީ. މި މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުންތަކަށް ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެން ޖެހުނީ ވަކިން ވެސް މި މަޖިލީހުގައި ހަމަ ރިޔާސީ ބަޔާން އިއްވުމުގައި، އިސްލާހުގައި ވެސް ފެނިގެންދިޔައީ އެ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ، މިއަދު ބަދަލުތަކާ ކަމެއް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މަޖިލީހުގެ ހުރި ބާރު ވެސް ބަދަލުކުރެވޭތޯ ވެސް. ދެން، ޕްރައިމަރީގައި ކަރީޒު ދުއިރުގައި އަޅުގަނޑު ވިދާޅުވިމަ ވަރަށް ނަފްސާނީ ގޮތަކުން ވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ނަފްސާނީކަމެއް ނުވެސް. އަޅުގަނޑު ގޮތްތަކަށްވެސް އާން! މި ގޮތުގައި ހުށަހެޅުން ނުހަނު ޕްރައިމަރީގައި. މިއީ ނަފްސާނީ އިސްލާހުކަން. ދެން އަޅުގަނޑު ދިޔައީ ކޮޅަށް. ތޫތުން ހުއްޓި ކުރީގައިގެން އަޅުގަނޑު ގޮސް ގަސްޖެ ނަގައިގެން އައިސް މިތާނގައި މި އިނީ. އެއީ ވަރަށް ފަސޭހައިން ދިޔަކަމެއް ނޫން މި އޮތީ. ހިނގާނީ ޖަމާޢަތްތަކާ ހިއްސާކުރެވޭ ގޮތުގައި ތިބި ވިޔަފާރިކުރާ ފުރަސަތެއް، ނަފްސާނީކަމެއް، ނަފްސާނީ ދުވަސްވަރުގެ ވަރަށް ދައުލަތާ ގެނައުމުގެ ހުރިހާ ކަމެއްގައި އިޤްތިޞާދީ ރައީސަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، މި ކުރަން ޕްރޮފެޝަނަލް ގޮތުން ޖަވާބުދާރީ އެބައި ޖަވާބު ދިނުމަށް ދެވޭގޮތްވެސް. އެކަން ބާރު އެކަން ކަމެއް؛ އެކަމަކު ޕްރޮފެޝަނަލް ފަރާތްތަކަށް މި ގާނޫނު. ޕްރޮފެޝަނަލް ގޮތުން ބަލާގޮތް ފަސޭހަކަމާ ބިލު ފަދަ ޓެކްނިކަލް ގެނެސް ޕްރޮފެޝަނަލް ގާނޫނުތަކުގެ ބަޖެޓު އަޅާ ބޭނުންކުރަން ޓެކްނިކަލް ބަޔަކު މަސައްކަތްކުރުމަކީ. ދެ ރައީސުންނަށް ވެސް ނުފެށިފައި ޑޮމެސްޓިކް ދެ ބޭފުޅުން. ނިޔަލްޓީއަކީ އެއް ބޭފުޅުން ކޮމިޓީން. އެއީ ކަނޑަކަށް ޕްރޮފެޝަނަލް. އެހެންވީމާ، ކާއްޗެއްގެ ރައީސް ސެކިއުރިޓީ ދީފައިވާ އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ދަންނަވާ ދަންނަވާ. އަދި ވާހަކަ ދަންނަވަން އަޅުގަނޑު ފެށިގެން ރައީސްގެ މަޖިލީހުގެ އިސްލާހަށް، އެކު ގޮތުގައިވެސް ވަގުތު ހަދާ އުޅޭ ކަމާ މެދު ގަވާއިދުގެ އިސްނެގުމެއް ރައީސްގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހަވާލާކަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި، މި ފަހަރު ވެސް އަނެއްކާ ހާ ދައުރުން. ދެން މި ކޮށް ބައިވަރު ގެންދަވައިގެން ފަސްކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ނަފްސާނީ ވަކިކޮށްފައި ހަމަތަކެއްގެ އަނެއްކާ އަޅުގަނޑުގެ ފަހަރަށް ދާ ކޮމިޓީ ވަކިއްޔާގެން. އަޅުގަނޑުގެ ގަވާއިދު ބޮޑު އޮފީހުން މި އަންނަނީ. ރައީސްގެ ރައްޔިތުންގެ ކޮމިޓީ

ފާބައަށް ޖަކައި މަސައްކަތްކުރާ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ވަގާ ހިނގާނޭ! ކޮންމެ މީހަކު ވެސް މި އަންނަނީ؛ އެއް ބައަކު ބުނާނެ ވަރަށް ޑިމޮކްރަސީއާ، ތިމަންނާ ގާބިލެއް ވެސް ނުވާނަމޭ. ހިލޭ ތިމަންނާއަށް ވޯޓުދޭންވާނީ. ހިލޭ ވޯޓުދޭން މިހާރު އެހާ ކޯބި ދިވެހި ރައްޔިތުން ވާ ކާކުން ހުރި ރާއްޖޭގައި؟ ޕާޓީތަކުން ދިވެހި ރައްޔިތުން އަދި ޖޯޑާގޮތުގެ ކާކު ދަނީ؟ އަ ސުވާލު އަޅުގަނޑު ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ދޫކޮށްލާނީ. މިއަދު މަޖިލީހުގައި އެބަ މި ދުވަސްވަނީ. މިހާރު މަޖިލީހުގައި ޑިމޮކްރަސީ އަންނަން ފަށައިފި. އާގެ މާނައަކީ އަންޑަރގްރައުންޑް މަސައްކަތްތަކުން ކުރުމުގެ ނޫން. އަޅުގަނޑު ބަޑުވެރިކަމާ ގޮތުގައި ފެށޭއިރު ރައީސް މައުމޫން ކަމަށް އެކަހެ ކޮށްފިނަމަ...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މާފަންނު މެދުދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް.

މާފަންނު މެދުދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ ކުއްލި މައްސަލަ؛ ދާފުޅުރައްވާ! ގަރާރު. އާދެ! ނަހަމަގޮތުން ސިޔާސީ ދޭ ޒިނާކުރާ ބައި ވަނީ ސިޔާސަތު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުން މިހާރު ހަރަކާތްތެރިވާ އާގެ، ނަފްސާނީ ދުވަސްކޮޅަކާ ބޭ ހަރުގޮތުގިނަވުމުގެ ޖެހޭބަޔަކު ގާއިމުކުރި ކަމަށް. ދެން އެ މަސައްކަތް މި އޮޅި ފުރިހަ. އެހެންނަމަވެސް، މި ހިތްވަރުކަމަށް ވާސިލްވުމަކީ މައްސަލަ މި އޮޅި އެންމެ ބޮޑެތި ރައްޔިތުންނަށް، ފުރަގަސްކޮށްލާފަ. ދެން އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން އެ ހިތްމަތިން ވާސިލުވުން ކަމަށް. އެންމެ ބޮޑު ނަފްސާނީ މައްސަލަތަކެއް ސިޔާސީ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ފުރަގަސްކޮށްލާފައިވާ 7 ފެބްރުއަރީގެ ބަޣާވާތުގެ؛ މިއަދަކީ ބަޣާވާތުގެ ދުވަސް. އެ ބަޣާވާތުގެ ދުވަހު މި އޮޅި ހުރަހަގެފައި އެ ބަޣާވާތުގެ އިސްކޮޅު ހިފި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިސްތިއުފާގެ ސިޓީ ރައީސް އާދޭހަކުން ވަނީ ހިފަހައްޓައިގެން މި ތަނަށް ވަޑައިގެން ބޭފުޅާ މި އޮޅި ހުރަހަގެފައި، މެންބަރު. މިހާރު މެންބަރު؛ ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ނުނަގާ ޖެހިލުމެއް ކާމިޔާބު ކަމެއް، ކޮންމެ ވެސް މަގާމުގައި އޮތީ ހުރިހިނދު. އާރުއްސުރާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ނަފްސާނީ ބާރުމަލަކުން ވަނީ ފެބްރުއަރީ. އެ ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމުން މަސްއޫލިއްޔަތެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި މަސައްކަތްކުރަނީ މިތާނގައި. މި ގައުމިއްޔަތު ވެސް ތެދު ހަމަ އެ ވާތީ. އެ ނަފްސާނީ މައްސަލަތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީގައި މި ތެދު. އަޅުގަނޑުމެން ފަރުގަދުކުރުވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިމޮކްރަސީއާ ދިމާކަން އަޅުގަނޑުމެން ދަމަހައްޓައިގެން އެ ބަޣާވާތުގެ ސަބަބުން ކޮންފިޔަވާ އަސަރުތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ

ގްރޫޕަން މިހާރު ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފާޅުވެ. އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގައި ވޯޓެއް ދިނީ ނުވަތަ ވިޔަފާރިއާ ދެކޮޅަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅީ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފާއިތުވި އަހަރު ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޖެޓު؛ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓު އެއީ. އެ ބަޖެޓުގައި ތަފްސީލުކޮށް ނޯޓު އަނބުރައިގަތުމުގެ ޚަރަދުތަކުގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި މަސައްކަތެއް. އެ މަސައްކަތާ ދޭތެރޭ ޖުމްލަ ބަޖެޓުގައި ގޮތުގައި ނެތުނީ އޮޅި ވިޔަފާރިވެރިން އެއީ. އެ ވިޔަފާރިވެރިން ދުވަހަކުން، އަޅުގަނޑު ހިންގުމުގެ އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި މަސައްކަތާ ދުވަސް އަޅުގަނޑު ވޯޓުދިނީ ގޮތް އަޅުގަނޑު ކުރަމުންދާ މަސައްކަތުން. އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރާ ހުރިހާ ކަމެއް އިއްޔެ ދިޔަ ބަޖެޓުގެ ސުޕްރީމްކޯޓަށް. ދުވަން އަޅުގަނޑު ވެސް އަދާލަތާ ވިޔަފާރިވެރިން ނުލިބުމާ އެ ވިޔަފާރިއާ ދާއިރާގެ އަޅުގަނޑު ވޯޓުދީފިން. އެ ދެ ވާހަކަ އަދި ބިލްގެ ބޯޑުތަކަށް އެ ހުށަހެޅި މަސައްކަތް ދުވަހުން މިހާރު މި އެކު ފުރަތަމަވާ ގޮތް އެއްކަމަ. ފުރަތަމަ ބަޖެޓުދޭކަން ފިލްފަރަންޖަހާ އަޅުގަނޑުމެން މެޖޯރިޓީ. މިއީ ބަޖެޓުގެ މެޖޯރިޓީ އައިސްދިޔަ އެއް ބަޖެޓުދޭކަމެއް. އެއް ބަހަށް ސަފާ ބަޔަކަށް ބިލުތައް ވާ ބަޖެޓުގެކަމަކީ؛ އަދިވެސް މި އުޅޭނީ ހަމަ އޭގެ މެމްބަރުން ނުނިމިގެން. މި ނަފުސާނީ މަސައްކަތާ ދެކެން އަޅުގަނޑު ދުވަހު ހަމަ ހުރިހާ މެމްބަރުންގެ ގޮތުން ބޭނުންވާ ކަމެއް ހިމެނޭ ކަންތައްތަކަކީ؛ ކަންކަމާ މަސައްކަތްތަކުގެ ދަށުން ކުރަން މަސައްކަތްކުރީ މި އުޅޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެބައުޅޭ ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތްކުރާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑެތި. ބޮޑުދުނިޔޭގެ މެމްބަރުން މިއީ މި ވަރަށް ކުދިކުދި ކަމަކަށް ދިވެހިން ދޭން ކަންކަމަށްޓަކައި އަދި ފަރާތްތަކުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މިއާ މަސްވެރިކަމަށް ހަމަހަމަކަން. އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓުދީ ދުރަށް ހަމަހަމަކަމުގެ ވޯޓުދީ. އަޅުގަނޑު ބާކީ އެހެން އެކަކީ އެކަށް. އަޅުގަނޑު ނުދެކެން އަޅުގަނޑު ބާކީ އެހެންމެ ކަމެއް. ހަޖޫޖިޔަކު ހަމަހަމަކަމާ ބާކީ އެހެން ހިފެހެއްޓުމުގައި އެ ބޭނުމު، މެމްބަރުން މިއަދުގެ ކެބިނެޓް ކުރީގައި ގަސްތަކެއް ކަންކަމުގެ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް. އަދި ބޮޑުބޮޑު ބޭރު ބޭރުން، މަސްވެރިޔާ ބޭރު ބޭރުން އިސްލާހުކުރުމުގެ މެމްބަރުން ކޮބައި. މިވެސް ކުރީ ބޮޑު ކަމެއް ކަމަށް ހަމަހަމަކަމާ. މެމްބަރުންގެ ވޯޓުލުމަށްވާ. އަދި ބަޖެޓު ކުރިން ހަމަހަމަކަމުގެ އިންސާފުގައި ބާކީ ބޮޑު ކުރުން ގައުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވޭ ކަމެއް ޤާނޫނު އަސާސީގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބަޖެޓުގެ މަސައްކަތް އަދި ރާއްޖެ. އަދި މަސްރޫފުތަކުގެ ދޫކުރި ދާއިރާތަކަށް ކުރިއެރުމަށް ދަނިކޮށް ހިތްވަރު ދެއްވުމަށް ޚަރަދުކުރާ މަސައްކަތާ ދާއިރާގެ އަދި ދާއިރާގެ ޤާނޫނު ހުސްގޮތެއް ވާއިރު މިއަދު ތިބީ ވަރަށް ފަސޭހަކަމާ މިހާރު ކަމާ ބޭނުންވާ ދަށުން ކަމަށް. ކަނޑައަޅާފައި މިވާ ފަރާތުން ހިތް ކަމަށް ތަކުރާރު ކަމެއް. ކަނޑައަޅާ ރާއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކަނޑައަޅާ ހިމާޔަތް. ނަންބަރު އެއްވެސް މަސްވެރިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ކާމި ކަސްޓަމްސްގެ ކަންކަމުގެ ބަޖެޓުގައި މިހާރުކަމާ ގުޅޭ. ނަންބަރު އެއްވެސް ކަނޑައަޅާ. މެމްބަރުން އަދި އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ފައިސާއާއި ނުޖެހޭ ބޭނުންކުރެވޭނެ މެމްބަރުން ފާސްވެގެން އެކަން މިހާރުގެ ކުރިއަށް ޑިމޮކްރެސީ، ބަޖެޓުގެ ނިކަމެތިކަން ވަކި މިއީ ބޭރުގެ އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާ. އެކަންވީމާ، ކަންކަމަށްވުރެ ހަމަވަރު ފަސް ކުރިއަށް ހަރަދު ޖީބީޑީޕީގެ ސަބަބުން ބޭރު ގެނައީ. މި ޖީޑީޕީގެ ކުރިއަށް މި ކުރިއަށް ގެނެސް އަޅުގަނޑު އެދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ވަގުތަ ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގަވާއިދަށް ހުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތެއްވުން އެދެން. ބާރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ސިއްހަތާ ގުޅޭ، ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ވާހަކަ ސިޔާސަތެއްގެ މައްޗަށް އެކުލަވައިލައި ހުށަހަޅާފައިވާ މި ގާނޫނުގެ ބަހުސްގެ މަރުޙަލާގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ސިއްހީ ނިޒާމަށް ގެންނަންޖެހޭނީ ބޮޑު ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިދެންނެވި ނަފްސާނީ ސިއްހަތާ ބެހޭ ޚިދުމަތްތައް ތަރައްގީކުރުމަށް، އަދި އެ ޚިދުމަތްތައް ހަރުދަނާކުރުމަށް ބައިނަލްއަގްވާމީ ދިނުމަކީ ޖާގަ ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަރުވަންޖެހޭކަން. އޭގެ ހައްލެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މީގެ ކުރިން މިފަދަ ޚިދުމަތްތައް އަދި [illegible] ހާލަތުގައި [illegible] މިހާ މީހުންގެ އަދަދު މިއަދު ބޮޑު [illegible] [illegible]، އަދި މި ފަދަ ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުރިހާ އެކި ފަރާތްތަކުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުންވާނެ. އަދި ފަރާތުގެ ނިޒާމު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ސިއްހީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން އަންހެން [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] ނަފްސާނީ ސިއްހަތާ ގުޅޭ [illegible] [illegible]، އެ ފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 2019 ން 2023 އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެ [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible]

ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ ކަމެއް. މި ގަރާރުގައި ވެސް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން، މިދެންނެވި މަސައްކަތް ކުރެވެމުންދޭ. އަދި އެކަން އިތުރުކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތަކާއި އަދި އެހީ ކަންކަން ގާއިމުކުރުމުގެ ވާހަކަ ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ އަޅުގަނޑު އެކަން ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހިދުމަތަކީ މިހާރު ވެސް ދެމުންދާ ހިދުމަތެއް، ލިބެމުންދާ ހިދުމަތެއް، އަދި ހަމަ އެހާއެއްކޮށް، އެ ހިދުމަތުގެ ސަބަބުން އެތައް ރައްޔިތުންނަކަށް އޭގެ ރަނގަޅު މަންފާ ވެސް ލިބެމުންދާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިފަދަ ހާލަތު ކަމަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް އޮތް ތަނަކު ވެސް އަދި މިހާރު ވެސް ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން، އަދި ދޭންޖެހޭ ކަންކަން ހިދުމަތް ރަނގަޅު ގޮތުގައި. އަދި ހަމަ އެހާއެއްކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ފުޅާކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރަމުންދާ ކަންކަން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މި ހިދުމަތް އިތުރަށް ފުޅާކޮށްދިނުން އަދި އިތުރަށް ތަރައްޤީކުރުމަކީ އެއީ ބޭނުންތެރި މުހިންމު ކަމެއް. އަދި ހަމަ އެހާއެއްކޮށް، މި ކަމަކީ ދެވެމުންދާ ކަމަކަށް ވާތީ، އެ ހިދުމަތް ލިބެމުންދާ ހިދުމަތެއްކަން ފާހަގަކުރުން ވެސް އެއީ ބޭނުންތެރި ކަމެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް.

ދަނގެތީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައިވާ މަސްއަލައަކީ ވަރަށް މުހިންމު މަސްއަލައެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އާދެ! އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް މި މައްސަލަ ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވީތީ އެކަމަށް ޓަކައި އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އާދެ! އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން އޮތީ، ތުރުކީއާއި ސީރިއާގައި ހިނގި އެންމެ ބޮޑު ބިންހެލުމުގައި މަރުވެދިޔަ ބޭފުޅުން ހިއުމަން މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު [illegible] މައްސަލައެއް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔޭގެ [illegible] ރިޕޯޓުތަކުގެ ސްޓެޓިސްޓިކްސްއަށް ބަލާއިރު، ޔުނިސެފްގެ [illegible] ބަލާއިރު، އަދި [illegible] މި ފެންނަނީ [illegible] އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން [illegible]

ތަނެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ ކުއްލި ހައްލެއް ގޮތުގައި އެކަމާ ބެހޭ ސެންޓަރެއް ހުޅުވައިގެން މަސައްކަތްކުރަމުންދިޔަ ތަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ޙަޤީޤަތަކީ، މި ކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުން އޮތް ކަމެއް ގޮތުގައި. އަދި މިކަމަށް ދާއިމީ ހައްލެއް ހޯދުމަށް ބަލައި މަސައްކަތްކުރައްވަންޖެހޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. އަދި ހާއްސަ ގޮތެއްގައި [illegible] [illegible] ޒުވާނުން ގަބޫލުކުރަނީ، މިކަމަށް ސަރުކާރުން އެކަށީގެންވާ ސިޔާސަތެއް އޮވެގެން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަމާ. އާދެ! އެހެން މި ދަންނަވައިލީ، މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަފާސްހިސާބަށް ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ، އަދިވެސް މިކަމާ ބެހޭ ފަރުވާ ހޯދުމަށް ބަލައި އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި އެ ޚިދުމަތް ލިބެމުންނުދާކަން. އާދެ! އެފަދަ ގޮތެއްގައި އެ ޚިދުމަތް އެ މީހުންނަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ފޯރުކޮށް ހައިސިއްޔަތުންނާއި އަދި ބެލެނިވެރިން، އެ މީހުންގެ ދަރިން ތަންތަނުން ގެންގޮސްގެން ދޫކުރުމުގައި ވެސް އެ މީހުންނަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އެ ފަރުވާ ދިނުމުގެ ނިޒާމަކަށް ގާއިމުކޮށްދޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ހަތަރު އަހަރުން ބަލައިލާއިރުގައި ގޮތުގައިވެސް ފަސޭހަކަމާ މީހުން އަޅުގަނޑުމެން ފެނިގެން މި ދިޔައީ މި ބަލިމީހުން ބޭސްފަރުވާކުރަމުންދިޔަ ތަން. އަދި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަމުން މި ދަނީ އަދިވެސް ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ މީހުން ހާޖަތްތެރިވެގެން މި ފަރުވާ ހޯދުމަށް ބަލައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކަމަށް. އާދެ! އިއްޔެގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ތަނުގައި ހުށަހަޅުއްވި ރިޔާސީ ބަޔާނުގައި މިއާ ބެހޭ ގޮތުން އަލިއަޅުވައިލެއްވި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެން 2019 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މިހާތަނަށް ބަލާއިރުގައި 7246 މީހަކަށް ފަރުވާދެވިފައިވޭ، އަދިވެސް އިތުރަށް މީހުންތަކެއް ފަރުވާދިނުމަށް ހުއްޓިގެން ތިބިކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަމުގައި އެންމެ ދާއިމީ ހައްލެއް ލިބިގެން މިކަން ކުރިއަށްގެންދެވޭނެކަން. އާދެ! ގާނޫނީ ގޮތުން ވެސް މިކަމުގައި ތަފާތު ގާނޫނުތަކާއި އުސޫލު ހުރި. މިކަމުގައި ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން މިއީ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައި ނިމޭ. އެކަމަކު ބޭނުން ގޮތުން ބޭސްފަރުވާ ގޮސް އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ޖަލަށްލާނަން ތަނެއް ނެތް. ކޯޓުތަކުން އެ ކުރިމަތިލާ ހަމަޖެހުމެއް ނެތް. ފުރުޞަތު ދިނުމަށް މި ބަޔަކު ފުރުޞަތު ބަލާކަމަށް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، ޙައްޤުތަކުން މިވަނީ މިއަދު މިފަދަ ކަންކަމުގައި ބެލެވޭ. މިފަދަ ކަންކަމުގައި އެ ކުރިއަށްދާނެ؛ އަދި މިކަމުގައި ސިޔާސަތުތަކުން ވަރަށް މިބަދަލު މީހުން ގޮސް އެ މީހުންގެ އެސެސްމަންޓް ހަދާނެ ގޮތެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، މިކަމުގައި ބަޔަކަށް ތަފާތު އުސޫލު ކުރެވޭނެ ކޯޓު ތަނަކީ ނިޒާމެއް މިއަދު ޢަމަލުކުރަމުން. މިހާރު ސަރުކާރުން ކުރިމަތިން ވެސް މަސައްކަތާ ބަރާބަރަށް ކުރަމުންދާކަން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ތަފާސްހިސާބުން ބަލައިލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް ފެނިގެން މި ދަނީ، އިއްޔެ ބަލާއިރު ހާލަތު ދިޔަ ފަރުވާ ދީފައި ޖިސްމާނީ ހަމަ ތަފާތު ވަނަ ބަދަލު ދައްކަނީ މަޑުކަމަކީ. އާދެ! ރައްޔިތުންގެ އެބަ ކޮޅު ފެނިގެން ހާލަތު އެބަހުރި

ބޭނުންވާ ސެންޓަރެއް ގާއިމުކުރެވިފަ. އަޅުގަނޑުމެން މިތަނަށް ބަލައިލާއިރުގައި ވެސް މި ތަނަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި މި ތަންގައި ފަރުވާދިނުމުންނާ މައްސަލަތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަކުރާރުކޮށް އިވޭ މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެއާ ހަމައަށް ބަލައިލިއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދިޔައީ، އެ ތަންގައި އަދިވެސް އިންޓެންސިވް ކެއަރ ޔުނިޓެއް ގާއިމުކުރެވިފައި ނުވޭ. އެ ތަންގައި ޑޮކްޓަރަކު އެ މީހުންނަށް ދާއިމީ ފަރުވާތެރިކަމެއް އަދާކުރެ ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ޖުމްލަކޮށް ދެންނެވޭނީ، މި މައްސަލައިގައި ސަރުކާރުން އެންމެ ރަނގަޅު ސިޔާސަތެއް ނަގަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި ހަރުދަނާ ސިޔާސަތެއް ހެދިގެން މިކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުން ކަމެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަދި މި ބަޖެޓުން އަޅުގަނޑުމެން ގޮވައިލަން، މިކަމުގައި އިސްކަމެއް ދެއްވައިގެން ސަރުކާރުން މިކަމުގައި ދިރާސާކޮށްފައި މިދީ، ސިޔާސަތުތަކުގައި ދުރުތެރިވާ އެއްވެސް ގޮތަކާ، އެ މީހުންނާ އެކީ އަރައިގަންނަ ގޮތުގައި ފަރުވާ ލިބޭނެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ހުރުމަށް. އަދި މިކަމުގައި އެ މީހުންނަށް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި މިކަމަށް ފަރުވާ ލިބޭނެ ގޮތް ހަދަން. އަދިވެސް އެއް ފަހަރު މި ގޮތަށް ހުރިހާ އިޖުތިމާޢީ ފަރާތަކުން ޝުކުރުދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު ވަކިވެލާނަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒަށް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި ބަހުސްކުރަމުން މި ދާ ގަރާރަކީ މިހާރަން ދުނިޔޭގައި ދިމާވާ ބޮޑު މައްސަލައަކަށް، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވެސް ބޮޑު މައްސަލައަކަށް އެކުލަވާލާފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. މިގޮތުން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި ގަރާރު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި ކަމަށް ބެލޭނީ ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ދުނިޔޭގެ އެކި ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ނަރުހުން ބަދަލުވަމުންދާ މިއަދު ދުނިޔެ ބޮޑު މައްސަލައަކަށް ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ، އެކަމަށް ޒާތީ ގޮތުން ފަރުވާދެއްވުމަށް ގޮވާލަން ހުނަރު، ސިޔާސަތެއް، އިންތިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތާ ކުރިއަށްދާ ދިވެހިބަހުން ދިޔަމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވެސް ނަރުހުން ބަދަލުވަމުންދާ މައްސަލަ ބޮޑު. އިޖްތިމާޢީ ކަހަލަ ބަޖެޓެއް ޤައުމުތަކުން ދިވެހިން އެލެއް މި އަންނަނީ ދިވެހިރާއްޖެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޤައުމުތަކުން މިހާން އިމްޕޯޓުކުރަން ގާބިލުވޭ. މިހާރު މިހާރު އެއްޗިއްސަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވެސް މިހަމަން

ފަރުވާދިނުމަށް ބަލައި ހާއްސަ އަހަރުމިއަދުތަކުގައި ތީ، ހާއްސަ މަރުކަޒުތަކާއި ގާއިމުކުރެވި، މިއީ ހާއްސަ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން އެކަމަކަށް ސަމާލުކަން ދިނުން އެދެވޭ ސޮލިއުޝަންތަކެއް ކަމަށް ގޮތުގައި މިއަދު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އެބަ ޖެހޭ. ރައީސްގެ ސިޔާސީ ނިޒާމު ބަދަލުކުރުމުގައި މި އެންމެނަށް، ދިނަ ރަނގަޅުކަމުގެ މަސައްކަތް އުފެއްދުމާ ކުރިކުރި ސިޔާސީ ފުރުޞަތު މަޝްވަރާކުރުމާއި ހުރި ގާއިމުކުރުވީ. ހާއްސަގައި ބޭރު ސިޔާސީ ފުރުޞަތު މަޝްވަރާކުރުމާ ގާއިމުކުރުވުމުގައި މި ހުރި މާލެއާއި އަދި އެހެން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ އިސްލާން، ބައެއް އަލުގައިވިޔަސް ކުރާ ރަށްރަށުގައި. އެހެންނަމަވެސް، ހިއްސާގެ ގާނޫނީ ބަދަލުގައި އެންމެ ގޮތުން ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށުގެ މަސައްކަތް އުފެއްދިގެންވާ ކުރިއްޔާ ވަރަށް ގިނަ ގާނޫނީ ގޮތުން އުފެއްދިގެންވާ ގާނޫނީގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި އޮތީ. އެހެން ކުޅޭ ރަށްރަށް ހުރިހާ ސިޔާސީ ބަދަލުތަކަށް ވެސް ބޭނުންވާ ފުރުޞަތު، އެ ބަދަލުތަކާ ހަމައަށް ފުރުޞަތުދީފައި އިންތިޚާބުގެ ހަމަޖެހުމާއި ހުރިހާ ގޮތަކުން ބޮޑު ކަމަކަށް ވަރަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ގާނޫނަށް ސިޔާސީ ބަދަލުތަކަށް ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކަށް ބޭރުގެ ކުރިން ވެސް ދަރިވަރު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ދެކެން. ހިއްސާގެ ސިޔާސީ ފަރާތުން ސިޔާސީ ބަދަލުތަކަށް ފުރުޞަތު ލިބިއްޖެނަމަ އަޅުގަނޑު ހުރިން ވެސް މި ގާނޫނުތަކުން އެއްވެސް ބަޔަކަށް ބާރުވެރިކަން ފުރުޞަތު ކަށަވަރު ބަޔަކާއި ވެސް ދިވެހިން ގައުމަކީ އިންތިޚާބުތަކުގެ ދުނިޔެ ކަމަށް ބަޔަކާ ގާނޫނީ، އެ މަގުން ކަންތައް ހުރީ އަޅުގަނޑު ވެސް ސަރުކާރަކީ ބާރުއަޅާ ވަގުތު ދަށުވެފައި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުނިޔޭގައި މި ބާރު އިސްރާފުވުން އަށްވަނައީގައި ނިޒާމުގެ ބާރު މިނިވަން ގާނޫނުތަކެއް ދިވެހި ނިޒާމުގައި ބާރުވެރިކަން ފުރުޞަތު ސިޔާސީ ހިއްސާވާނޭ މަދު. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަންކަން ދެވޭ، ވެރި ދުނިޔޭގައި ވެސް ބާރު މިނިވަން ގާނޫނަށް އަމާޒުކޮށްގައި ބަޔަކު ފުރުޞަތު ސިޔާސީ ހިއްސާވާނެ އިދާރީ ބާރު ބަޔަކު ކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި. މިއީ ސަރުކާރުގެ ބާރު ބަލައިގަނެ ފުރުޞަތު ދޭ ގޮތް މިއަދުވެސް ގާއިމުކުރެވިފައި. ޤާނޫނީ ބާރު ދޭ ސަރުކާރުތަކެއް ބާރުވެރިކަން ކަމުގައި ސިޔާސީ ހިއްސާ އެބަ ބޭނުންވޭ ފުރުޞަތު ކަށަވަރުކުރުމުގެ ސިޔާސީ ބަދަލު ބޭނުން ކަމަކަށް ބަދަލުކުރެވުމާއި ވަރަށް ބޮޑު ހަރަކާތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަދަލުކުރަން. މިހާރު ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ބާރު ހަމަ ބޭނުމަށް ބާރު ސިޔާސީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ބާރުވެރިކަން ބަދަލު ކުރުމުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ ބާރު ހިއްސާކުރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ބާރުވެރިކަން ފުރުޞަތު ދެއްވަން ފެށުމުގެ ކުރިން ވެސް ހިތްވަރުގައި ގައުމީ ބަދަލުތަކަށް ކުރިއަށް ޖެހުމަށް އެހީތެރިކަމާ ބާރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނު ބަދަލުކުރަން ސަރުކާރުން، ފުރުޞަތު އެއްވަރަށް ފުރުޞަތު ސިޔާސީ ބަދަލުތަކާއި ގާނޫނީ މިގޮތުން މިނިވަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބާރު ފަރާތްތަކުގެ ހިއްސާކުރުމުގެ ވެރިކަމުގައި ޤާނޫނު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސިޔާސީ ބަދަލުތަކުގެ ބާރުވެރިކަން، ދިނުމުގެ ސިޔާސީ ބާރު މިނިވަން ފުރުޞަތު ބަދަލުކުރުމަށް ބާރުވެރިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގާނޫނީ މިއީ މިއަދު ވަރަށް ބޮޑު ސިޔާސީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަން ބަހައްޓައިގެން ވެސް ހުރީ. މި ބާރު މިނިވަން ކުރުމުގެ

ތެރޭގައި އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުން ވެސް ގިނަ އަދަދަކަށް ހިޔާނާތަށް ފާހަގަކުރެވޭ. ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ މުހިންމު އެއް ކަމަކީ، ބައްދަލުކަން ފަރުވާދުވުމަށް ވުރެ އެ ބަލިން ޖަރީމާތަކުގައިވުމަކީ އަބަދުވެސް މުހިންމު ކަމެއް. ބަލިން ޖަރީމާތަކުގައިވުމަކީ ބަލައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓާކަން އުފެދިގެން މި އަންނަ ސަބަބުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ދެނެގަން، ގޮތަން އެބަ ޖެހޭ. ދެނެގަން ގޮތުވަންކުރުގައި ބަލިން ޖަރީމާތަކުގައިވުމަކީ ބަލައި، މިހާރު ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓާކަމުގެ ތެރެއަށް ދިޔައިމާ ފަރުވާދިނުމަށް ވުރެ ކުރީގައި އެ މިހާ ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓާކަމުން ސަރުކާރުގަމުދަކުރުމަން ބަލައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އުޅޭން ހުރި ފިޔަވަޅުތަކަކީ ކާބަޔާ ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް، ކާބަޔާ ކަސްރަތުކަން ދިރާސާކޮށް، އަވަސް ނަޒަރުއްގައި، އަވަސް ނަޒަރުއްގައި، ވިލާވެސް އަވަސްކަން މިކަމަން ހައްލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ސަރުކާރަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް އެއީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓަމުންނަން ފަރުވާދިނުން އެކަނި އެއީ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަމެއް ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ، ގާތުގާ މުޅި ރާއްޖެ އެކަމަކަށް ހުސްވާޖެހިފައި ކަމަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދެކެން. އެހާ ބޮޑު ސަބަބެއްގައި ދިރިއުޅުމުގައި ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓާކަމުގެ ފަރުވާދޭމުގަތަކަށް ބަލާއި ސަރުކާރީ ބަލި މުސާރަކުރުމަކީ މިހާރުގެ އަދަދު ދިރިއުޅޭއިރު ދިމާވާމުގަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފާހަގަކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މުހިންމު ކަމެއްގެ ބޮޑުމިނުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ސަރުކާރީ ބަޔަކު ފަރުވާދިނުމާބެހޭ އިންތިޒާމުތަކެއް ދިޔައިރުގެ އެހީ ކަސްރަތުކަމުގެ ހަމަޖެހުމަކަށް ހުރުމަށް ބޮއިކަން ޖެހުން މި ހުރަސްކުރި ކަށިވަރު ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން، އެ ސަރުކާރުގެ ދެނެގަން، ދިރާސާ ދުވަހަކު ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓާކަމުގެ ތެރެއިން ދިރުމުގެ ކަމެއްގެ، ސަރުކާރީ ބަލި ބޮޑުރާއްޖެއަކަށް މިހާރު ވަރަކަށް ކަމެއްގެ ކަމެއް އެ މިހާ އެކަމުގެ ތެރެއިން ނަގާ ސަރުކާރީ ބަލަހައްޓާ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ފޯމްޓާކު ހަމައެކަނި، އެ މަޖިލިސް އަޅުގަނޑުމެން މި ފަހުރު މިހާރުން މިހާރަކަށް ހިނދުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ބަޔާނެއް ދަންނަވާލަން. ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރި ކުންފުނިތަކުގެ ޑިވިޑެންޑްސް؛ ކޮމްޕެނީސް ހިސާބު ހަމަޖެހިފައި، ޑިވިޑެންޑު ލިބޭ؛ އެއީ މިދިޔަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހާއި މިއަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހާ ހުރި ތަފާތުގައި އާސަންދަޔަށް މިދިޔަ އަހަރު ޖަނަވަރީ މަހު 67.9 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކުރެވިފައި. މި އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހު 283.4 މިލިއަން ރުފިޔާ އާސަންދައަށް ހަރަދުކުރެވިފައިވޭ. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހާއި މިއަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހާ އަޅާބަލާއިރު ހަރަދު ގިނައިން ބޮޑުވެފައި އިތުރުވެގެން ހިނގައްޖެ. ހަރަދު ގިނައިން. ދެން އެއީ އެތެރޭގެ އިންޝުރެންސާ ގުޅިގެން އައި ބަދަލުތަކާ ނުވަތަ ހޮސްޕިޓަލްތަކުގައި ވެސް ބޮޑުވުންތަކެއް ހަރަދު ގިނައިން އިތުރުވެގެންދިޔައީތޯ؟ މިއީ މި މަޖިލީހުން އަހަރެންގެ ސުވާލު. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން

މި ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވިސްނަވާނެކަން. އަދި މި މައުލޫމާތުތަކުގެ ވެސް ސަރުކާރުން ޝާއިޢުކުރުމުން ގެންދަވާއިރުގައި ބެއްލެވުމުގެންދަވާނެކަން. މިދަންނަވާހެން 67.9 މިލިއަނުން 283.4 މިލިއަނަށް އާސަންދަގެ ޚަރަދު އިތުރުވެގެންދިޔައީ މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފުސާނީ ސިއްހަތުގެ ވަރާޖެހޭ ސިޔާސަތެއް އެކަށައަޅުމަށް ޓަކައި ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާޝް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާޝް ހުށަހެޅުއްވި ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ތާއިދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކާލަން އަޅުގަނޑު ވިސްނަމުންދިޔައިރު އެންމެ ފުރަތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ތިޔަ ވިދާޅުވި ވާހަކަފުޅާ ހަމަ ގުޅުވާލަން އެބަޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުތަކުން ސަރުކާރަކަށް ލިބިފައި ހުންނަ އާމްދަނީއާއި ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތް އެއީ އަޅުގަނޑު ހިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނައި ފިކުރުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އާންމު ފަރުދުންނަށް ލިބެންޖެހޭ އެހީތެރިކަމާއި މަންފާ ލިބިގެންދަނީ ހަމައެކަނި ދުސްތޫރީ ގޮތުގައި ސިޔާސީ އާއިލާތަކުގެ ތެރެއިންނޯ، އެ ކަންކަމާ ދޭތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ހިތުން ސަރުކާރުތަކުން އެބަޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނަން. ރައްޔިތުން އެބަޖެހޭ މި ކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ސަމާލުވާން. ސަބަބަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެ ފަދަ ޤައުމުތަކުގައި މިގޮތަށް މި ބާވަތުގެ ކަންކަން އަބަދު ތަކުރާރުވަމުންދާ ކަމަށް ވާނަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުވަހަކު ވެސް ރާއްޖެއަކަށް މުސްތަޤްބަލެއް ނުދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރާއްޖެގައި ފަރުވާނުލިބިގެން މި ދަނީ ކުއްލި މަރުތަކެއް، ގޮތްތެރި މަރުތަކެއް. އަދި އެކި ސަބަބުތަކާ ހުރެ ސުއިސައިޑްކުރުމުގެ ނުވަތަ އުނުނު ވެސް އެއީ ސަރަހައްދާ ގުޅިގެން، މަސްތުވާތަކެތީގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ނަތީޖާ ވެސް ކުއްލި މަރުތަކެއް ނުވަތަ ގޮތްތަކުން ވަރަށް ގިނަ މަރުތައް ރާއްޖޭގައި އިތުރުވަމުންދާތަން ފާހަގަވޭ. މި އަށަގަންނަ ޖަރީމާތަކުގެ ތެރޭގައި އިތުރަށް ބޮޑުވަމުންދާކަން އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ. އަދި އެއީ ސަމާލުކަމާ ހުރި، އާންމުކޮށް ދިރިއުޅުމުގެ ނުރައްކަލުގެ މެދުގައި ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް ދިރިއުޅޭ، ދުވާލު ރޭގަނޑު ހަމަހަމަކޮށް ނިދާލައި ހަރަކާތް ކުރާ ކުދިން ޖެހޭ އާދައެއް، ބިޔަރު ގޮތުން އެންމެ ރަނގަޅު ނޫން އާދަތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ފެންނަމުންދާކަން ފާހަގަކުރަން. ހަމަ އެއާއިއެކުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ފަދަ ހުރިހާ ގޮތަކުން ވެސް ސިއްހީ ގޮތުން ވެސް ގުޅިފައި އަދި އެހެން ވެސް ސަމާލުކަމާ ހުރި ކަމަކީ ބިދޭސީ ގޮތުން ރާއްޖެއަށް ނުހޮވި އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި އަނގަމުންދާ އިޖުތިމާޢީ ޙާލަތު، ފާހަގަކުރަން. މި ކަންކަމަށް ހައްލު ހޯދުމުގައި ސަރުކާރު ވެސް ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ނަފުސާނީ ސިއްހަތުގެ ވަރާޖެހޭ ސިޔާސަތުތަކެއް ކަނޑައަޅައިގެން އަޅުގަނޑު ދެކެމުންދާ ގޮތުގައި އެންމެ މުހިއްމު އެއް ކަމަކީ، ފަރުވާދޭ ކަމަށް،

އިތުރުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރެވުނު. ހަމަ އެއާއެކީގައި ފަރުދީ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި ޢާއިލާއިން އަދި ޓީޗަރުންގެ ފަރާތުން ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ގޮތަކާ، އެކަމަށް ބޭނުންވާނެ އެހީތެރިކަން ދޫކޮށް ނިޒާމުތަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގާއިމުކުރެވެންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ، މިކަހަލަ ބަދަލުވެފައިވާ ދުނިޔެއެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން އުޅެމުންދާކަމާ އެތައް ކަމެއް ހިނގަމުންދާކަން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކުދިން ނުވަތަ ޒުވާނުން ބޮޑުވަމުން އަންނައިރު، މި މާޙައުލަކީ ރައްކާތެރި އަދި ރަނގަޅު މާޙައުލަކަށް ހެދުމަށް ޓަކައި ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެންދަނީ މި އޮތް ކުޑަކަ ވަގުތުގައި މެން އަޅުގަނޑުމެން ހައިރާންވާ ބަޔަކު ނުރައްކާތެރި ދަނޑިވަޅުގައި، މަޢާމަލާތުގެ މައްސަލަތަކާއި، މި ހުރިހާ ކަމެއް ހިނގަމުންދާ ތަން. އެ ކަންކަމަށް ހައްލެއް ހޯދައިދިނުމަށް ޓަކައި މަސައްކަތްކުރެވުނު ވަރަށް ތަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަބަދުވެސް ހަރަކާތްތެރިވަމުންދަނީ، ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގިނަ ވަރަކު ކޯހަކުރޯތާ ތަން، ސިޔާސީ ކަންކަމާ ދުރުހެލިން ބަލިވެ އިންޓަނެޓުގެ ބޭނުން ނުވަތަ ބޮޑުވި ދަރިވަރުން ކުރުމުންދާ ތަން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ނަފްސާނީ ދިފާޢުކުރުމަށް ޓަކައި، އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢާއިލާގެ ނަފްސާނީ ދިފާޢުކުރުމަށް ޓަކައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުޖުތަމަޢުގެ ނަފްސާނީ ދިފާޢުކުރުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް އެންމެ ހަރުދަނާކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނުކުމެ. ހިޔާލު ބަލާއިރު ނުވަތަ ސިޔާސީ ބޭނުމަށް ޓަކައި ވަރަކަށް ދެރަކޮށް ކަމުގައި މިހެންވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަޤީޤަތުގައި، ރައްޔިތުން ވަރަށް ނިކަމެތި ކުދިކުދި އުޅެމުންދަނީ. ކޮންމެ ފަހަރަކު ކަމެއް ޖެހުނު ހާސްވެގެން ނުވަތަ އެންޒައިޓީއިން އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް ޓަކައި މަޖިލީސް މެންބަރުންނަށް ނުވަތަ އެންމެހާ ފަރާތްތަކުން ދެއިން އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް ތަދު ބޮޑަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުއްލިބަދަލުތައް ނަފްސާނީ މައްސަލަތަކުގައި ސީދާ އެ މީހަކަށް އެހީތެރިކަން ލިބެން ފަސޭހަ ނިޒާމުތަކެއް އޮތުން އެއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުން މިއަދު ބޭނުންވާ ކަމެއް. އެ މަގުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ މިސްރާބު ބަދަލުކުރުމަށް ހިނގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންނަކަށް ދިރި ގޮތަކަށް، ރައްޔިތުންނަކީ ފަސޭހަ ކުރިމަތީގައި ނިމި. ރައްޔިތުން ބޭނުންވަނީ އުފާވެރި ދިރިއުޅުމެއް. އެ މަގު އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން ފަހިކޮށްދޭންޖެހޭނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާއަށް.

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައިވާ ގާނޫނަކީ މުހިންމު ގާނޫނެއް. އަދި އެ ކަންކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން އިސްކަމެއް ދީގެން ކުރަންޖެހިފައިވާ ކަންތައްތަކެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕީ.ޕީ.އެމް ސަރުކާރުގެ ވަރަށް އަހަރު ވެގެންދިޔައިރުގައި މި މަޖިލީހަށް މިފަދަ ގާނޫނުތައް ހުށަހެޅުނީމާ، މިހާރު ކަމަކާ ބަހުސްކުރެވުނުތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކާ ކޮޅަށް އޮތް ސުވާލަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަމަކު ނުހިނގާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އުފާވަނީ، ރައްޔިތުންގެ ކަންކަމުގައި މި މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރަން ބަލާ މިފަދަ ގާނޫނުތަކާއި ހުށަހަޅުއްވާފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އުފާކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ހުރިހާ ކަމެއްގައި މި ދަނީ ބަހުސްކުރެވުން. ހުރިހާ ކަމެއްގައި އެކަމަކު ބޭނުންވާ ފަރުވާ ހޯދުން ގޮތްތައް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަމުން މި ދަނީ. އެގޮތުން މިންގަނޑު ކޮއްމު ކުރާއިރު ބޭރު ގަޑިން ވެސް މި ސަރުކާރުން، މި ސަރުކާރު އައިއިރުގައި އެއްވެސް ސަރުކާރަކުން މިހާތަނަށް މާ ބޮޑު އަޅާލުމެއް ދީފައެއް ނުވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، ހުޅުމާލެ ހޮސްޕިޓަލްގައި، އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގައި މިކަމާ ބޭސް ހިންގުމުގެ ގާއިމުކުރުވިފައިވާ މި ދުވަހު މިސާލަކަށް އިސްކަން ދިނުމުގެ މަސައްކަތް އެބަ ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވެސް އިމާރާތް ހޮސްޕިޓަލުތަކުގެ ފަރާތުން ހަރުދަނާކުރުމަށް މި ބައިވެރިކަން ގާއިމުކުރަންޖެހޭ ސްޕެޝަލިސްޓުންނާއި ގާއިމުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަދި ހުރިހާ ފަރާތުން މިކަމުގައި ވާހަކަ ދައްކައިދޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ދެއްކެވި ވާހަކަތަކުގައި ވެސް މިކަން ހާމަކޮށްދެއްވި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ސަރުކާރުން ހިނގާފައިވާ މަސައްކަތްތައް ހުރިހާ ފަރާތަކުން ކުރިއަށް ގެންދަނީ އަދި ފަހުން ބަލައިގަތުމަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ސަރުކާރުން ކުރަމުން އެބަ ދަނީ. މިގޮތުން ކުރެވޭ ހިދުމަތުގެ މިންގަނޑު ރަނގަޅު ކުރުމަށް ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި މި ސަރުކާރުން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ސަރުކާރުން އެއްގޮތަކަށް ހިދުމަތް ދިނުމުން ބޮޑު ބަދަލު އައިއިރުގައި ހުރިހާ ސަރުކާރަކުން ވެސް މި ސަރުކާރުން މި ދަނީ ކުރިއަށް ގެންދަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮލެޖުގެ ހިދުމަތް އަޅުގަނޑުމެން އެހެނިހެން ސަރުކާރުތަކުން އަދި މަސައްކަތް ކުރުމުގައި މި ރަށްރަށުގެ ހިދުމަތްތަކާއި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްސޮނިބާ، ކުރިއަށް ބޮޑު ފަރާތްތަކުގައި ބަލަހައްޓާ ހޮސްޕިޓަލް ބޭނުން ގާއިމުކުރުމުގައި މަސައްކަތް ގާއިމުކުރުވުން. އަދި އޭގެއިތުރުން އެކަމާ ބެހޭ ފަރާތް ކުރިއަށް ހިންގާ ސަރުކާރުގެ ބޮޑު ފަރާތްތަކުން. ބައެއްގައި ހުރިހާ ގޮތްގޮތުން. ވިޔަފާރި ފަރާތްތަކާއި ދިމާވާ ހުރިހާ ކަމެއް އަދި ވެސް ބޭނުން ގެނެސް ފަރާތްތަކުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި ފަރުވާދޭ ބޭސް ހުރީތަ ރަނގަޅު ސަރުކާރުން ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުރިހާ ފަރާތަކުން ދެން ހިނގާ ހިދުމަތްތަކެއް ވަރަށް ބޮޑު މި ކަންކަމަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން.

އެހެންނަމަވެސް، އެ މިންގަނޑަށް ދާން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރަންޖެހިފައި އޮތް މަސައްކަތެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވެ ފުރިހަމަކަމާއެކު ނޫން މިކަން ހިނގަމުންދަނީ ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މި ކަމަށް ބަޔަކު ވެސް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވުމުން އެ ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރިޔާސީ އިންތިޚާބަކަށް ތައްޔާރުވަމުންދާއިރު ކުދިކުދި ޕާޓީތަކުން މިކަހަލަ އެތައް ކަމެއް ހުށަހަޅާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އެ މީހުންނަށް އެކަން ކުރެވޭނީ ހުށަހަޅާހުށަހަޅައިގެން ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ ތާއީދު ލިބިގެން ބަޔަކު އެ ކަންކަން ހުށަހަޅައިގެން އެ ކަންކަން ކުރިއަށްދާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ޕާޓީއަކީ ވެސް ހަމަ މިދިޔަ 4 އަހަރު ވެސް މި މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން. އެހެންނަމަވެސް، އެއިން ބޭފުޅަކު ހިތަށް މިކަހަލަ އެއްވެސް ކަމެއް އެ ދުވަހު ސަރުކާރެއް، އިންތިޚާބުގެ ބަލަހައްޓައި އެއްވާ މިދިޔަ މައްސަލަތަކުގެ ރިބޯން އެރީ ވެސް ހަމަ ރައްޔިތުން ފުރުޞަތު ވިސްނާވަރުގެ ކަމަށް ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ހިމާޔަތްކުރާ ފުރުޞަތުދޭނީ އެ ބޭނުމުން ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ، ނޫނީ އެމް.ޑީ.ޕީން އެކަން ކުރަމުން އަންނަނީ؟ އެއީ ހަމަ ރައްޔިތުން ކުރާނެ ސުވާލެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންތިޚާބާ ބަލައިލާއިރު އޮތީ ކަރުދާހުގެ، މިވަނީ ކަމަކީ ކުރާނެ؟ ބިން ރައްޔިތުންގެ ބައިވެރިކަމެއް ހޯދުމަށް ބަލައި މަސައްކަތްކުރުމުގައި އަދި ރައްޔިތުންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ގޮތުގައި ކުރިއަށްދިޔުމަކީ ބާރުގެ ވެސް މި މަޖިލީހުގައި އިންސާފާ މިންވަރު ޖަމުޢިއްޔާތައް ނުވަތަ ބަޔަކަށް އަހަރު ވީ. މިއަދުތޯ އެ ބާރާ ހިތްހަމަނުޖެހޭ ބަދަލު ގެންނަން ދެކެމުން އަޅުގަނޑުމެން ރުހިގެން ދެމިތިބީ؟ ނޫން، އެހެންވެ ނޫން. މިއަދު އެއީ ހަމަ ސިޔާސީ ބާރުވެރިކަން ހިންގާފައި އޮތް ހިނގާދިޔަ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ނިޒާމެއްގައި ހިނގާނެ ކަމެއް އޮވޭ، މި މަސައްކަތަކީ އިސްލާހުކުރުމުގެ ސަރުކާރުގެ ބާރުން ކުރިއަށްގެންދާ މަސައްކަތް. މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެއްޗަށް މިހާރު ވެސް އެދުނީ ރައްޔިތުންނަށް ސަރުކާރުން ދެއްވާ ޚިދުމަތްތަކުގެ މިކަމާ ބެހޭ މަސައްކަތްތައް ގެންދަވާ ކުރިއަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން އެ ދަނީ. އަދި ފުރަތަމަ ފަހަރަށް މިކަމާ ބެހޭ މަސައްކަތެއް ހަމަ ގޮތުގައި، އިސްތިހާރު ކުރެވުނީ. އެ ބަދަލުތައް ގެނެސް މިއަދު އެ ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 2022 ވަނަ އަހަރު ޖަނަވަރީ މަހަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮވިޑުގެ ހާލަތުން އަރައިގަނެގެން އައި މަހަކީ ފާއިތުވި އިންތިޚާބުގެ ކުރުމުން 2022 ވަނަ އަހަރު މަޖިލިސްގައި ފާސްކުރި އެއީ ބައްޔިތުންނަށް އެކުއެކީގެ ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިރާސާގެ ގިނަ ޒަމާނުގައި ބަލައިލިޔަ އަހަރުގެ ސަރަޙައްދު އިންތިޚާބުގެ ބަލާއިރު ދެފުށް އިންސާފާއި ނިޒާމުގެ ވަރަށް ގިނަ މިހާރު ބަދަލުގެނެވުމަށް ނަގާނެ އެ ބާރުތަކުން މަޖިލިސްގައި ހުރި ކަންކަމުގެ މަޝްވަރާތަކުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މުޅި ދިރާސާ ހުށަހަޅާ މަސައްކަތް މި ޖަނަވަރީ މަހު ވެސް، ފެބްރުއަރީ މަހު ވެސް އަދި ދެން ހުރި މަސައްކަތްތަކުގައި ވެސް ހަމަ އާއްމު ހާލަތަށް އައިސް އާސަންދައިން ބޭސް ކުރުވާ އަދަދު އާއްމު ހާލަތުގައި ބައްޓަންކުރަމުން ދިޔަ ދިރާސާތަކެއް ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކަންކަމުން މި ފެންނަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ ދެއްވާ ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި ފަރާތްތަކަށް މި ސަރުކާރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހާއްސަ އިސްކަމެއް ދީގެން ކުރިއަށްގެންދަވާ ކަންކަމުގެ ވާހަކަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ރިޔާސީ ބަޔާނުގައި އިއްޔެ ވަނީ ވިދާޅުވެފަ. މިގޮތުން ޒަމާނީ ފެންވަރުގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން ކެމްޕޭން [illegible]، [illegible]؛ 5 ސެޕްޓެމްބަރު 2022ގައި ވަނީ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރު އައުމާ އެކު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަންޖެހޭ މިފަދަ ބަލިމަޑުކަމުގެ މީހުންނަށް ފަރުވާދެވިފައިވާ ގޮތް. 2022 ވަނަ އަހަރު ފެށިގެން މިހާތަނަށް ފަސްދޮޅަސް ހާސް އަށް ސަތޭކަ [illegible] ފަރާތަކަށް ޑޮކްޓަރުން [illegible] ފަރުވާދެވިފައިވޭ. މީގެ ތެރޭގައި [illegible] ދާއިރާގައި 2019 ވަނަ އަހަރު ހަތް ހާސް ދުއިސައްތަ ސައްބީސް މީހަކަށް ފަރުވާދެވިފައި. 2020 ވަނަ އަހަރު ސަތާރަ ހާސް ހަތް ސަތޭކަ އެއް މީހަކަށް ފަރުވާދެވިފައި. 2021 ވަނަ އަހަރު ސޯޅަ ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ފަންސާސް ހަ މީހަކަށް ފަރުވާދެވިފައި. 2022 ވަނަ އަހަރު އަށާރަ ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ފަންސާސް ނުވަ މީހަކަށް ފަރުވާދެވިފައި. ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިފަދަ ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުއްވީ. އެއީ ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން ނަފްސާނީ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން [illegible]...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރަތަމަ ދޫކޮށްލައްވާފަ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތުއަރުވާލާނީ ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފަށް. ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފް.

ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ލަތީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި ވެސް އަދި ދުނިޔޭގައި ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ފެތުރިފައިވާ ކަމަކަށް ވާތީވެ، ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަން އިތުރުކުރުމަށް ޗަކާއި، ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ހަމަ ރައްޔިތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކޮންމެ ސަރުކާރަކުން ވެސް ކަންތައްތަކެއް ކުރާ ވާހަކަ އެބަ ދައްކާ. އެއީ ސަރުކާރުތަކުގެ ޒިންމާއެއް. ހުއްބަކާން މިފަދަ ބަލިމަޑުކަމުގައި ތިބި މީހުންނަށް ފަރުވާދޭން އިދާރާތައް ގާއިމުކުރުން، އަދި އެފަދަ މީހުންނަށް ތަމްރީނުދޭން ފަރާތްތައް ތަމްރީނުކޮށް، ޑޮކްޓަރުން ހުރުމަށް، މި ކަންތައްތަކަށް ކުރިއަރާ ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގަޑިތަކުގައި ފާހަގަކޮށްލެވޭ ކަންތައްތަކަކީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރާއްޖޭގައި ހުރި ކަންތައްތައް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ މި ރާއްޖޭގައި ނަފްސާނީ ބަލިގައި އުޅޭ އެތައް ބައިވަރު މީހުންނެއް ތިބޭކަން. އެ މީހުންނަށް ފަރުވާދޭނެ ޑޮކްޓަރުން އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަންޖެހޭކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނަފްސާނީ ކަންތައްތަކަކީ ހަމަ ކުއްލިއަކަށް އައިސް ދިމާވާ ކަންތައްތަކެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ނަފްސާނީ ބައްޔަކީ ކުޑަކުދިންގައި ނުވަތަ އެކިކަމު ބާލިގުން ސަބަބުތަކުން ޖަހައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސްކޫލުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިވަރުންނަށް ކައުންސެލިންގ ދޭން، ހުނަރުވެރި ކައުންސެލަރުންގެ ދުރު ހަދަން، އެ މީހުންނަށް ހަނދާނުގެ ގެނެސްދިނުން ތަމްރީނުކޮށް ހުރުމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ކަންތައްތައް ކޮންގެން ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ނަފްސާނީ ބަލިގައި ތަހައްމަލުކުރަންޖެހޭ މީހުންގެ އަދަދު ކުޑަކުރުމަށް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދެ! މި ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައި މިވާ ކަންތައްތަކާ، މި ގޮތުގައި ފާހަގަ މި ވާ ކަންތައްތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ، މިއަދު މި ރާއްޖޭގައި ހުރި ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުންގައި ހުރި މައްސަލަތައް ކަމަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި ތަނުގައި ދައްކާ ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ސާފުއެއްނުވޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ބަހުސެއް ސާފުއެއްނުވޭ. އެހެންވީމާ، ނިޒާމު ގެއްލިފައި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ބަލަނީ މިހާރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މައިކު ސިސްޓަމުގެ މައްސަލައެއް ހުރި ކަމަކަށް ފާހަގަކުރައްވައިފި. އަޅުގަނޑު އަދި ޓެކްނިކަލް ބޭފުޅުންނާ ވެސް މަޝްވަރާކޮށްލާނަން. މައިކުތަކުގެ މައްސަލައެއް ހުރި ކަމަކަށް ފާހަގަކުރައްވައިފި. ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މި މައްސަލަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ދިރާސާކޮށް، ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި ނަފްސާނީ ބަލި އިތުރުވަމުންދަނީ ކީއްވެތޯ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ދެނެގަންނަން. ބައިވަރު ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންނާ އެބަ ދިމާވޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންތައްތައް ހައްލުކުރުމަށް ބަލައި ދިރާސާކޮށްފައި، އަދި މި ކަމަށް ބަލައި ބޭނުން ޤަވާއިދުތަކެއް، އަދި މި ކަމަށް ބަލައި ބޭނުން ޕޮލިސީތަކާ އިތުރުން ސްޓްރެޓެޖިކް ގައިޑްލައިން، އެ ކަންތައްތައް ކުރުމަކީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ޖެހިފައިވާ ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ގަބޫލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ނަފްސާނީ ގޮތުން ބަލިވެގެން ހުރިކަން ގަބޫލުކުރަމުންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާކަން އެބަޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ [illegible] އިދާރާތަކުން [illegible]..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ހިތަދޫ އުތުރު އިނގޭތޯ ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުން)

ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްމުހުސިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު[illegible] މި މަޖިލީހުގެ ރޯލު [illegible] [illegible] ކުރިއަށްގެންދިއުމަކީ؟

[illegible]، ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ [illegible] މި [illegible] ކުރިއަށްގެންދަވަނީ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ގަވާއިދުގައި އޮތް ގޮތަށް އަދާކުރަމުން ގެންދަން. ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނަންޖެހޭކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ވެސް މި ދަނީ ފެންނަމުން. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، މި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން [illegible] މި ގާނޫނުގައި މި ވާ ކަންތައްތައް ދިރާސާކޮށް މި ކަންކަމަށް ތައްޔާރު ހުރުމަކީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރުގައި ކުރަންޖެހިފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް ދެކެން. އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން، ސަރުކާރުން މި ކަމުގައި [illegible] ކަންތައްތަކަށް އިސްކަންދީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] ނަފްސާނީ ބަލި ހުރި ފަރުވާއަށް [illegible] ޚިދުމަތްތައް ހަމަޖައްސައި، އިންތިޒާމުތަކަށް ކުރަމުންގެންދަން އެދެން. އަދި އެފަދަ މަރުކަޒުތަކާއި ފެސިލިޓީސް، އަދި އެފަދަ [illegible]، [illegible] މީހުން [illegible] މި ކަންތައްތަކަށް ކުރިއަށްގެންދެވުން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށް ވަގުތުކޮޅު މި ހޯދީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިންގަނޑުން މިނިވަން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މަސައްކަތްކުރަމުންދާއިރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި މައްސަލަ ހުށަހެޅިގެން އުޅޭ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނިޔާތަކާއި ގެއްލުންތަކާއި ނަފްސާނީ [illegible] މި [illegible] ހުށަހެޅިގެން[illegible] [illegible] [illegible]

ހުށަހެޅި މެންބަރާ ހަމައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤައުމުގައި ކަންތައްތައް ދިމާވި ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ދިރާއީ ބަލަމުންނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖެ ހިނގާނީ އަބަދު ވެސް ދުނިޔޭގެ ޑިމޮކްރަސީއާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތީން. އަބަދުވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވެއްޖެއްޔާ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިނިވަން އިންތިޚާބުތައް އޮންނަނީވެސް. ރާއްޖޭގައި އަދި ހަމައަށް ދިޔައިރުގައި ދުރަށްދާކަން ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުގައި ގެއްލިގެން މި އުޅެނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ އަނިޔާވެރިކަން އިތުރުވާނެ އޭގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވާ ކަންކަމެވެ. އަނިޔާވެރިކަން ރާއްޖޭގައި ބޮޑުވެގެން ގޮސް؛ ބަޔިޒޮމުގައި އަނިޔާވެރިކަމުގެ ސަބަބުން ނަފްސާނީ ގޮތުން ވެސް ބައިވަރު ބޭފުޅުންނަށް ހާނިކަވެގެންދިޔައީ. ޤާއިމުވެގެންދިޔަ ތަނަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދިޔަ ވަޢުދުން އިސްތިޢުފާދެއްވި ހާމިތުން އަބްދުލްރަޒާޤާ އާ ދެ ބޭފުޅުން ތަރިގަޑާ ވެސް ކަރާ ނަފްސާނިޔަތާއި މިއީ؟ ދެން މިހާރު މި އަހަރު އެމް.ޑީ.ޕީގެ އޮތްތާގެ އިންތިޚާބުތަކުގައި؛ ހާދަ ސަބަބުން ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޤައުމުގެ ޑިމޮކްރަސީއަށް ވެސް ނަފްސާނިޔަތާ އަންނަ ގޮތަށް މި އޮތީ. ރާއްޖެ މި ދަރި އެއް ހަރުދަނާކޮށް އަނބުރާ ހަރުދަނާކޮށް ދިރާސާކުރުމުން؛ އިންޓަރނޭޝަނަލް ނަރުސާއާއި ސަޤާފަތާ އެއްގޮތަށް އެޖެންޑާތަކާ ހަމައަށް. އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް ވެސް އަރާ، މިއީ ހަމަ އާންމު ކަމެއް. ދުނިޔޭގައި އާ ކަމެއް ނުހިނގައިގެން ނުވާނެ. އަދި މި ޤައުމުގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ ވޮޓުދިނީ ދަ ގަރުދާސްއާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާއިމުވެގެންދަނީ ގަބޫލުކުރަނިވި ފުރުން ގޮތަކަށްކަމަށް ދުރުން އަސްލާން އޮތް ގަބޫލުކުރަނިވި ފެނުނީ. އަޅުގަނޑު އުސޫލުތަކަށް، ޤާއިދީގެ ރައްޔިތުންނަށް ސިޔާސީ އަންނަ ސަބަބުތަކަށްބުނެ، ދިރާސާކުރާއިރު އަދި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތުން ޒިންމާދާ، ފުރާ ދާއިރާތަކުގައި ޖުމްހޫރިއްޔާ އޮޓޮކްރެޓިކް ނަގާން ވަރަށް ވަގުތު. އެކަށޭގޮތް، މިހާރު ވެސް ޖުމްހޫރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ އަދި ދޭ ޝަހީދު އިސްތިޢުފާދެއްވުން ޖަލްސާއި، ނަފްސާނީ ފުރަތަމައިން ތަބާ އަދި ޖަލްސާ ބަރަކަތުގެ އިދާރާ، ބޮޑުނާޒިމާ އެއްޗަކަށް، ޝަރުތު އިންތިޚާބީ ނިޒާމަށް އެއްގޮތަށް އެބަޖެހޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ މަޖިލީހުގައި އަބަދުވެސް ކުރިމަތިލާގައި ދުރުން ބޭރުގަނޑު އިޖުތިމާޢީ ކަމެއް. އެއީ ނަފްސާނީގޮތުން ކަމަށް ފަހަރުގައި ނުފެތުން އިނގޭތޯ. ނަފްސާނީ ފުރުން ހިސާބަކު، މާ ކުރިން ފުރުން ނަފްސާނީ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިކަމެއް؛ ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިއްޔާމުގައި ވާހަކަދައްކަވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ، ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ހުރި ރަނގަޅަށް. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ މިދިޔަ ދިޔަ ތެރޭގައި ރަސްމީގޮތުން ނުރުހޭ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅު ކުރިއަށް ފުރުސަތު ލިބިގެންދާނެ. ކުރިއަށް އޮތީ އިންތިޚާބުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ވެސް ގަބޫލުކުރަނީ މިހާރު ޖަލްސާގައި ނިމި ބަދަލު އައުން ހަމަ ކަށަވަރު. އަޅުގަނޑު ދެކުނު ބޭނުމެއް ނޫ އަނިޔާވެރިކަން ހާމިދުގެ އަޅުގަނޑު އަސްލު މި ރާއްޖޭގައި އިދާރީކޮށް. އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާނަން ކަނޑައެޅިގެން ނޫން. އެއްވެސް ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާނަން އަނިޔާވެރިކަން ހިނގައިދާނެކަމަށް. އެއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަށަވަރު ނޫން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އަދި އެކަމާ ބަރުކަތާ އަނިޔާ ޚިލާފަށް ގޮތަކަށް ވެސް ވެގެންނުވާނެ. އަނިޔާވެރިކަމާ ދުރު ޖެހިއްޖެ

އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އުފައްދަނީ. އެއީ ގްރާސް ރޫޓް ޑިމޮކްރަސީއަށް، ޕީސް އެންޑް ހާމަނީ. އެ ބަޔޭ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދާނީ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރީ ދުރާލާއްޗަކުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރޭގައި މި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށްދާއިރު އެއީ ވަރަށް ރަނގަޅު، ހެޔޮ ފާލެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންގެ ތާއީދު ސަރުކާރީ ގޮތުން އެކުގައި ބަލިވެފައިވާ ހުރި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. މި ވަގުތު މި ގަރާރަށް ބަހުސްކުރުމަށް އިތުރު އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަކު އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ ސަލާމް ފަހުން އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާނީ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދަނީ. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން މި ގަރާރުގެ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވައި، ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދެވޭތޯ އަޅުގަނޑަށް ތަޖުރިބާކޮށް މި މަޖިލީހާ ގުޅޭ ކަމުގެ ކޮންސެޕްޓަކާ އެކަށް ބައްޓަން ހިތަށް ވާނެ. އެހެންވީމަ، އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން މި މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައިވެރިވުމަކަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދެވޭތޯ ބަލާނަން. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން މަޖިލީހަށް ވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ދަރުސްކުރަށްދަވީ. މަސައްކަތް ވަކި ބޭނުން ޝުކުރިއްޔާ.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:10 އިން 11:00 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިންޓަރވަލްގެ ހުސް ވަގުތުކޮޅަށްފަހު މި ދަންނަވާލަނީ މަސައްކަތްތަކާއިގެން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް މި ދަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ، ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޟް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރުގެ ބަހުސް. މި ބަހުސްގައި ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން މިހާރު އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް އަޙްމަދަށް އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ! ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޟް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރު؛ ސަރުކާރީ ސިޔާސަތާ ގުޅޭ ހިމަނުއްވާފައިވާ ބައެއް ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގެ ތަފާތުކުރުމަށް މި ނިޒާމުގެ ތަޢާރަފުކުރައްވާފައިވާ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި ގަރާރަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ބޭނުންވޭ؛

އެއް ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މިއަދު އެޖެންޑާ ބައްލަވައިލެއްވުމުން ފެނިގެންދާނެ، ސަރުކާރުން މެންބަރެއް ހޮވުމު ޖިބާބަމްބަށް އުފައްދައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްގެ ދަރުން އެ މަސައްކަތް ކުރަމުން ވަރަށް ރަނގަޅު މެންބަރުންނާ އެކުގައި އެކަން އެކުލަވައިލާފައި އޮތްކަން. މީގެ ކުރިން ވެސް މި ޒިޔާރަތަކީ ދުރުމުން އަސާސީ ޒިޔާރަތެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި ހުކޫމަތް ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި މިއަދުގެ ސަރުކާރަށް އެނގި، އެކަމަށް ރަނގަޅު ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައި އޮތަސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އާދެ! މި ސުރުހީގެ ދަށުން އަޅުގަނޑު ހަމަ އިތުރު އެއްޗެއް ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުން. ރިޔާސަތުގައި ސަރުކާރު މަސައްކަތްކުރައްވާ ހޯމްޑިޔާގައި ވަޒީރު ބާރުވެރިން އަހަރު މަސައްކަތްކުރެއް. ސަރުކާރު މަސައްކަތް އެންމެ ބޮޑުވުން މި އަންނަ އެއް ސަބަބު ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަ މި ކުރެވުނީ، ސިޔާސީ މަޝްވަރާ އިނގޭތޯ. ފާހަގަކުރާނަން ހަމައެކަނި، އެ ފާހަގަކުރާނަން ކޮންކަމެއްތޯ ގިނަގިނައިން މިކަން ކުރަނީ ބިރުވެރިން ހިނގާ ކަންކަމުގައި. ބައެއް ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑު ބޭނުން ދެކިދެކިނޭނގޭ މަސައްކަތެއް ވަރަށް ބޮޑު ވަސީލަތްތަކެއް. ދަރާމާޖެހޭ ފާހަގަކުރަނީ، ބަޔަކު ބޮޑު ކަމަށް ނިސްބަތްވާ އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި އެއީ ފާހަގަ ކުރަން އިނގޭތޯ. ފާހަގަކުރަނީ ސިޔާސީ ކަމުގައި ބަސް ބޭނުންކުރުމަށް ވެސް ސިޔާސީ ކަމަކަށް ވާތީ ހުރިހާ ކަމެއް ދައްކައި، ދައްކައި އެ މިނިސްޓަރުންގެ ސިޔާސީ ޖެހިއަށް އެދިގެންދާ މިހެން ވަކިން ދާއި ކަމެއް އިނގޭތޯ. މިހެން ހަމަ އަޅުގަނޑަން ވެސް ވަރަށް ގާތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެއް، އެއީ ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމަށް ވާތީވެ، އެކަމާ އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ފުރިހަމަ ވަޒީފާ ވިސްނައި، ބައިވެރިވުމަށް ފާހަގަ ވިސްނައި، ހުރިހާ އެންމެން ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް މިކަމާ ފާހަގަ އެބަޖެހޭ ހަމަ ސަމާލުވާ މިއަދު އެއްވާ ޤާނޫނުތަކުގެ އެއްޗެއް މަދުން މަސައްކަތް ކުރަން. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އިނގޭތޯ މިއާ ގުޅުވައިގެން ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ބޭނުންވި. މިއީ އަޅުގަނޑު ވަކި ބަޔަކަށް ދަޢުވާ ކުރަނީއެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ އެންމެންގެ ވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް މިކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަކީ. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ވާތީވެ އެކަން ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވައި މި ވާ ނަފްސާނީ ސިއްހަތާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ [illegible] ސިޔާސަތުތަކެއްގެ ވާހަކަ، ގަރާރު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ، މިހާރު މި ދައުރުގެ އެންމެ ފަހު އަހަރު މި ދަނީ ގެނދަމުން. ފަހު އަހަރުގެ ބާކީ ދުވަސްވަރު މި ދަނީ ގެނދަމުން. މިއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ، މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުން އެބައޮތް ފޮނުވާލައި ނޭޝަނަލް މެންޓަލް ހެލްތު ޑިޕާޓްމަންޓެއް، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފައްދަވައި، އެ އިދާރާއަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ތަނެއް ކަމަށް ހަމަޖެއްސުއްވައިފައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސަތުގައި މެނިފެސްޓޯގައި ވެސް ހިމެނޭ ކަމެއް، މެންޓަލް ހެލްތުގެ މި ޚިދުމަތް، ނަފްސާނީ ފަރުވާ، ރައްޔިތުންގެ ސިއްހަތަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި ފަރުވާ ހޯދަން [illegible] [illegible] ދާން ޖެހޭ ވާހަކަ. އެ ފަރުވާ ނުލިބޭ ވާހަކަ. އަދި [illegible] [illegible] ވާހަކަ. ޝުކުރިއްޔާ އިންތިހާއަށް ގިނަވެފައި ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖޭގައި ނަފްސާނީ މައްސަލަތައް މިހާ ގިނަވެފައިވާތީ، މިއީ ޒަމާނުއްސުރެން ރާއްޖޭގައި ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ރަނގަޅުކުރެވިފައި އޮތް ކަމެއް. މިހާރު ބަލާއިރު ވެސް ނުލަފާ އާދަ [illegible]

ޤާނޫނުތަކުގައި ކުރިއަރާފައި އޮތް މިންގަނޑަށް އަޅުގަނޑުމެން [illegible]، އަދި އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމުންދާ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ އާބާދީގެ [illegible] ސަރަހައްދު. [illegible]

ދިރިއުޅޭން ގޮތްތަކުގެ އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީ ދެނިކުސްބޯގައި ތަސައްވުރުކޮށްފައި ކަނޑައެޅިފަ. ގޮތްތަކުގެ ދައްކާފަ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައަށް ނަމޫ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ރައްޔިތުންގެ މި ކަންތައްތަކުން، މި ހާސްކަމުން އަރައިގަނެވޭކަށް ތަސައްވުރެއް، ނަމަ ކުރިމަގެއް ދައްކާފައެއް ރައްޔިތުންނަކަށް. މިއީ އެންމެ ބޮޑަށް ނަފްސާނީ މައްސަލަ އިތުރުވާ މައްސަލައަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ބަލިމަޑު އިތުރުވާ އެއް ސަބަބަކީ، ރައްޔިތުން އެބަ ވިސްނާ ތިމަންނަގެ މުސްތަޤުބަލު އޮންނަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖެ މި ދަނީ ކޮންތަނަކަށްތޯ؟ ތިމަންނައަށް ހިލާ ޖެހޭ ނުވަތަ ކިޔަވައިގެން ވެސް ނުކުމެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ތިމަންނައަކަށް ވަޒީފާއެއް ވެސް ނުލިބޭނެ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެބަ ވިދާޅުވޭ ހަ ހާސް ކުރިން ޖެހިލި ހަދައިދީފާ ނުވަތަ ހަމަ ހާސް ކުރިން މި ފަހަރު ތިބޭން ކިޔަވައި ނިމުނީމާ. ޔުނިވަރސިޓީތަކުގައި ތަޢުލީމު އެބަ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރައްވަނީ. މިއީ ހަމަ އެއް ދުވަހަކު ފެށޭ ކަމެއް ނޫނޭ. ކިހިނެއްތޯ ތިމަންނަ ދަރިން ޕާކުކުރަނީ؟ ކޮން ތަނެއްގައި ކަމަކަށް ވިޔަސް ދަރިން ބަލަހައްޓާނީ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މުސްތަޤުބަލުގައި ދިރިއުޅެން ގޮތްތަކާއި ވަސީލަތްތަކާ ދައްކާފައި އެ ޒުވާނުންގެ މަސައްކަތް، މާލޭގައި ޒުވާނުންގެ މަސައްކަތް ކަންކަންކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވެސް ފެންނަނީ ވިޔަފާރިކުރާ މީހާ، އާއިލާގެ ވިޔަފާރި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިވެރިއެއް ކަމަށް ވުމަކީ ހަމަ ބޮޑު ކަމެއް ނޫނޭ. ނަމަވެސް އެހެން ކަމުގައި ވިޔަފާރިކުރާ ވިޔަފާރިކުރާ މީހާ، ނަމަވެސް މަސްވެރިކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ވަޒީފާ މީހާ އެ ކަމުގައި ކުރާ ވިޔަފާރި، އޭ ކަމުގައި ކުރާ ކަންތައް. އެވާ ކަރުދާހުގައި ތިޔަފަދަ. އެ ކަމުގައި ނަގާ. މަސްވެރިޔާއާ ދެކުނުގެ ޝިފާދަރުމަދޭ ފަރާތްތަކުގެ ފަހުގައި ދިރިއުޅުމަށް ވެސް ހިސާބު އެ މީހުންގެ ކަންބޮޑުވުން އިންތިޒާމު ބޮޑު. ބަޔަކުހުރިން، މަސައްކަތް ކުރާ ސިފައިގެ ހުރިހާ ވާރުތަކުގެ އިންތިޒާމު ކަންބޮޑުވުން. އިންތިޒާމު ކުރާ ގޮތުގައި ހުރިހާ ބައިވަރު ބަޔަކު ގޮސް ސިފައިން. ކަރުވާވުމަށް އަދި ބައެއް ސަބަބު ވެސް ކަރުވާވުމަށް. ސުލްޠާނު އާއި، މި ހުރިހާ ކަންބޮޑުވުމުގެ އިންތިޒާމުކުރާ އެބަ ބޭނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގައުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރަށް މި ތަރައްޤީ، ހަމައެކަނި ނަތީޖާ ނިޒާމުތަކުން އަދި ބޭނުންކުރާ ސަރުކާރުން އިސްލާހު ކުރުން. ނަމޫނާ ބައެއް ގެންދަން އެ މީހާގެ ބޭރަށް، އެ މީހާގެ ސިފައިންގެ، ނަފްސާނީ ގޮތުން އެ މީހާ ބަހައްޓާ މީހުން ދައުލަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބިނާކުރަން ޖެހޭ މި ގައުމުގެ ސަރުކާރުން އެބަ ދަނީ ގެންގޮސް ކުރިޔަށް. ތަރައްޤީ ބައިވަރު ދެކޭ. ސަރުކާރު ބިނާކުރެވޭ ކުރިއަށް ވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދިވެސް އެ ކަމުގެ ނަތީޖާ ބަޔަކު، އެ މަސައްކަތް ތައް ހިއްސާ. ސިޔާސީ ގޮތުން ބެލިކަމަށް ވާ ފަހުން ހިސާބުގެ އެ މީހުން ބަލަހައްޓާ، ސިޔާސީ މަޤާމު، ކަނޑައަޅަން ބޮޑު ގުޅުން ބަލާ ކަންކަމަކީ ފުރަތަމަ ހިސާބު ދަނީ ވެސް ނިމެން. ނަޝީދު ސަރުކާރުގައި. ވިޔަފާރިވެރިންގެ މުސްތަޤުބަލު އެންމެ ބޮޑު ސިފަވާނެ، މުސްތަޤުބަލާ ސިޔާސަތުތަކާ ކޮބައިތޯ؟ ނުވަތަ ކަރުދާހުގެ އޭގެ ބިނާކުރަނީ ވެސް އެއީ. މުސްތަޤުބަލު ވެސް ނިމިދާނެ. ބިނާކުރެވޭ ބިން ވެސް ވިސްނާލައްވާ. ބަލައިލަމާ ވެސް ވިސްނާލާށެވެ. އެހެންވީމާ، ތަރައްޤީގެ މުސްތަޤުބަލު، ނަފްސާނީ ޤައުމަށް ވިސްނަމުން ދަނީ ކަރަށް

ފަހުން ނުވަތަ ދިހަ އަހަރު ފަހުން ކިހިނެއްތޯ ދިވެހިރާއްޖެ ހުންނާނީ؟ ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުން އުސްގޮތް ހުރިހާ ކޮޅުން ވެސް، ޖިނާ ޢާއިލާތައް މިހާރު ދަނީ ހިޖްރަކުރަމުން. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ނާދިރުވެފައި، ވަންނާން ތަނެއް، ގެރިބަށް ނުތުރުގެ ސަގާފަތް ނާދިރުވެފައި ތިބި، ކުޅުދިއްގެން ގޮތުގައި އިންޑިއާއާއި ސްރީލަންކާއާއި މެލޭޝިއާގައި ޢާއިލާތަކެއް އެތަށް އެބަ ދިރިއުޅޭ. އަދި ރަނގަޅު ތަޢުލީމު ލިބިއްޖެއްޔާ ރާއްޖޭ ދޫކޮށްދަނީ. ސިޔާސީ މީހުން އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެބަ އޮތް ޖުމްހޫރިއްޔާ ގެންދެވުނު. އަޅުގަނޑުމެން ތަޖުރިބާކުރަމުން މި ވަނީ ފެނިގެންދޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ގާނޫނެއް ފާސްކޮށްގެން، ބޭނުން ގަވާއިދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިންގުމުގެ ހުރިހާ ބާރެއް އެމް.ޑީ.ޕީއަށް މިއަދު ވަނީ ދޭން. އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ވެސް، އެ ބާރުތަކާއި އެ ގާނޫނުތަކާ ހަމައަށް އިތުބާރުކޮށް ނުކުރެވޭ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަކަށް ނޫން. މުސްތަޤްބަލްގެ ވިސްނާފައި ނޫން. ތިމާގެން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ބޭނުން ކަމެއް ކޮށްލަން ހިންގާ ގޮތަށް. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ޤާނޫނުތަކުގެ ސަބަބުން ބަޖެޓް. ހަމައެކަނި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މާލިއްޔަތު، ހަޖޫނާއިން ފައިސާ ކުރިއަރުވުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ބަޖެޓުގައި ހުރިހާގެ ގޮތުގެ ތަފާސްހިސާބު ކުރެވިފައި އަޅުގަނޑު ހުރިހާއިން ދި ރައްޔިތުން ސަލާމަތް. ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުން ކަމެއް ނުކުރެވޭ ތަން. ހުރިހާފައި އަމިއްލަ، ހުރިހާ ފަރާތަކުން ވަރަށް ބޮޑަށް ހަރަކާތްތެރިވެ ދިރިއުޅެމުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރައްޔިތުންނަށް ބަލަން ގޮތްތެރިކަމާއި ހުރިހާ ކަމެއް ހިންގާ. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ބަޖެޓު ބޭނުންކޮށްގެން ދިރިއުޅުން. އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނެއް ވެގެން މި ދެކެނީ އެ ބޭނުންކޮށްގެން އެދުނީމަ. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ މިއީ ރައްޔިތުން ނަފްސާނީ ރިސްކު. ރައްޔިތުންނަށް އެ ރައްޔިތުންގެ މާލިއްޔަތުން ހަރަކާތް ގެނެސް ކުރެވޭނެ ކަންބޮޑުވުން. ރައްޔިތުންނަށް ދޭން އެކު އެއްބަސް ދޭން ދިވެހިން ނިޔަލަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ގޮތުގައި ކަންބޮޑުވުން. މިއީ ނަފްސާނީ ރިސްކު. ދޭން މި ދަނީ ފަރާތް ހަދަން. ފަރާތްތަކެއް ލިބުނު ނޫން. އަދި ޖެހިގެންދާ އުފެދިދާނެ، އެ ޖެހިގެންދާ މި ހުރިހާ ކަމެއް ހިނގާ ފަސާދަ. ބަލި އުފެދިގެން، ބަލިގެ؛ ނަފްސާނީ ބަލިގެ ވިސްނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ އުފެދިގެން، ދޭން އެ ވިއްގެ ތަޢުލީމު އަޅުގަނޑުމެން ނުކުންނާނެ ގޮތެއް، ނުކުމެވޭނެ ނަތީޖާ. ފުރަތަމަ ޖަވާބު އެ ފެނި ނިޔާލަ. ދިނިއްޔާގެ އެހެން ފަރުދުތަކުގައި ވެސް، ތަހުލީލު ފަރުދުތަކުގައި ވެސް އެކި ގޮތަށް ރައްޔިތުން ދިރިއުޅޭ ސަރަހައްދެއް ދައްކާފައި، އެކިވެސް ގޮތެއް ދައްކާފައި ފެނިގެން ދާނެ. އެމް.ޑީ.ޕީ މިނިވަންކަމުގައި އެވާ، ޝާއިރާ ރައްސިމުގެ އެވާ. އަތްތިރިކޮށްގެން ބަނޑުވެރިކަން އެއަށް ހަދައި. އަތްތިރިކޮށްގެން ބަނޑުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތު އެކު އެމް.ޑީ.ޕީގެ 2008 ވަނަ އަހަރުގެ މިނިވަންކަމުގައި ވެސް. އަދި މިހާރު ވެސް އެ ސިޔާސަތެއް؛ އަޅުގަނޑަށް ލިބޭ ޝަރުޠުތަކެއް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މުޤައްރިރުން އިއްޔެ އަޅުގަނޑަށް ގެނެސް، ގާތަށް ބޭނުން، ތިމަންނަމެންނަށް މިހާރު ފެނިގެން ދުއްވާ ގޮތަށް އެއީ. އެހެންނަމަވެސް، ތިމަންނަމެން ދައްކަވަމުން ގޮސް ބާރަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް އެއް ފެނިގެން ތިއްބަ ދިވެހިރާއްޖެ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަޢުދުތަކެއް އެއީ މުޤައްރިރުގެ ހިނގައިގެން ތިބި ތަނުން މަސައްކަތް ކުރާނީ؟ މިއީ ޝާޙިދު ރައްޔިތުންގެ ނޫން. މިއީ ތިޔަފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރި މި ކުރަނީ. ސަރުކާރު ކޮންފިޔުޝަން ރައްޔިތުންނާ ދެމެދު ބަދަލު ވިޔަފާރިއެއް މި

ހިންގަނީ. ރައްޔިތުންގެ ޖީބުގައި ހުންނަ ފައިސާތައް ދަމައިގަންނަނީ. މިއީ ނަފްސާނިޔާ ހިސާބެކެ. އެހެންވީމާ، ރަނގަޅު ހަމަޖެހޭ ދިރިއުޅުމެއް އުޅެވޭނެ ކަހަލަ މާޙައުލެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރަންޖެހޭ. އެ މާޙައުލުގައި ވިޔަފާރިކުރުވެންޖެހޭނެ އުސޫލުތަކާ ނުލައި. އެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް ބަކާއި ބިންމަކާއި ފިހާރަތަކާ ލިބެންޖެހޭނެ ހަރުކަތުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނަފްސާނިޔާ ހިސާބެކެ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ފަހުން އާ ހަބަރުގެ ކޮށްފަކަށް ވަޒީފާން. ހުރިހާ؛ އާދިސާ ކާނުވާ ތިމަންގެ، ޖެހިގެން ހުންނަ ހަތަރު ތަން ހުރައްޖެއްޔާ ތިން ތަން ހުންނަނީ ބަންދުކޮށްފަ. ކާރިސާއްވެގެންތޯ އަހަރެމެންގާ މި ބުނަނީ، ކާރިސާއްޓޮހާ ތިމަންނަމެން މި ތަންތަން ހިންގާނީ؟ ތިމަންނަމެން ކުރިއަށްކަންޖެހިއްޖެހާ ރަޙުމަތުގަ ހާލު، އަނބުރާ ހާސް ބުރިޔާ މި ތަނަށް. މި ތަނަކަށް ފައިސާއެއް ނުލިބޭނެ. ކަމަކު މިހާރު ފަސް ހިޔާލެއް ދުވަސްކޮޅެއް ކަނޑާލާފައި ދުކާންތަކުރިއާ ކުރިން ދައުލަތުގެ. ދަރަނިވެރިވުމުގެ އަސް.ޓީ.އޯއަށް މިހާރު އެންމެން ދަރަނިވެރިވެއްޖެ. ސަރުކާރާ ޚިލާފަށް ކުރިއަށް ދަރަނިވެރިވެފައި ވާނީ ފައިސާ ނުދައްކާތީ. ތިމާގެ ދަރަނިން ކުރިބަދަލެއް ދޭން ސަރުކާރުން ވަކިން އެހެން ގޮތަކަށް ހޭދަ ކުރަނީ. ޖީބުން ދޫކޮށް މި ފައިސާ ކޮނޑަށް ކުރިން ކައިރިއަށް ހިފަހައްޓަނީ. ބައްދަލުވުމެއް ނުހިނގާ ސާމާނަކަށް ކަމާބެހޭ ވަރަށް އަބަދު އަސްކަރީ ސަރުކާރެއް، ކަމާބެހޭ ވަރަށް ރަށްރަށް ދިރިއުޅުމުގެ ތަރައްޤީ ކުރެވޭނީ؟ ރައްޔިތުން ވިޔަފާރިކުރަން ފުރުސަތު، އެއީ އަސާސީ ޙައްޤެއް ވެސް. އެއީ ރަޙުމަތްތެރިކަމުގެ އުސޫލުން ކަންތައް ބެލުމުގެ ކުރިންނެވެ؛ ކަޅު ވިޔަފާރިއާ ބެހޭ ގޮތުން ގާނޫނު ހެދުމަށް. ކަމަކު ވިޔަފާރިކުރުމަކީ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤެއް. ފަރާތަކަށް އަތުވެއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އެކަނި ހިފާފައި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތެއްގެ ޒިންމާއަކަށް ނުވަތަ ވެސް ބާރުވެރިކަމެއް ދޫކޮށްލާފައި. އެ މުޢާމަލާތުގެ ސަބަބުން ބިމުގެ ފުދުމަށް ހޭނެ ޓެކްސް ދޭނެ ފަރާތެއް އެކަމަކު ގޮތެއް ދައްކާލަދޭތީ؟ ނުރައްކާތެރި ގޮތުގައި ބިމާބެހޭ މުޢާމަލާތް ނުހުއްޓުވި ފަރާތާ، ދެމެހެއްޓުން ހޭދަކޮށް ޢާއިލާ ކަމަކު ފުލުސް މި ދާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ނަފްސާނިޔާ ހިސާބެކެ. މިއީ ނަފްސާނިޔާ ހިސާބެކެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުއްޓުވުމުގައި އެހެނަސް ބިމުގެ، ޕަސް ހާސް ގޮތެއްދޯންޏެވެ. ދިނުމާ ނަފްސާނިޔާއެއް ނުވާނެ. ރަނގަޅު ދިރިއުޅުމެއް، ރަނގަޅު މުސްތަޤުބަލެއް އެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭނެ. މިއީ ރައްޔިތުންގެ ބިންތަކެވެ، ރައްޔިތުންގެ މުދާ. ވިޔަފާރި މުދަލަކީ ޚިދުމަތެއް ސަޕްލައި ކަށަވަރުކުރަން ބޭނުންވާ ވަރަކަށް އަންނަނީ؛ މިއަދު ފަސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގައި ރައީސް ނަޝީދު ފެށުމާއި ވަކިވުމުގެ އެހެން ތަނުގައި އެވެ. ގާނޫނު ނިމުން ދަނީ އިނގިރޭސިން. ދޮށިން އިނގިރޭސިން ދިޔާކޮށް ވައްދަ މި ވަނީ ފުލުސް ބަޖެޓުކޮށްދިނުމަށް، ހިނގާ ފަހަރު ބިމާއި. މިއީ އުނދަގޫތައް ފަސް ނުވެއް. މިއަދު ސިޔާސީ ފަހަރު ފަސް ނުވެއް. ވާހަކަ ހެދީ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދަކީ ފަރާތަކުން ގިނަ ރައްޔިތުން ސަރުކާރު ބަލައިގަންނަ ބައެއްގެ ތެރޭގައި

މިތިބީ. އެކި މީހުންނަށް އެކި ގޮތްގޮތް. ހިތްދަތިކުރުވުމާއި، އަނިޔާވެރިވުމާއި، މި ހުރިހާ ކަމެއް އޮތީ. މުޅި މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި މި ކަންކަން އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިކަން ރަނގަޅުކުރެވެން ނުނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އަދި ކިޔަވަންދާ ޢުމުރު ޖަޖްމަންޓެއް [illegible] ކަމަކު، މިކަމުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތް ވާހަކައަކީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙާމިދު އަބްދުއްރަޙީމް.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙާމިދު އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް މި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން މި ހިފީ، މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލިވެރިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ވިސްނާއިރުގައި އޮތީ އެންމެ ބޮޑު އެއް މައްސަލަ ކަމުގައިވާ ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާއިރުގައި، އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަމުން ބޭނުންވަނީ، ޒުވާނުން ކުރިއަރައިދިއުމަކީ ޤައުމަކަށް އެންމެ މުހިންމު އެސެޓެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވަނީ، އެ ޒުވާނުންގައި ތިބި ހުނަރުތަކާއި ވިސްނުމުގެ ގާބިލުކަން. އެ މީހުން ކަންކަން ނިންމާއިރުގައި އެ މީހުންނަށް، އެ މީހުންގެ އަމިއްލަ [illegible] ކަންކަން ނިންމުމީ. މި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފޯކަސްކޮށްލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފާހަގަކުރަން، މިގޮތުން ނަފްސާނީ ބަލި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އަދި ވާހަކަދައްކަން ނުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މި [illegible] އެކިއެކި ގޮތްގޮތުން [illegible]. އަދި [illegible] ނަފްސާނީ ބަލިތަކުގެ [illegible] މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އޮތޭ. އެއް ކަމަކީ [illegible] ސޯޝަލް މީޑިއާ [illegible]؟ [illegible] ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން [illegible]، [illegible] ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތް [illegible]، އިންސާފާއި [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible]، [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކުރަނީ؟ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މި ކަމަށް [illegible]، [illegible] ވަކިން [illegible] އަދި [illegible]. މިކަން [illegible] ކަމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ [illegible]، [illegible] ކަމެއް [illegible] [illegible] ނުން. އެ [illegible] އެ [illegible] ވަކިން ބޮޑު [illegible] ކަމެއް ހުރިހާ [illegible] އެ [illegible] ކަންކަން [illegible] މި ކަންކަން ވާކަން އަޅުގަނޑު [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އެކަށީގެންވާ މި [illegible] މި [illegible] ގޮތް، [illegible] [illegible] [illegible]

ވިޔަސް އަދިއެއް އެކަން، އެ މަޤްޞަދުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާސިލްކުރެވޭނެ. އެންމެ މުހިންމު އެއް ކަމަކީ، ރާއްޖޭގެ އެކި ސަރަޙައްދުތަކުގައި އެއް ފެންވަރެއްގައި އެ ފަރުވާ ލިބޭނެ ގޮތް ހަމަޖެއްސުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކުޑަކުދިންގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ފަރާތްތަކާއިއެކުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުން، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްރަށުން އެންމެ ބޮޑު ދިމާވާ ދަތިތަކަކީ ކޮބައިކަން. ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަމަ ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިފި، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްރަށުން، ކުޑަކުދިންގެ ރަށްރަށުން މިހާރު ދިމާވާ ދަތިތަކަކީ ފުދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުވުން. އާދައިގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަރިވަރުން އެއްކޮށް ގެންނަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ އެކަމާ ސުވާލުތަކަށް އިންނަންޖެހޭނެ. ވަރަށް ފަސޭހަ ދުވަހާ ހިސާބަށް ދާއިރާގައި އަސްލަމީ ރުސްވޭ، ދުވަސް ހާލު އަމިއްލަ ތޯރީސަނަ؟ މި ސުވާލު ކުރެވިދާނެ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުންގައި އެންމެ ބޮޑު މިހާރު ދިމާވާ މަސްއަލަ. މިއީ ނަފްސާނީ މަސްއަލަ ހައްލުކުރުމަށް ބަލި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު. ދެވަނަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިޖުތިމާޢީ މަސްއަލައެއް. އިޖުތިމާޢީ މަސްއަލައެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސްކޫލުތަކުގައި އިންތިޒާމުކޮށް އިމްތިޙާނުތަކުގައި މި ކަންކަމަށް އެޖެންސީތަކުގެ، މި ކަންކަން ހައްލުކުރަން މަސައްކަތްކޮށްދިނުމުގެ، އަދި ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ސެޝަންތައް ގައިޑްކުރުމުން ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމު ނާނާން. މިހާރު ކުޑަކުދިންގެ އެންމެ ބޮޑު މަސްއަލައަކީ ބިރުވެރިކަމުގެ މަސްއަލަ. ހަމަ މާޙައުލަށް އެއްގޮތަށް އޮތަސް ދަރިވަރުންނަށް، އެހެން ބާރުލުން އެއް ގޮތެއްގެ ތެރޭގައި ދިރިއުޅުމުގެ ސަބަބުން އެ މީހުންގެ ސިކުނޑިއަށް ނުކުރެވިފައިވާ ވަރަށް އެ ދަރި ތަރުބިއްޔަތުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމައެހާ އެކިގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ މަސްއަލައަކީ، އެންމެކުރީ، އެންމެކުރީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިމާވަނީ، ހަމަ މިހާރު ކުދިން މިބާ ބޭނުންވެރިން، އެ މީހުން ނަރުސުން ބަލަހައްޓާ ފާރަވެރި ފަރުވާދޭން މި ދުނިޔެ އެކަމުގެ ސަބަބުން. ހަމައެހާ އެކިގައި އެކަމުގެ ސަބަބުން، މުޖުތަމަޢަށް ދިމާވާ އެކަން މަސްއަލަތަކުގެ ސަބަބުން މުޅި މުޖުތަމަޢު ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ ތެރެއަށް ދޭ. މި ގަވާއިދުގައި ފުރަގަސްކޮށްލުމުން ކުރިއަށްގައި ވިޔަސް ބަދަލުކޮށްދިނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާ އަދި އެހެން ވިސްނުމެއް ވެސް އެބަ އޮތް. މިކަންކަން ކުރުމުގެ އިތުރުން، އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިނާ ދުވަސްތަކުގައި އަންނަ ފިތި އިމްތިޙާނުތަކަށް، ފޯރި އިމްތިޙާނުތަކަށް އަޅުގަނޑު ދެއްކިޔަ ކޮންމެ ނަރުސު ދެރައިކޮށްލާން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅަން ކުރަންޖެހޭ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސައުދު ހުސައިން.

ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢުދު ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފުސާނީ ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ގޮތުން، ނަފުސާނީ ސިއްޙަތާއި އެ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މިއަދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެއްބާރު ދޭން ބޭނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނަފުސާނީ ބަލިތަކީ ރާއްޖޭގައި ފަހަކަށްއައިސް ވަރަށް ބޮޑަށް ފެތުރެމުންދާ ބައްޔެއް. މި ދުވަސްވަރު މިއީ ސިއްޙީ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި މިކަން ދިމާވަނީ ވަރަށް ގިނަ ސަބަބުތަކެއް ދިރިއުޅުމުގައި އަސްލު މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި އެކަން ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން ވެސް ކުރިއަށްދާނަމަ، ދެ ކުރިއަށްދާނަމަ ގޮސް ސިޔާސަތު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ދިމާވެފައި އޮތް މަސައްކަތްތަކެއްގެ ގޮތުން ވެސް މިކަން ފާހަގަކޮށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑު ބައެއް، ބޮޑު އާބާދީއެއް ނަފުސާނީ ދުވަސްކޮޅުގެ އުނދަގޫ މައްސަލަތަކާ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަންކަން ތެރޭގައި ސިޔާސަތުތަކުގައި މައްސަލަތައް ހުރިކަން މި ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ސަރުކާރު އައުމާ ހަމައަށް ނަފުސާނީ ބަލިތަކާ ބެހޭ ކަމުން ރައްޓެހިގޮތުން ކޮންސަލްޓޭޝަން ޚިދުމަތް ހިންގުމަށް ނޫން ކަމެއް ގޮތުގައިވާ ނަމަވެސް. އެކަންކަމުން، ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރުން ނަފުސާނީ ބަލިތަކަށް ފަރުވާދޭ ޚާއްޞަ ކްލިނިކު 2019 އަހަރުގެ ފެބްރުއަރީ މަހުގެ 25 ވަނަ ދުވަހު އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގައި ގާއިމުކުރެވި، އެ ކްލިނިކުގެ ޚިދުމަތް ފެށުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ހިނގަން ފަށައިފައި ވަނީ. އަދި މިއީ ދިވެހި ވަގުތުގައި ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި ސަރުކާރުން ބަލައިގަތް، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު އެ ކަމުގެ ތެރެއަށް އަނިޔާކުރެވި، އަދި މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހަރުމު ރެޑްޒޯން މަސައްކަތްކުރައްވަމުން އެބަ ދާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ފާރުމަސީގަ މިރެސް، ފަންސާސް އަހަރުގެ ބޮޑުވެގެން ވެސް ރާއްޖޭގައި ނުވެފައި އޮތް ބޮޑު އިޝާރާތް. އެކަންވިޔަކާ، މި އިޝާރާތް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރިކަމާ ހަވާލާސި ސަރުކާރަށް، ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރުކަން އަޅުގަނޑުން މިއަދު ވަރަށް އުފާ ހުރި ފާހަގަކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ގައިޑްލައިން އަދުގެ ކުރުކަމަށް ނަފުސާނީ ބަލިތަކުގެ ޚިދުމަތް؛ ބަލިތަކަން ފުރުޞަތުތަކުގެ ސަމާލުކަމް އަމިއްލަކުރަން ފެކުތާއި ފެންމާގައި ގާއިވާ ހުރުވައި އެ ވަނީ. އެކަން ފާސްވެގެންދިޔަ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ވެސް ގަރާރުކުރެވިގެންދާނެ. ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލްތަކާއި އަތޮޅު ހޮސްޕިޓަލްތަކުގައި މި ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެމުން ބިޔަ ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސައްކަތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދަނޑު ކާއުނަތުފަރި ގުރިބާގާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ކާމިޔާބުކުރެވުނު ކަމަން، ނަފުސާނީ ބަލިތަކުގެ ޚިދުމަތް ފަރައްސަރަކަށް އިޖުރާޢަތުން މި އަނނި މަސައްކަތްކުރި ބަންދަރުގެ ސަބަބުން ނަފުސާނީގޮތުން އަދި ހިފަހައްޓަމުން އަދި ޝުފުންނާ އޮތް ނަރުފު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ކުރީ ކުރިއަށް ދިވާން ޖިމަން މިއީ ވަރައް ކުރިންކު ފުރައްސް ގުޅުވާއި އުމުރަން ކުރިންކު ދުނިޔަމް ކުރަމުން މި ދަނީ. މަސްއޫލިއްޔަތު ބޭނުންކުރާ ރިޔާސަތުން ބާރުއަޅުއްވަމުންވި، އަނގުރުގާ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ނިޒާމް ގަނޑައަޅާ ރިފޯމްކަން ވަކިން ދުރުގަނޑުގެ ތެރޭގައި، ސަމާލުކަމުގެ ދުމަހާކާ އިތުރު ވަކިން

އިސްކަމެއް ދިނުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއަދު އެ މަސައްކަތް ފެށޭ ވަނީ ފުރިހަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހުޅުމާލޭގައި މި މަސައްކަތް މިހާރު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ކުރެވި، އޭގެ ފުރަތަމަ ބައި މިހާރު ވަނީ މުޖުތަމަޢުގެ ތެރެއަށް ދޫކުރެވި، ވަޒީފާގެ ބާޒާރަށް ނުކުމެވޭ. އެހެންވީމާ، އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު ކާމިޔާބު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިގެންދާކަމާ އެކުގައި ކުރެވިއްޖެއްޔާ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކާމިޔާބުކަމާ އެކީގައި ކުރެވިދާނެ ކަމެއްކަން މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ގޮތުން މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ކާޑު، ވިޔަފާރިވެރިކަމާ އެކުގައި ތަރުތީބުވެގެން މި ކަންކަން ކުރެވިގެންދާ ތަން މި ފެންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ އިސްތިސްމާރަށް ބަލާއިރު، ރާއްޖޭގައި 2022ވަނަ އަހަރުގެ ޕީއެސްއައިޕީ ބަޖެޓު ނިޔަލަން ޕްރޮޖެކްޓް ހުރި މިލިޔަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ކަމަށް ޚަރަދުކުރެވިފައިވަނީ އެބަ ދައްކާ. އޭގެތެރޭގައި 2019 ވަނަ އަހަރު ހަތް ހާސް ދުއިސައްތަ ސާޅީސް ހ ޕްރޮޖެކްޓަކުން އަދި 2020 ވަނަ އަހަރު ސަތޭކަ ހާސް ހަތް ސަތޭކަ އަށް ޕްރޮޖެކްޓަކުން، 2021 ވަނަ އަހަރު ސާޅީސް ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ތިރީސް ހ ޕްރޮޖެކްޓަކުން، 2022 ވަނަ އަހަރު އަށާރަ ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ތިރީސް ނުވަ ޕްރޮޖެކްޓަކުން ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި ބަޖެޓްތަކުން ޕްރޮގްރާމްތަކުގައިވާ ކަމަށް ރިޕޯޓުކުރެވިފައިވަނީ އެބަ ދައްކާ މި ކުރިއަރާ ހުރިހާ ފަހުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ، ރާއްޖޭގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ރާއްޖޭގައި، ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި މުސްތަޤްބަލަށް ތަރައްޤީކުރުމުގައި ސިޔާސީ ޖީލުތަކަށް ފެށޭ އަދި މި ވެރިކަމު ސަރުކާރު ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓް ފެށޭ މި ސިޔާސަތުތަކަށް ރާއްޖޭގައި ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީގެ ހަމަޖެހުން ސަމާލުކަމަށް ދިނުމުގައި ޖާގަ ވަރުގަދަ ސިޔާސަތުތަކުގެ ރާއްޖެ އެބަޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭގެ އާބާދީ އިތުރުވަމުން އަންނަ މިންވަރާ އަޅާބަލާއިރު، އެންމެން އެއްބަސްވާނެ ޖާގާ، އެންމެން އެއްބަސްވާނެ ގޮތުގައި ޖާގަ ހޯދުން އުޅެންޖެހުމުގެ ސަރަހައްދު މި ދިމާވާ ކަންކަމާއި، ޢާއިލާ ތެރޭގައި ދިމާވާ ކަންކަމާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި ހުންނަ އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއާ މި ދިމާވާ؛ ހަމަޖެހޭ ދިރިއުޅުމެއް، ހަމަޖެހޭ ވަންތަކަމުގައި އުޅުމުގެ ފުރުޞަތު ނެތިގެން މި ދިމާވާ ދިރާސާތަކުގެ ހަމަޖެހޭ ސިޔާސީ ކަންކަން އިޖުތިމާޢީ މި ތަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި ނިމިގެންދާ ވަގުތު އަހަރަކީ ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި އެންމެ އަހަމިއްޔަތުކަމާއި، އެންމެ އަމާންކަމާ އޭގައި ހަމަޖެހޭ ދިރިއުޅުމެއްގެ ތެރެއިން ރާއްޖެ އަސާސީ ތަޢުލީމު ފުރުޞަތުތަކަކަށް އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން. އެހެންވީމާ، ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ މަސްލަހަތު، ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީގައި ވެއްޓެފައިވާ ރަނގަޅުވުމާ އަދި އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ދިރާސާކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ޝަކުވާތަކުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން، އަދި ރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމް ކުރިއަރުވައިގެން ޓޫރިޒަމްތަކާއި، ސިޔާޙީ ޕްރޮޑަކްޓް ޓޫރިޒަމްގެ ޓޫރިޒަމްތަކުން ބާޒާރުތަކަށް ސިޔާސީ ޓޫރިޒަމް ދިރިއުޅުމުގެ ސަރަހައްދު އާންމު ދިރިއުޅުއްވާ ޖާގައިތަކަށް މި ވަނީ ފުރިހަމަ ތަރައްޤީއެއްގެ ބިންގާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ، ދެން ކުރަން ހުރި އެހެނިހެން ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް؛ ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ދެމެހެއްޓުމަށް އެހެނިހެން ދިރިއުޅުން ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީގެ ސަމާލުކަމުގައި ޖެހޭ ސިޔާސަތުތަކުގެ އެބަޖެހޭ އަދިން އަމިއްލަގޮތުން. އެހެންވީމާ، އެ މަގުން ކުރިއަށް އޮތް ގޮތުގައި 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު

ރޫހުގައި ބަޖެޓުގެ ސިޔާސަތުތަކުން މި ކަންކަމަށް ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ހައްލު ލިބިގެންދާނެކަން، އަދި މި ވަގުތު ރައީސް އިބްރާހީމް މުހައްމަދު ސާލިހުގެ ސަރުކާރުގެ މި ސިޔާސަތުތައް އިތުރަށް ވަރުގަދަވެގެންދާނެކަން މި ނިމިގެންދާ 4 އަހަރުގެ ތެރޭގައި މި ހިނގަމުންދާ ޚިދުމަތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަށަވަރު އެބަވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ދުރު ރާސްތާއަށް ތަރުތީބުވެގެން ހިނގާ މިފަދަ ކަންކަމުން ރައްޔިތުންނަށް ލިބެމުންދާ ކުރިއެރުމަކީ މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ ކަމެއް. [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝުކުރު.

ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ [illegible] ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން މި ޚިދުމަތްތަކެއް ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގަރާރުގައި [illegible] ވަރަށް ރަނގަޅު ކަންތައްތަކެއް. [illegible] ވެސް މިއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް ސީރިއަސް އިޝޫއެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބުތަކުން އަދި [illegible] [illegible] ކަމަކު، ދުނިޔޭއަށް ނަޒަރު ހިންގައިލާއިރުގައި ޑަބް.ލިޔު.އެޗް.އޯ.އިން އެބަ [illegible]، ދުނިޔޭގެ އާބާދީގެ ކޮންމެ އަށް މީހަކުން އެކަކަށް ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ އަސަރު [illegible] ހުރި ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] ދުނިޔޭގެ އާބާދީ އަށް ބިލިއަނަށް އަރައިގެންދާއިރުގައި އެއް ބިލިއަން މީހުން މި [illegible] ނަފްސާނީ ކޮންމެވެސް ބަލިމަޑުކަމެއްގެ ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ، މިއީ އަދި ހަމައެކަނި ރާއްޖޭގައި އޮތް މައްސަލައެއް ނޫން. މިއީ ދުނިޔޭގައި ވެސް އޮތް މައްސަލައެއް. [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ ތެރެއިން އިންސާނާ [illegible] މި [illegible] އެންމެ ބޮޑު ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ޑިޕްރެޝަން ކަންކަން [illegible] [illegible] [illegible]. ޑިޕްރެޝަން [illegible] [illegible] ކަންކަން [illegible] [illegible] [illegible] ކަންތައް [illegible] ވެސް [illegible] ދިރިއުޅުމުގެ އެކިއެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ކަންކަން [illegible]. މިސާލަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޖެހޭ މަސައްކަތްތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ ފިރިމީހާއާއި އަނބިމީހާގެ ފަރާތުން ލިބޭ އަނިޔާތައް، މިފަދަ އުނދަގޫ ކަންތައްތަކުގައި އެ މީހާ [illegible] [illegible] އިމޯޝަނަލްކޮށް [illegible] [illegible]

ހިތި ނަތީޖާ ވެސް ފެނެން އެބަދޯ، އެ މިހާ ވެސް ނަފުސާނީ ބަލިގެ މީހަކަށް ވެގެންދެއްޔެން. މިގޮތް ދިމާވާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަބަބަކީ، ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ ތެރެއަށް އިންސާނާ ވެއްޓިގެންދާ ހިސާބުގައި، ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ ގިނަ މީހުންނަކަށް ގަބޫލެއްނުކުރެވޭ، މިއީ އިންސާނުންނަށް ދިމާވާ ބައްޔެއް ކަމަކަށް ވެސް. އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ، ކޮންމެވެސް ސިހުރާފަންޑިތައިގެ ކަމެއް. އެހެން ޑޮކްޓަރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި މިފަދަ ކަންތައްތައް ދެކެމުންދިޔަ ޒަމާނެއް ވެސް ދިޔަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަގީގަތަކީ، ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމަކީ މިއީ ހަމަ ކޮންމެ އިންސާނަކަށް ވެސް ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ވެސް ދިމާވެދާނެ ކަމެއްކަން. ވިޔަފާރިކުރާ ވިޔަފާރިވެރިއަކު އޭނަ ބޮޑުނިވާ ޗާގެޖެހިކަން ޕްރޮފެޝަނަލް އޭނާ ގަދައަގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާނަމަ ހަމަ ދިމާވާ ކުއްލި ހާލަތުން އޭނާގެ ވިޔަފާރި ބަނގުރޫޓްވެ އިނދިރާޖެހޭ ހިސާބުން އެނގޭ ވެސް އެބަވޭ ހަމަ ނުނިދުމުގެ ބޮޑު ގަޑުބަޑު ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ ތެރެއަށް. މި ހާލަތަށް އިންސާނާ ވެއްޓިގެން ދިމާވާ ކަމަކީ، އެ ހާލަތުގައި ދިމާވެމުންދާކަމުގައި ބަލިފަރުވާގައި އޭނާއަށް ބޭނުމީ ބޭރުން ބަހާލާ ނުލިބުން، ނުވަތަ އާއިލާގެ ނަސޭހަތްތެރިކަމުން، ތަނަވަސްގޮތް ކޮށްދަމުގެ ހިތްވަރުދިނުން މީހުން މަދުކަން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ދިމާވެގެން މި އުޅޭ ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެވެ. މި ހިސާބުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް އެޅެންޖެހޭގޮތް. ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެދުމުންދާއިރުގައި ގާނޫނުތަކާ މި ކަންކަމާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނީ ގޮތުން ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގާނޫނުތަކަށް ގެންނަވާން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރޭގައި މި ކަންކަން ވައްދައިގެން މަސައްކަތްކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑު ގެނެސްދިނުން ބަދަލުތަކުގެ ގޮތުން ރަނގަޅުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛

އަޅުގަނޑު ކުރިން ބުނިހެން، ނަފުސާނީ ގޮތުން އިންސާނާ ބަލިމަޑުކަމުގެ ތެރެއަށް މި ވެއްޓޭއިރު، ހަމަހަމަކަން އިޖުތިމާޢީ ގޮތުން ދިމާވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ނޫން. ސިޔާސީ ގޮތުން ދިމާވާ ކަންތައްތަކުގެ ސަބަބުން ވެސް ހަމަ ބައެއް ފަރާތް އިންސާނާ ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ ތެރެއަށް ވެއްޓޭ. ޕާޓީތަކުގެ ތެރޭގައި ދެކުޅަ ޖުމުލަ ވިސްނުމެއް އެންމެ ބޮޑު ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމަށް، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ސިޔާސީ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިދިކޮޅު ފާޑުކިޔުންތަކާ؛ ހުރިހާކަމެއް ޕީ.ޕީ.އެމް، ޕީ.އެން.ސީ ޕާޓީތަކުގެ ބައެއް ލީޑަރުންނަށް ނަފުސާނީ ގޮތުން ދިމާވެފައި ހުރި ބަލިމަޑުކަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިއްޔެ މި ތަނުން ފެނިގެންދިޔަ، މި މަޖިލީހުގެ ހުވާ ޖަލްސާގައި އެ ބޭފުޅުން އުޅުނު ހާލު. އިންތިޚާބުގައި ހުރި ގަސްތަކާއިގެ ތެރެއަށް ވަދެ އެ ގަސްތަކަށް ގެއްލުނުހިނދު، މިދަރަ ސަރުކާރާއި ދެކޮޅު ބަޔަކު ވަދެ ބައިވެރި އިންސާނާގެ؛ ބޮޑެތި ފުޅާތަކާއި ޗެކްޕޮއިންޓުތަކުގައި ސިޔާސީ ބަޔަކު ވަޒަންކުރުމާއި ބަޔަކު ކުށްވެރިކޮށް ނުކަމަ، އެކަމަކު ކަށަވަރުކަމާ އެ ބަޔަކާ ގުޅިގެން ފޯރިގަދަކޮށް ފާހަގަކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ދަށުގައި ރަނގަޅުކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސަތުން ގެންނަންޖެހޭ އެންމެ ބޮޑު ބަދަލުގެ ތެރޭގައި، ޕާޓީ ސިޔާސީ ގޮތުން ނަފުސާނީވުން މި ނޫން ބޮޑުވެގެން ހިތާމަވެރިކަމާއި މިސްރާބު ފެށުމާ އެ ތަފާތު ފަރާތްތަކުން ކުރިއަށް ރަނގަޅު ނުކުރެވޭ މި ޤާނޫނަށް ދިމާވެއްޖެ އާއި އެންމެ ބޮޑު ބަލިމަޑުކަން އަދި ރަނގަޅުކަން ވެސް ވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ބޭފުޅުންގެ

މައިގަނޑު އެއް އަސާސެއްގެ ގޮތުގައި މިއަދު އެ ބޭފުޅުން އެ މުޒާހަރާތައް ކުރަމުން އެ ދަނީ، ރައީސް ޔާމީން ސަލާމަތްކުރުމަށް. ބަދީގޮތުގައި އެ ބޭފުޅުން ކުރައްވަން ވެސް ޖެހޭ ކަމެއް. ރަނގަޅު ކަމެއް އެއީ. އެކަމަކު އެ މުޒާހަރާތައް ވަކި ހިސާބަކަށް ނުދަނީސް ދެން އަޑުއިވިގެންދަނީ އަވައްޓެރި އެންމެ ބޮޑު ޤައުމާ ދެކޮޅަށް އަޑުއުފުލަމުންދާ ބަސް. މިއީ މައްސަލައަކީ. ތިމާގެން މި ނިކުންނަނީ ވަކި ކަމެއް ކުރަން. ޕާޓީގެ ޕްރޮޓެސްޓުން ވަކި ކަމެއް ކުރަނީ އަދި ޕާޓީގައި އެނގޭ ރައްޔިތުންނާއި، އަދި ޕާޓީގެ އުސޫލުތަކުގައި ނިސްބަތްވެގެން އެ ބަޖެޓުގެ ޖަރީމާ މިނިވަންކުރަން ބަދީގޮތުގައި ނިކުމެވިޔަ ޖަމާޢަތްތަކުގައި ހަމަ ކުރަންޖެހޭ ވެސް ކަމެއް. އިދިކޮޅު ޕާޓީން އަދި އެހެން ޕާޓީން ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް އެއީ. އެ ޕާޓީގެ ލީޑަރު ހަރަކާތްތެރިވާ މަގުމައްޗަށް ނިކުމެ މުޒާހަރާކުރުން، އެއީ މައްސަލައެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލައަކީ، އެ ސިޔާސީ ހަރަކާތް މި ދަނީ ބަދަހިކޮށްގެން އަވައްޓެރި ބޮޑެތި ޤައުމުތަކާ ދެކޮޅަށް އެ ޤައުމުތައް އަޑުން ގޮވައި، އެ ޤައުމުތަކުގެ ޚާރިޖީ ސިޔާސަތާ ބައި، އެ ޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުންނާ ބައި، އެ ޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ މި ޤައުމުން ބޭރުކުރަން މި ގޮވައިލާ ގޮތުން، މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއްވެސް ގޮތަކަށް ސިޔާސީ ހަރަކާތެއް ނޫން. މިއީ އެބައި މިނިވަން ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަން ގެރީމާ. މިއަދު މި ކިޔަނީ ސިޔާސީ ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަން. މިއަދުވެސް ބަޖެޓުގައި ޤައުމުތަކުގެ ސިޔާސީ ގޮތް އެ ޤައުމުގެ ލީޑަރުގެ ޚާއްޞަ ނިކަމެތިކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކުން ފަށައި ވަކި ބޮޑު ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑެއް ގަބޫލެއް ނުކުރަން ސިޔާސީ ކަމަކަށް. އިންޑިއާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މިއަދު ރިޔާސަތު ބޮޑު ޕާޓީގެ މެމްބަރުންނަށް، ޗެއަރމަން ޕީ.ޕީ.އެމް، ޕީ.އެން.ސީގެ މެމްބަރުންނަށް، އެ ބަޖެޓުންނަށް، ސަރުކާރު ގޮތުން މިއަދު ދިމާވެފައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް އެއްޗަކަށް ފަރުވާދީ ވެރިކަމާ ބަޖެޓުން. ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އެ ބަޖެޓުންގެ ޓެކްސް ސިޔާސަތު، ބޯހިޔާވަހިކަމާ ބެހޭ ސިޔާސަތުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ހުރި؛ ސިޔާސަތު ހުރީ އިޤްތިޞާދީ ބަޖެޓެއް. އިޤްތިޞާދުގެ ހާލަތާއި ބަޖެޓުގެ ދަށުން ބެލެވޭ ކަންކަމެއް އެބަހުރި ދަނޑިވަޅުގައި. ބައެއް ދެކެވޭ ވާހަކަތަކާއި ގުޅިގެން، ސަރުކާރަށް ކުރިމަތިވެފައި ހުރި ދަތިތައް ހައްލުކުރުމަށް ބަޖެޓުގައި ކަންތައްތައް ހިމެނިފައި ނުހުރުމުން. ބައެއް ކަންކަން ބޭނުންތެރި ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވުމަށް ފަސޭހަ ކޮށްދީފައި. އެނގޭތޯ، ބަޖެޓުގެ މި ބާބުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަލާލުމުގައި؛ އަދި ބޭނުންކުރަން ވީއްސެއް، އަދި ދުވަސްކުރަން ވީއްސެއް، އަދި ފުރިހަމަކުރަން އެތަކެއް ސަރުކާރުގެ ކަމުދާ ވީއްސެއް، އެ ދުވަސްތަކުގެ ވާހަކަ! އެ ކަންކަމުގެ އެ ބަޖެޓުގެ ނުވަތަ އެ މިއަދުގެ ވިސްނުން ބައްޓަންކުރުމުގެ ގޮތުން ސިޔާސީ ސިފައިން ގެއްލުނު ކުރިމަގު ރިޔާސީ، އިންތިޚާބު ގުޅިގެން ސަރުކާރު ބޮޑުކުރުމުގެ ސިޔާސަތުތައް ބެލުމަށް، އެ ސިޔާސީ ގޮތުން ގޮތުގައި ވަރަށްގިނަ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ފަރުވާ ދޭނެ ގޮތްތަކެއް ހިމަނާފައި. އަދި ބޮޑެތި ކަންކަމާ ނުހުރެ ބަޖެޓުގައި ފުރިހަމަގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ތަނަވަސް، އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ދޫކޮށްލާ ދޮގެއް ބުނަން މި ކަމެއް ނުހުރި ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ވާހަކަތަކުން ގަބޫލުކުރަން ކަނޑައަޅަމެވެ. އެ ބަޖެޓުގެ ފަރުވާކަން އަސާސީ ސަރުކާރުގެ ބޭނުންތަކަށް ރިޔާސީ، އެ ބަޖެޓުގެ ޚާއްސަ ސަރުކާރުގެ ކަމުގައިވާތީ، މަޖިލީހަށް ނުކުމެ ވާހަކަ ދެއްކީ އިންތިޚާބު ހަމަޖެހޭ. މި ހާލަތުގައި އިންތިޚާބު ހަމަޖެހޭ؟ މި ރާއްޖޭ އެއްޗެއް ލިބޭ އިސްކަމެއް؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަމެއްގައި އެއް ބޮޑެތި އެއް ގުޅުން، އިސްކަމުގެ ކުރިއަށް ދާނީ.

ކަންތައްތަކުގެ އެއްވަނައަށް އަރާނީ. އިޤްތިޞާދުގެ ދިރަވަނަ. އަސްކަރީ ގޮތުން ހަތަރުފަސްވަނައަށް ބާރު އޮތް ބޭރު ޤައުމެއް އިންޑިއާ. އެހެންވީމާ، އެ ޢާލީގެ ލީޑަރޝިޕުގައި މިހުރި އުނިކަމަކުން، މިއީ ނަފުސާނީ ގޮތުން ވެފައި ހުރި ގެއްލުމެއް. ޢާލީގެ ބައެއް ލީޑަރުންނަށް މިހިރީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ [illegible] ވެސް މިހިރީ ގެއްލުންވެފަ. މިއަށްވުރެ ބޮޑު ގެއްލުމެއް މިއަދު މި ޤައުމަކަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މަސައްކަތްކުރަމުން މިފަދަ ގޮތްތަކުން ހުރަހެއްލައިގެން ބަދަލުކުރަން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ސިޔާސީ ގޮތުން ބޭނުމީ ބަދަލުކުރަން ކަމެއް ތަރުތީބުގައި މިވީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ އިދާރާތަކުގެ ޗާޓުގައި ޕީ.ޖީ.އެމް، ޕީ.ޕީ.އެމް.ގެ ޗެއާޕާސަން؛ ބަހައެއް ޗެއާޕާސަނުން؛ މިހާރު ދިޔާލަހާ ހުރި ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަން ފަރުވާކުރެވޭނެ ގޮތެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، އަޅުގަނޑު އިތުރު ފުރުޞަތަކަށް މި އެދުނީ، ދެންމެ އަޅުގަނޑު ދެއްކި ވާހަކައާ ގުޅިގެން ވަރަށް ގިނަ މެސެޖުތައް އަޅުގަނޑަށް އެބަ ލިބޭ ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން. އެއް މެސެޖުގައި މި އޮތީ، ހޯދަވް އެސްސީއެސްޝަނަން ގެންދާ ކާނގެ ކުއްޖަކަށް މަހަކު ހަތް ހާސް ރުފިޔާ އިންސްޓޯލްމަންޓުން ދައްކަންޖެހޭ ވާހަކަ. ދައްކަމުންދާ ވާހަކަ. މިގޮތުން އެންމެ މަދުވެގެން 12 ކުދިންގެ ފަރާތުން މި ވިޔަފާރިއަށް މަހަކު އަށްޑިހަ ހަތަރު ހާސް ރުފިޔާ އަހަރަކަށް ވަން މިލިއަން އެއިޓް ތައުޒަން ދައްކާ ކަމަށް ދައްކަމުން. މިހާރު މީގައި މި ވާ ގޮތަކީ، މި ކަންބޮޑުވުމަކީ، ކޮންމެ ކަމެއް ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮލެޖު ތަކަކަށް ވެސް ވިޔަފާރި. އަދި ވިޔަފާރިކުރަނީ ވެސް ސިޔާސީ ކަންކަމުގައި އުޅޭ ފަރާތްތަކާއި އެ އުޅޭ ބައިވަރާ ޑިގްރީވެރިކުރުން. ފައުންޑޭޝަނު ކަންތައް، ޕީ.ސީ.އާރު ބިޒްނަސްތައް، މި ހުރިހާ ކަމެއް؛ ޕީ.ސީ.އާރު ބިޒްނަސްތައް ހުރި މީހުން، މިހާރު އެ ވިޔަފާރި ކުރި ލެކްޗަރުންތަކާއި މިހާރު ރިސޯޓު ގަނެފި. ރިސޯޓުތަކަށް އިންވެސްޓްމަންޓު. ފުޓުބޯޅަ ކުލަބުތަކަށް އިންވެސްޓްމަންޓު. އެހެންވީމާ، މިއީ ކަންބޮޑުވުމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިފަދަ މައްސަލަތަކަށް ނަފުސާނީ ބައްޔެއް ވިޔަސް، އަދި އެހެނިހެން ބައްޔެއް ވިޔަސް ކޮންމެ ކަމެއް ވެސް އެ ވިޔަފާރިއަކަށް ހަދައިގެން ރައްޔިތުންނަށް ބޭނު ތަކުލީފުކަން ޖައްސައި، ރައްޔިތުންގެ އަތުން އިތުރަށް ފައިސާ ނަގައި، ބިއްޔާ ޒުލުމްކޮށްފައި؛ ރަނގަޅު! އެންސޯފާއިން ނުވަތަ އާސަންދައިން ކަވަރުކުރާ ވަކިވަރެއް. އެކަމަކު އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ޚިދުމަތްތައް ފަރާތްތަކުން އިތުރަށް ފައިސާ އެބަ ނަގާ. ޕްރެވެންޝަން ނަގަންޖެހުނީ އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލަންޖެހޭނޭ. މި ބިލު ކުރިޔަށް މަސައްކަތް ވަރަށް ބޮޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންތިޒާމަށް ބިލުގައި ހިފަހައްޓައިގެން އެއްވެސް ޗޫޒްއެއް ނަމި ރައްޔިތުން ކުޑަކުރަ ކޮންބަކަން ބަހައިގެން

ގެންގުޅޭނާ ހިނދުއްގައި މިކަމުގެ ރަނގަޅަށް ނުވާން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑަކީ އެއްޗެއް ނޫން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންސާނުންގެ ގޮތުގައި ދުނިޔޭގައި އުޅުމުން ހަމަޖެހިފައިވާ ކުރުމުން، ހަމަވިސްނުމުގެ ކުރުމުން. އެ މީހާގެ ބުއްދި ނުހުރި، އެ މީހާގެ ވިސްނުން ނެތި އުގެނުމަށް ކަމަށް ވަންޏާ، އެ މީހުންނަށް އުއްބަހަކު އަނބު ބަހައްޓަން ނުދެވޭނެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އުޅުއްވިކަމުގައި ނުދެވޭނެ. އަބަދުވެސް އޮންނާނީ މައްސަލަ. މި މައްސަލައަކީ މި ދިރާގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ސަރަހައްދާ ކުދި. އުއްބަހަކު އަނބު ބަހައްޓަން އޭނާގެ ޖީބު ބޮޑުކަމަށް ނުވަތަ އޭނާގެ އެހެން ޙައްޤު ކުރުމަށް އޭނާގެ އަމިއްލަ ޙައްޤު ނުވަތަ އަމިއްލަ މަގުސަދުގައި ހަސްފިކުރުމަން ބަލައި ކުޑާ ކަންތައް؛ އަމިއްލަ މަސްލަހަތު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަމު، ކޮންމެ ޙައްޤު ކުރިބަހަސް އެބަ ގޯސް، ކޮންމެ ޙައްޤު ކުރިބަހަސް. އެހެންވެ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރިޔާސީ ބަޔާނުގައި ވެސް އިއްޔެ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު، މަސްއޫލިއްޔަތު ފަރާތަ. ކޮބައިތޯ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރިހާ ބައެއް މިބިލުގައި އޮތުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހިސާބަށް އަރިހުގައި އަރިހުންނަށް މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ދައުރުގައި ނުވުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެނިފެސްޓޯ ފުރިހަމައި. އެ މެނިފެސްޓޯގައި އޮތް މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އުންމީދަށް ބަލައި އޮންނަ ގޮތަށް ވެސް ރައީސް ނަޝީދު ފަރުމާކޮށް ވަރަށް މިން ބޮޑެތި ފުރިހާއި އިސްލާމް ވަންނާނީ އުންމީދަށް އުމިވަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންކަމަ އުފަންވިމާ މައިންނަށް ވެސް އަދި ފިރިހެން މީހުންނަށް ވެސް ދުނިޔަން ވެސް ދިނުމަށް، އަދި މުޅިމިއި ޖާގަ ގޮއްގޮހަކު މިމި އުންމީދައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އުންމީދަށް ދިރިގެން އެ އުންމީދުގެ މަތިން ރައްޔިތުން ގެންދަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުވި؛ މަންމަ އަހަރުމު ވެސް ހަމަ މަހުރިމު އެއް މިހާރުހުރ ދި ދެއްކުމި. ރިޔާސީ ބަޔާނުގައި ވެސް ދެއްކުމި އެއް މަސްދުވަހުގެ. ކުރި އަހަރަކުގެ މަހަކަ އަހަރު މަހަކުކުރު އެބަ ދެއްކުރު. މިހެން މިވަރު މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވަތަ އުމުރުން ނުވަތަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮބައިތޯ އުންމީދަކީ އަޅުގަނޑުގެ ހުވަފެނަކީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މި ހުރިހާ މައްސަލަތައް ހިމަނުމަށް ވަރަށް، އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގައި މުންމިދަރާ އުއްމަ ބަހު ގޮތުން ދުވަހަކު އަހަރުތަކުގައި ވެސް ވަރަށްގިނައިން. އަދި އެމް.ޑީ.ޕީ މެނިފެސްޓޯގައި އުފަން އެމިވަރު، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ސިޔާސަތުގައި އެމިވަރު އުފަން މަންދުރިންކުމް މިޔާރ އަމިއްލަ އަހަރުތަކުގައި ދަރި މިވަރު އުފަން ގަވާއިދަށް އަންހެނުންވެސް ޗުއްޓީދޭން. މަގުމަތިގައި މަސްދުވަހަށް ބާ މީހުންގެ މަސައްކަތަށް ހިއްސާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ މިދައުރު ޙައްޤު އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ނަހަން. މި ދައުރުގައި ކޮމި މިނިސްޓަރުގެ ބަބަރުހި. ކޮމި މިނިސްޓަރުން ބަބަރުހި. ގުރުމި މަޖިލިސް ބަބަރުހި. އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާ ކުރާނުކުރު. މަގުމަތި، ކަންކަމަތި؛ އަޅުގަނޑު ހިމާޔަތްކޮށް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު މަސްއޫލިއްޔަތު ވެއްޖެ، މަސްއޫލިއްޔަތު ބިރުވާ ސަރުކާރުން ކުރެއްވިތޯ؟ އެހެންކަމަ ކޮމް މިނިސްޓަރ މި ބަހުމަތި؛ 7 ފެބްރުއަރީ ބަޔާމަވާ ދުވަހު އޭނާ ދިޔައި ރައްޔިތުންގެ އިންތިޚާބުކުރައްވައި އެއް ފިރިހަކު ވައްތަރިވައި ދިމިރުމު މަޖުލިސް ވައްބަހިޔައި ދިމިކުމްޖެ ބިމި ސްބާނަން، ދައުލަތުގެ މިޖައްސ ދިމިރަން

ބަޖެޓަކީ އުއްމީދުގައި ތިބި މުވައްޒަފުން ތަރައްޤީކޮށް ހުނަރު ދީގެން މިއަދު އެހެރީ ހޯދި މިނިސްޓަރަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބަޖާޓުން ސަބަބު ހަދައިގެން މުޤާމުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންގަނޑެއްތޯ މި ގަންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މިހާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މަޖިލީހުގައި މި އޮތީ ބައްޔާވާ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި މިއަދު. ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެން މި ފަހަރު އައިއިރު ފެނިފައިވާގޮތުގައި އޮންނަން ސިޔާސަތުގައި، އިންތިޒާމު އިންސާފު. އަނިޔާވެރިވެ މުސާރައި ރައްޔިތުންގެ ފެށިކަން މަސައްކަތްކުރަން ޖަހައިގަތް މުއައްސަސާ ބޭނުންވެއްޖެއްޔާ. ކޮބައިތޯ ބޭނުންވެއްޖެއްޔާތީ؟ ކޮބައިތޯ އުޅަނދުގެ ތަންފީޛު ކުރާނެ ބޭނުމަކީ؟ ޖެހިގެން މިހިރީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އެނގޭ. ހަމަ ރަޙުމަތުން؛ ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވެސް ހޯދާދީފައި އޮތް ހަމަ ރަޙުމަތުން ވެސް ދިރި ޓެކްނޮލޮޖީއަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަހަމަކަމާއި އޮންނަން، ބޭރު ދިވެހިންގެ މައްސަލަ ވެސް. މިހާރު ބޭރު ދިވެހިންނާ އާދޭސް ކޮށްލާ އަޅުގަނޑު ހުރި މިނިސްޓަރަކަށް. ކުރިއަށް ހުރި އެއް ކަމެއް ވެސް ހަމައަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ މާލޭ ނަފްސާނީ ތިބޭކަމަށް؟ ބާރުގައި ރަނގަޅު ބަދަލު ނުގެނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮންކޮން މީހުންގައި ވިޔަފާރިން އެ ދަނީ. ކޮބައިތޯ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ؟ މިއީ ނުފޫޒުގެ ހިސާބެއް. ޤާނޫނުއަސާސީއެއް، ގާނޫނެއް ނުވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރު. ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުއާހަދާތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަހުރި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އަދާކުރަމުންދަނީ. އެއީ ހާލުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުލިބޭނެ. ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިސްތިހާރު ދިނުމުގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ހިނގާ ޤައުމު އަޅުގަނޑުމެން ހިނގަމުންދާނީ. މިޤައުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އެހެންނަމަ ދޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންމެއަކު މި ނިންމަނީ، އަނދިރި ކޮޅަކަށް ވަދެވޭ ގާނޫނުތަކަށް ބަދަލު ގެނެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު ފުރިހަމަ ޤާނޫނުވާ މި ބޭނުން، މިހާރު ވެބިނާ. ކަނޑާލި ވިޔަފާރިކުރާ ކުރުމުން ޚާއްޞަ ކަނޑައެޅުން. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ދުވަހަކީ ޖެހޭކަން ނުވާނެއެވެ، ކަނޑައަޅާ ހުރީ. އަޅުގަނޑު ހުރިހާ އަޅުގަނޑުގެ ޤައުމަށް. އެއީ މިހާރު ކޮންމެ ކަމެއް ދޫން. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ތިބީ ވަގުތު ހުސްވެވާ އެއްކޮށް. މިއާ ހުރި ހުސްކޮށް ވެސް. ﷲ ގަބޫލު ހުސްކޮށް. އެހެންވީމާ، އެ ހުރާ މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑު އަދިވެސް ހުރިހާ. އަޅުގަނޑުއެވެ ނުގަސްތުން ރައީސްގެ ތަނުގައި ވެސް. ރައީސްގެ ބޭނުމުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް އަޅުގަނޑު ބޭނުން އެއްކޮށް ނުނިންމާ. އަދި އެހެން މިހާރުގެ އަޅުގަނޑު ވެސް ނިންމާ ނިމުނު އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ އެއްކޮށް. އަޅުގަނޑު ބޭނުން ކޮންމެ އަޅުގަނޑު ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ދީގެން އަސްލަކު؛ ބައްލަވާ މިތާ ހުރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ ނަން ގެންނަވާއިރު ކުރިއަށް "އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު" ވިދާޅުވެދެއްވާ ނަން.

މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އަސްލަމް ކިތައް ދުވަހުތޯ ޕާލަމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ ލީޑަރާ ހާޒިރުވީ؟ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެރީ ފެންނަން ތިރީލައިން ވިޕް ނުކުރައި އޯޑާ ކިތައް ދުވަހުތޯ ހާޒިރުނުވެ ހުންނަނީ؟ ކިތައް މެންބަރުންތޯ ހާޒިރުނުވެ ހުންނަނީ؟ އެކަމަކު މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފިޔަވަޅުއަޅަން ޕީ.ޖީ ގްރޫޕުން ޕީ.ޖީ ލީޑަރު މި ފޮނުވަނީ ލިޔުން. މިއީ ނަފުސާނީ ހިސާބު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފައިދާ. އެހެންވީމާ، ކަންކަން ހަމަޔާއި އިންސާފުން ނުދޭތޯ، މިޒާޖުންގެ އަޑުގައި ބާރު އޮތީތީ، މިޒާޖުން ކުރު މުއްދަތުކަން ސަރުކާރުގައި ތިބީމާ މިޒާޖުންނަށް ހަމަ ވަރަށް ކަށަވަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްޗެހި ބަލައި ނޫނީ މިއީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޔެ މި ފެށުނުގައި ފިކުރަކަން ކުރި މީހާ މިހާރު ހުރީ ޖަލުގައި. އިއްޔެ މިތާ ހުރި ރަސްމީކޮށް އަނެއް މެންބަރު މިހާރު ކާބަރު އެ ދަރަނި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ދުނިޔޭގައި ކަންހިނގާ ގޮތް. އެހެންވީމާ، ވަގުތުގެ ޢަދުލުގައި ޖެހިގެން މިޒާޖުންނަށް މިއީ މާ ވަރުގަދަ ބަޔަކަށް، މިޒާޖުންނަށް ދިނުމަށް ވިސްނި ކަމަށް ހިޔައި ދިނުމަށް ރަށްވެހިން ތޮއްނަސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ ހަމަ އެކަށީގެން ވެސް ނޫން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ކަމެއް ވެސް ނުކުރެވޭ. އެއީ ކަމެއް ވެސް ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުކުރެވޭނެ. މާޒީ ރައްޔިތުންނަށް ކަމެއް ކުރުވުން ނަހަމަ، ފުރަތަމަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ގޮތް ދެކެނީ. އެކަން ކުރެވޭނީ ރައީސް ނަޝީދު ވަކަށް މަސައްކަތްކުރުމުން. އަޅުގަނޑުމެނާއި ރައީސް ނަޝީދުގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ސިޔާސަތާ މަސައްކަތް ނަމަވެސް. އަޅުގަނޑުމެ ރައީސް ނަޝީދުގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ސިޔާސަތާ މިހާރު ވެސް ވާހަކަދައްކަން. މި އިންތިޚާބަށް ޖެހުނު ވެސް ވާހަކަދައްކައިލިން. އޭގެ ކުރީގައި ވެސް ވާހަކަދައްކަނީ. މި ރައްޔިތުންގެ ރައީސް ނަޝީދުގެ ޑިމޮކްރެޓިކް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސޯލިޙުގެ ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަނޑައެޅުން މަސައްކަތްކުރި ނިޔާ، އަދި ރައީސް ނަޝީދާ ވެސް މަސައްކަތްކުރި ނިޔާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތަށް ރައީސް، ބަލާކަމާ ރައީސް މީހުން މަސައްކަތްކުރި ޓަކައި. ހަމަތަކާ ގިނަބަޔަކަށް، ތަފާތު އަހަރުމެން ނިމިގެން މި ދަނީ. ކޮންކަމެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކޮންގޮތެއް؟ ހަމަ ޔަގީނީ ގޮތުގައި ހަދަމުންދާ ސަރުކާރު އިޖުރާއާތު، ބޮޑުން އަޅައިލާ. މިއީ ކުރިއަށްދާ ސިޔާސަތު. މިއީ ކުރިއަށްދާ ކަންކަން މިއީ. އެއީ ކަމެއް ވެސް ނުކުރެވޭނެ. މާޒީ މި ތާރީޚު ތާރީޚް ކޮށްފި. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަދު ބަސްއެއް! ހަމަ ގޮތުގެ ވެސް އެއްގެ ޝަރުޢީ ވެސް ނެތް ބަސްމަގު ކުރުކޮށްލައިގެން. އެއީ މާލީ ޖަވާބުދާރީ ކަން. އެންމެ ގިނަ ރައްޔިތުން ހިނގާ އެއް ކަން އެއީ. މާލީ މަސްވެރި ބަލާ! އަދިނުވާ އެ ކުރިން ކޮންގޮތަކަށް. ކޮންކަހަލަ ކުއްލި ވީ؟ ކޮންކަހަލަ ކުރުމެއްތޯ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މި ފެށޭ ޒަމާނުގެ ވައްކަން ކޮންމެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ނުހަމަ. އެއީ ކަމެއް ވެސް ނުކުރެވޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަހަމަސާސީ ފެށުމުގެ ވަކި މިންވަރު. ހަމަބޮޑީ؛ ފެށުމުގެ ބޯޑު ޑިރެކްޓަރުންނަށް މިހާރުސާބުން. ބޯޑު ޑިރެކްޓަރުން އެ ދަނީ. މި ފެށުމުގައި އެހެނީ، ބޯޑު ޑިރެކްޓަރުން އެ ދަނީ، މި ފެށުމުގައި އެހެނީ ހޯދާ މިނިސްޓަރުކަން އެހެނީ، މިހާރު އެ ބާރުވެރިކޮށްދޭ ބޭއް ބާރުއެއް. ބޭއް ބާރުއެއް އެހެނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހީތެރިން ބާރުދީ ފެހެނީ. ޕާޓީގެ ނަމޯ، ޕާޓީގެ ނަމޯ ފާހަގަކުރާ އަދުބުރި އެހެން މެންބަރުން

އަދަބުދެނީ؟ އޭނަ ކުރި ކޮންކަހަލައެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އޭނަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީޑިއާ ސްޓޭޝަން ރަނިންކޮށް، އެތާގައި މިހި ބަޔަކަށް ބިރުދައްކައި، މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށްފައި ހުރި ރައީސަކު މަގުމަތިން ދަމައި ނެރެ، ވެރިކަން ވައްޓައިލީ. ބާރުވެގެންތޯ އެ މީހުންނަށް ނުދެނީ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެބަހުރި މަސްއޫލިއްޔަތެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަން ބެލުމަށް؛ އެކަން ބަލާތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އެހެންވީމާ، މިފަދަ ބޮޑެތި ޖިނާއީ ކުށްކުރުވައި އެއީ ކުށެއް ނުދޫން ކަމަށް ހަދައިގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން މިތިބާ ހިނދެއްގައި މި ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން ނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން މި ހިޔުމަންއަރަސީ، މިމަންގާއަރަން ރައީސްސޯލިޙުގެ އަރިހުގައި ގުޅުވާ މިހެން ފުރުޞަތު ދިނީ ހަމަ ދީނުގެ ބޭނުން ކުރިވަރުގޮތުގެ ވިޔަފާރި ވިޔަފާރިގޮތުގައި؟ ކޮން ފުރުޞަތުގައިތޯ ވިޔަފާރި؟ ޖަހާލައި އަންނަނިވި ދުވަސްތަކުގައި. އަޅުގަނޑު އަނގަޔާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންފިޔުޒަން ބޮޑު، ކުރިއައި ރައީސް ހާލަތު ނަހަމަ ހުރި އެހެން ހުރިހާ ގޮތްތަކެއް ކަމަށް އެއްވުރެ މިހާރު އެހެނީ ހުރިހަމަ ދެއްކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފޭދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް ހުރުމަތްތެރިވެވުން އެދެން.

މާފަންނު ދެކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފަހަރުގައި އެ ހަގީގަތާވުރެންދަރި ކާލި ތެރޭގައި އެކްސިޑެންޓް ސިވިލިއަނަކު ރިޕޯޓްކުރަނީކަން ސިވިލިއަނުން ކޮންފިޔުޒަން ގެއި މިހާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސިވިލިއަނުން ކޮންފިޔުޒަން ގެއި މެންބަރު އެ ގޮތަށް، އެކްސިޑެންޓް ސިވިލިއަނެއް. އޭނަ ހަޤީޤަތުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަން ކަނޑައެޅިގެން އުނިގަނޑުވީ. އަޅުގަނޑު މިއަދު އަހަރުގެ ކުރިމަގައި ޗެއާމަންގެ ވިލާތުގެ ދިއުމާއި މިހާރު. އަޅުގަނޑަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރަތަމަ ދާއިރާއިން މަޝްހޫރު ރިޕޯޓަރުން، ޓީ.ވީ.ބީލިއު ފާބިލަވާ، ފޮރުވަރީ ގާތާއި މިހާރު މަގުބޫލު އަނިޔާވެރިވާން ވަރަށް ސާމިލުން. އަޅުގަނޑުކަން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެ ބޮޑު އަގެއް ޖަހާފައި ބިރުދެއް ނަމުގައި ރިޕޯޓަރުން، ޓީ.ވީ.ބީލިއު ފާބިލަވާބޮޑު ބިޔަ ހަނަހުރި އަޅުގަނޑު. އަޅުގަނޑާއި އެ މިހުންނާ ގުޅުން އެންމެހާކަން އަނިޔާގަނޑު. ފުރުގިރި މަދަރުސާތަކުގައި ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑު ތަމްރީނުކުރި މިހުން އަމިން ވަޒަންކުރި ކުރީގެ ސަރުކާރުން. މި ސަރުކާރުން ފަސް ކޮށްދީ އަނގައިދީފަސް. މި ސަރުކާރުން ފަސް ކޮށްދީ. އަޅުގަނޑު އެނގޭ ފަސް އެކަން. އެހެންވީމާ، އެ ބައިވެރިން ގަމުއްދަމަން ބަލައި މި އަހަރުގައި. ދައުލަތުގައި ހުރި ފަރުސާއްސައި، ދިން ގޮތައި، އެ މަޢުސޫމު ރިޒުޤުގެ ފަސް އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އެ ބައިވެރިން އެކަން ދައުލަތައިދީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ވަރަށް ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން މި ޚިދުމަތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ގޮވައިލައި ހުށަހަޅާފައި މި ވާ ގަރާރުގެ ވާހަކަ ދެކެވުނުއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ހިތާމަކުރަންޖެހޭ، މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހާލަތު މި އޮތް ގޮތް ދޭތެރޭގައި ވިސްނައިލާއިރު. ގިނަ ރަށްރަށުގެތެރެއިން ނަފްސާނީ ބަލިތަކުން ބޭސްފަރުވާދިނުމުގެ މިއިން ކިޔުވެވުމުގެތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަލައިލަން. ކޮންމެހެން ހާލަތްތަކުގެ ފުރުޞަތުދެވޭނެ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަލައިލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިރާސާތައް އެބަން ޒަމާނުގައި އިންސާނުންނާ ދޭތެރޭގައި ނަފްސާނީ ގޮތުން މި ބަލިމަޑުކަމުގެ އުނދަގޫ ބަލިމަޑު ގެދޮރުގައި މި އަންނަނީ ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތުދިނުމަކާ. މި ޒަމާނުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލައިލާއިރު މި ފެންނަނީ ހަމަ އެ މަންޒަރު. ފުރުޞަތުދިނުމަކަށް ނުލިބޭ ވިސްނުންތަކާ އިޖުތިމާޢީ، ޢާއިލާގެ ތެރޭގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރެވިފައިވަނީ އެ ޢާއިލާގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެ ޢާއިލާއެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުން އެ ކަންކަން ކުރެވޭން މަގު ނުފެންނާތީ އެ ކަންކަމާ ދޭތެރޭގައި ވިސްނައި ފިޔަވަޅުތައް، ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމަށް އެބަ ދޭ. ވަރަށް ގިނަ ކަންކަމެއްގެ ތެރޭގައި މި ދަރިންނަށް ހަސްފިޔަލުން ބޭނުންވާ ކަންކަން ހަސްފިޔަލުން ބަދަލުކޮށްގެން ޢިލާޖު ބޭނުމަށް، ނަފްސާނީ ބޭނުން ބަލިމަޑުކަމެއް އެ ކަންކަންވެގެން މި ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަމުގެ އަސަރު ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަދާކުރަން ދިމާވުން ވެސް ޖެހިފައި މި އަންނަނީ ދައުލަތުގެ ދައުލަތަށް. އަސަރު ފިރިހުނު ބަރަކާ ސަރުކާރު. ސަރުކާރުން މި ކަންތައްތައް ފަރުވާދޭން ފެށީ ނޫން. ސަރުކާރު ހަމަޖެހި ބަލަހައްޓަން ދަށްވެފައި ނަފްސާނީ ބޮޑުކަމުގެ ޖަމާޢަތްތަކާ މަސައްކަތް ދަށްވެ ބަލަހައްޓާނެ ދަނޑުވެރިއަކު ކުރި ނަފްސާނީ ވިސްނުންތަކާއި އެ ފިޔަވަޅުތައް ބޭނުންކުރަން ނިޒާމުތަކެއް ސަރުކާރުގައި މިތާ ބަލަހައްޓާ ވަނަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކަންކަމުގެ ހަމަތަކުން ނުވެސް. ފުރަތަމަ ކަމަކީ ނިޒާމު ރަނގަޅުކުރަން ޖެހޭ. ބަލަހައްޓައިދޭން ހަމަޖެހޭ ހުށަހަޅަން ޖެހޭ. ބަލަހައްޓަން ދިރިއުޅުމުގެ ގުޅުމުގެ މުސްތަޤްބަލް ގޮތްތަކަކީ ފުރިހަމަކަމާއި، ނިޒާމް ކަނޑައަޅަން ޖެހޭ. އެ ނިޒާމް ނެތި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިއަދު އެއް ސަރުކާރެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ ހަސްފަތާލުން ނަފްސާނީ ބަލިތަކަށް ފަރުވާ ގެނެސްދިނުމުގެ ބަނދަރު، ޒުވާނުން ހަމަޖެހިފައި ބަނދަރު އެއް ހިއްސާ އަޅުގަނޑުމެން މަޖުބޫރުވާ ދިމާވާ އެއް ގޮތުގައި އެ ހަސްފަތާލުގައި އެކި އެކި ދާން ހިސާބު. އެކި ދާން ހިސާބު. މި ކަންކަން ހަމަޖެހޭނެ ކަމުގެ ވަގުތު އުދަގައި ވަކިވެގެން. މިކަން އެކަނިއެއް ނުން ދޭތެރޭ؟ މި މަސައްކަތް އުފެދޭ މި ދަރިންނާ، ސަރުކާރުގެ އަންނައިރުގައި ބަޔަކު މި ވަޒީފާ ނުދޭ، ބަޔަކު ދިރިއުޅެން ކަމާގުޅޭ ތެރޭގައި ދުވަސްވަރު ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ

ޙަޤީޤަތުގައި މައިގަނޑު، މައިގަނޑު ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަން އިތުރުވެގެންދާ ސަބަބަކަށް ވެފައި މި އޮންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކަންކަން އިސްލާޙުކުރެވިދާނެ ވިޔަފާރިތަކާއި ވަޒީފާތަކާއިގުޅޭ، އެ ކަންކަމުގެ ބޮޑުވަމުންދާތީ މި ކަންކަމުގެ އިތުރުވާނެ. ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަން އިތުރުވާނެ. ރައްޔިތުން އުނދަގޫތަކުގައި ކުރާނެ އަންނަ ސަރުކާރާ ދޮގުހަދައި. އެއީ ސަރުކާރުތަކުގެ ޒިންމާ އެބަ އޮތޯ މި ހުރިހާ ކަމެއް ހަރުދަނާކުރުމުގައި. ވަރަށް ގާއްސަކޮށް ރައްޔިތުންނަށް މި ދިމާވާ؛ ނަފްސާނީ ގޮތުން މި ދިމާވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ހުރި ހުރިހާ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރުމުގެ ބާރު ސަރުކާރަށް އޮވޭ. ރައީސް އިޖާބަދާރީ ދުވަހުން ޝާހިދު ވަރަށްގިނަ ވަރަށް ހަމަ ވަރުގަދަކަމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެވޭނެ. ރައްޔިތުން އަދި އެ ކަންތައްތަކާ ވަރަށް ބޮޑު އަލިއަޅުވާލުން ފަސް ކުރެ. މިހާރު ދެން އަހަރު ވެގެންދަނީ. ސަބަބު ދުވަސް ތިރީގައި ކުރައްވާ ކާމިޔާބު ވިދާޅުވި ކަންތައްތައް ފަސް ފެންނަނީ ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަޔާން ޕާޓީތަކުގެ އެބަ ހުރި؛ 24 ގަޑިއިރުގެ ޚިދުމަތައި؛ ފިޒިކަލް ވަގުތީގޮތުން 24 ގަޑިއިރު ޚިދުމަތައި؛ 48 ގަޑިއިރު ޚިދުމަތައި ކަންތައްތަކާއި ހޮސްޕިޓަލްތަކުން، އިންސާފު ގައިޑްލައިންސްތަކުން ވިޔަފާރިވަރު ފިޒިކަލް ވަގުތީގޮތުން އެ ކަންތައްތަކުގެ ފަސް ރަނގަޅުކުރުމުގެ އެ އިނދިކޮޅު އަންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ގޮތުން ފަސް، ހުރިހާ ގޮތަކުން ފަސް އެ ޕާޓީތަކުގެ ތަޖުރިބާކުރުވާނެ އުނދަގޫ. ފިޒިކަލް ވަގުތީގޮތުން ބޭރުގައި 2018 ވަނަ އަހަރު އޮގަސްޓު މަހުގެ 7 ވަނަ ދުވަހު އަލުގަނޑު ހަނދާންކުރާ ގޮތުން ފިލާގޮސް ތި. ގަދުގައި ވިޔަފާރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަނަވާރުގެ އިންތިޒާމުކުރަން ބޭނުމީ ތިމަންނަމެން ޒުވާން ޝަރަފު ސަރަޙައްދު ކޮމިޝަން ތިމަންނަމެން ރަސްމީކޮށްދިނުން. އެ ކޮމިޝަނުގައި ހުރި މަޢުލޫމާތަށް ރަސްމީކުރަން ބޭނުމުގައި މައިގަނޑު ތިން ކަމެއް ޕްރޮފެސަރީ. ރައްޔިތުންގެ އުންމީދުތަކާއި ހުރި. އެކުގައި އެންމެ ބޮޑަށް ދެއްކި ވާހަކަޔާ، ޖަނަވާރުގެ އިންތިޒާމުކޮށްގެން ނުހިފޭނެ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަމާންކަން ނުލިބޭނެ ވާހަކަ. ޖަނަވާރުގެ އިންތިޒާމުކުރަން ބޭނުމީ ކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ދުރަހުގެ މަސައްކަތްތަކޭ ޒުވާން ޝަރަފު ސަރަޙައްދު ކޮމިޝަންގެ ކޮށްދޭން ޝަރަފު ބަދަލުކުރުމުން ކަމަށް. އެކަމަކު ކިހިނެއްތޯ ވީ؟ ހުރަހެއް؛ އެއް ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ހުރަހެއްވި، ޖީ.އެސް.ސީގައި އެންނަ ސިޔާސީ ނުފޫޒު ތިމަންނަމެން އެއްކިބައިކުރަން. ޖީ.އެސް.ސީގައި ތިއްބަވާ މެންބަރުންގެ ދައުރު ތިމަންނަމެން ތިމަން އަނގަބަސް ހަމަވަނީ. މި ކަރަކަ ވަޑައިގެންނެވި ހުރި. މިހަރަކަ ހަސީލުކުރައްވާން ކަމަށް ވިޔަފާރި ތިމަން ކަމެއްގެ ވާހަކަ އިޤްތިޞާދީ ކުރިއެރުމެއް. އެއްބަސްވުމުގެ ދެންނެވިން މި ދުނިޔޭ؛ އެމް.ޑީ.ޕީ އަދި ރައީސްގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ވިސްނައިގެން، ދެކޮޅަށް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދަ ތިމަން ކަމަށް ވާހަކަ ދައްކަވާ ގޮތަކުން ރައީސް މަސައްކަތްތަކާއި ދެކޮޅު ތާއީދު އަންނަނީ ކަންކަމުގެ ތަކުގައި. ދަނީ، ރައީސް ކޮމިޝަން މިކަހަލަ ތެރޭ އަށް މި އެމް.ޑީ.ޕީ ބަދަލުކުރަން ދަނީ. މި ތަޖުރިބާ ރައީސް ބޭނުމީ ގައި ހައިސިއްޔަތުން ތިމަންނަމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަނަވާރުގެ އިންތިޒާމު ދެންނެވި ބަދަލުކުރައްވާ ހަމައެކަނި އެޖެންސީއެއް ވިޔަފާރި ތިމަންނަމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކަމާ ވިޔަފާރިއެއް، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސައްކަތް ރައީސް ޙަޤީޤަތުގައި މަސައްކަތްތަކާއި ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރެއް ދިވެހިރާއްޖެ ދަށުން الله އިންތިޒާމުކުރުން

އެންމެ ފަހު ދުވަސްކޮޅު. ދެން ނާންނާނެ ވެރިކަމަކަށް ﷲ އިރާދަކުރެއްވުން. އެއީ ރައްޔިތުން މި ތިބީ ނަފުސާނީ ގޮތުން މިނާ މިތިބީ ރައްޔިތުން ބަލިކޮށްފަ. ރައްޔިތުންގެ ފުދުންތެރިކަން ނިގުޅައިގަނެފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންނަށް އިންސާފު މި ޤައުމުގައި ނުލިބޭނެކަން މިނަ ޢަދުލުއިންސާފު ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް. އެހެންވީމާ، އެންމެ ފަހު ދުވަސްކޮޅު ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ އިޤްތިޞާދީ މުބާރަތު ބޮޑުވެރިކަމެއް މި ގޮތަށް ވެރިކަމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވެރިކަމުގެ އެންމެ ފަހު ދުވަސްކޮޅު ޖެނުއަރީ 2023 ސެޕްޓެމްބަރު މަހު 9 ވަނަ ދުވަހު ވޯޓުދާއިރުގައި ކާބައިތައް ރައްޔިތުންނަށް ވީ ވައުދު؟ ޖީ.އެސް..ޓީ އިމްޕޯޓަރުންނަށްކުރެވޭ ވައުދު؟ އެ ވައުދު ފުއްދުން ފަސްކޮށްލީ، އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކަށް ވާތީ، ޚާއްޞަކޮށް އިމްޕޯޓަރުންނަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމަކަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނު ތިން ވަރަކަށް މިހާރު އެ އިމްޕޯޓަރު މި ތަނަށް ހުރަހަކައިލީ. ޚާއްޞަކޮށް ސަރުކާރުން ގެންނަން ބޭނުންވާ އިމްޕޯޓަރު ހުރަހަކައި އެކަމަށް ވަކި ވަރަކަށް ކޮންމެ ވަރަކަށް ވަސް ބޮޑުކޮށްލެވިއްޖެ. ކޮންމެ ވަރަކަށް ވަސް ބޮޑުކޮށްލީ ބޮޑުކޮށްލިއްޖެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕްރޮޑަކްޓް މިކަން މި ނުކުރަނީ؟ ފަސޭހަކޮށްގެ އިމްޕޯޓަރުކުރި ކަމަކަށް ނުވާނެ ރިލީފް ބޮޑުކޮށް މިހާ ފަސޭހަކޮށްގެއްލަން ދެއްގެން. ފަސޭހަކޮށްގެ އިމްޕޯޓަރުކުރި ކަމަކަށް ނުވާނެ، ތޮއްޖެހުން ދޫކޮށްގެ އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރު، ޖީ.އެސް.ޓީގެ ރައީސާ ބޮޑުކޮށްލާ ކޮންމެ ފަސޭހަކޮށްގެތަކް ހިސާބުގައެވެ. އަދި ފަސޭހަކޮށްގެތަކަށް ނޫ ފަސޭހަކޮށްނުއެޅި މި ބޮޑުބޮޑުކޮށް ބޮޑުކޮށްލާ ބޮޑުބޮޑުކޮށްނުލާ ވެގެންނެވެ ފަސޭހަކޮށްގެތަކެވެ އިމްޕޯޓަރެއްނުވާނެ. ފަސޭހަކޮށްގެތަކެވެ އިމްޕޯޓަރެއްނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަސޭހަކޮށްގެއިން ބޭރު މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތަރައްޤީ ސަރުކާރުން ވަނީބޭނާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އެންމެ ބޮޑު ތާއީދެއް ހޯދި ސަރުކާރު ޗެއަރު ރައީސް ހާމަކުރި. ޕްރެޒިޑެންޓް މިއަދު؟ ރައީސް ހާމަކުރީ އެ ޙައްޤު ހަމަ ސިޔާސީ ސިޔާސީ ހުރިހާ ތަނެއްގައި. ރައީސް ހާމަކުރަން ހުރިހާ ދަރުމަ، އެ މަނިކުފާނުގެ މައްސަލަ ހިންގުން ތަރުޖަމާކޮށް ދަރުގަދަ މި ހުރި އަތްބަލާށެވެ. ތަރުޖަމާކޮށް ކުރި ފަސޭހަކޮށް، އެ ތަރުޖަމާ ގުޅިގެން ތަރުޖަމާކޮށް ހާމަކުރުމުން ފަސޭހަކޮށްގެ ހިސާބުކުރުމަކީ ހުރިހާކަމެއް ހުރި. ޕްރެޒިޑެންޓް އެ ތަރުޖަމާ އިދާރާކަމުގައި މި ކަންތައްތައް ކުރި މީހުންގެ މައްސަލަ ބަލާން މިސްކިތުތަކަށް؟ ރައީސް ހާމަކުރުގެ ޝަރީޢަތް ހިންގި ފަސޭހަކޮށްގެން އެ ހުރި ފަސޭހަކޮށްގެ ސިޔާސީ މައްސަލަ؛ ކޮމިޓީތަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީ ރޯދަހާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާބު ހިސާބުން ޖީ.އެސް.ޓީގައި އިންތިޚާބުގެ އެ ފަސޭހަކޮށްގެ ގެންދޭ، ޖީ.އެސް.ޓީއަށް ދަށްކުރަން ގަޑީގައި ގެންނަވަން އެ ފަސޭހަކޮށްގެ މައްސަލަތައް މި ބަލަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕީ.ޕީ.އެމްގައި ޝުކުރިއްޔާ ވަގުތު. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުމީދު، ސަރުކާރުގެ ޖަވާބުދާރީ މުޅިގައުމަށް ފާހަގަކުރަން ބަދަލު ދެން ހަމަގައި ފަހުގެ ވަގުތުކޮޅުގައި ދިޔަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަމާ!

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފްސާނީ ގޮތުން ރައްޔިތުން ބަލިކަށިވާ ގޮތްތައް ބައިވަރު އެބަ ހުއްޓޭ. އިންސާފުވެރިކަމެއް ނެތް ކަމަށް ވަންޏާ ނަފްސާނީ އަމާންކަމެއް ވެސް ނާންނާނެ. އިންސާފުވެރިކަމެއް ނުހުންނަ ކަމަށް ވަންޏާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުދުންތެރިކަމެއް ވެސް ނާންނާނެ. މި ހުންނަނީ ނަފްސާނީ ގޮތުން ރައްޔިތުން ބަލިކަށިކުރުވާ ކަންތައް. ނަފްސާނީ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ އުންމީދުތައް ގެއްލޭ ކަންތައްތައް މި ހުންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ އެންމެ ގިނަ ރައްޔިތުންގެ އުންމީދުތަކާ ގުޅިފައި ހުރި ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަ. އެންމެ ބޮޑު [illegible]؛ މިއަދު މި ސަރުކާރު، މި ދައުލަތް ޖަވާބުދާރީކުރުވަން އޮތް ޕާޓީގެ ލީޑަރު ސިޔާސީ [illegible] [illegible] އެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަންކަން؛ މައްސަލަތަކާއި އެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] ކަން، އެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މައްސަލަތަކަށް ހިނގާ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޖޭ.އެސް.ސީ [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] މިއަދު އެ [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަކީ ނަފްސާނީ [illegible] ނާންނާނެ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ބައްލަވާ! ރައީސް ޔާމީނުގެ ވަގުތު [illegible] [illegible] އެންމެ ފުރަތަމަ ބަޖެޓުގެ [illegible] 2019 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށްދިޔައިރުގައި އެ މަނިކުފާނު ހުށަހެޅި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަހުގެ 28ގައި ކަމަށް ވަންޏާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނޮވެމްބަރު މަހުގެ 5 ވަނަ ދުވަހު އެ މަނިކުފާނުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި [illegible] ބަޖެޓުން؛ [illegible] އެންމެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ. އެންމެ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] އެ މަނިކުފާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި އިންސާފާ ޖޭ.އެސް.ސީގެ ތަޙްޤީޤު ޖޭ.އެސް.ސީގެ ރިޔާސަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible]؛ [illegible] ފަނޑިޔާރުގެ [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] ފަނޑިޔާރުގެ [illegible] އިސްތިއުފާދިނީ؟ ސަސްޕެންޑުކުރީ 5ގައި ނޮވެމްބަރު. އެ ފަނޑިޔާރު ނޮވެމްބަރު 7ގައި އެ [illegible] ބަޔާނެއް [illegible]. އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސް ޔާމީނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެބަ [illegible]. އަދި 7 ވަނަ ދުވަހު؛ ނޮވެމްބަރު 7 ވަނަ ދުވަހު އެ ސުޕްރީމްކޯޓް [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރަށް ރައީސް [illegible] [illegible] [illegible]. އެ ފަނޑިޔާރު އަދި ރަސްމީކޮށް، ފަނޑިޔާރު. ފަނޑިޔާރު އަދި ރަސްމީކޮށް އެ [illegible] [illegible] ގޮތުގެ ވާހަކަ [illegible] އެ ސުޕްރީމްކޯޓުގައި އޮތީ. ފަނޑިޔާރު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސް

ބާކީނަހަން ހުކުމްޖެހުން ފެށިފައި. އެ ސްޓޭޓްމަންޓުގައި އޮތް. ކާކުތޯ މި މައްސަލަ ބެލީ؟ ކާކުތޯ މި މައްސަލަ ބެލީ؟ ނޮވެންބަރު މަހުގެ 17 ވަނަ ދުވަހު އަދި ރަސްމީ ފަނޑިޔާރުންގެ ގޮތުގާ ހިފާގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަޖިލީހަށް މަޢުލޫމާތުދިނީ. ކާކުތޯ މި މައްސަލަ ބެލީ؟ ޖޭ.އެސް.ސީން މި މައްސަލަ ބެލީތޯ؟ އެހެންވެގެން މި ދަންނަވަނީ، އިންސާފުވެރިކަމެއް ނެތޭ. އިންސާފުވެރިކަމުގެ ނިޒާމާ ރައްޔިތުން ނަފުސާނީ ގޮތުން ބަލިކަށިކަމުގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. ރައްޔިތުން ނަފުސާނީ ބަލިކަށިކަމުގައި؛ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލިކަށިކަން ބިރުވެރިކަމުގައި ރައްޔިތުން އިތުރުވުން ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ މި މަސްރަހު އިންސާފުވެރިކަމުގެ ނިޒާމާ އިޢުތިރާފުކުރި ރައީސް. ދެން ބައްލަވާ! އަދި ރަސްމީ 28 ނޮވެންބަރުގައި އެ ހުކުމް ޖުޑީޝަރީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިގެން އާދައިން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ގޮތުގައި މިބައި ވާހަކަ. އެ ގަޑީގައި ނޫންތޯ މިއަދު އެ ހުރީ. ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އެ ހުރީ. ކޮބާތޯ އިންސާފުވެރިކަން އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކާ؟ ކޮބައިތޯ އެމް.ޑީ.ޕީން ގެނައި އިންސާފުވެރިކަން؟ އެއީ އިންސާފުވެރިކަމެއް؟ ދެން ރައީސް ނަޝީދު ދެ އަހަރެން ވަކި ފާހަގަ ދުވަހު ޖަލްސާގައި ނިންމި. މި ދަންނަވަނީ ފަނޑިޔާރުންގެ އިސްތިޢުފާ ގޮވާ ނެރި ބަދަލުތަކުގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ދިވެހި ރައްޔިތުން؛ ބައްލަވާ! ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ނަފުސާނީ ފުރުޞަތު ދިނުމުން ވަނީ ރައްޔިތުން ހުށަހަޅާ ނޫން އިސްތިޢުފާ ދީފައި ކީއްކުރަންތޯ؟ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު ހަމަ ނުޖެހޭ ގޮތަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅު ނެތް. ދެން ދިވެހި ރައްޔިތުން ސަރުކާރު ބޭނުން ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުތަކުން އިސްލާމް ދީނަށް ވާނީ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސްތަޤްބަލުގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމް ޤާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ގެނައި ބަދަލު ޝަރީޢަތާ ދެކޮޅު ނުވާނެ ގޮތަކަށް. ދިވެހި ރައްޔިތުން ފަސޭހަކުރުމަށް އެ ކަންކަން ފަސޭހަވާނެ މަޢުލޫމާތު ބަލައިގަތުމަށް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ފަރާތްތައް ހުރި. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކުގައި ބަދަލުތަކުން ނިކަމެތިކަން އިތުރުވެ، ސަރުކާރުން ދެމެހެއްޓުމުގެ ބަދަލުގައި ބަދަލުކުރުން މަޑުޖެހުނީ. ސަރުކާރު އެ ނިންމާފައި. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އިޤްތިޞާދު ސަލާމަތްކުރުމަށް ސަރުކާރުން ނިންމާފައި ހުރި ޤާނޫނުތަކުން ގެނެވޭ ބަދަލުތަކާއި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެ ޤާނޫނުތަކުން ފައިދާ ލިބުނު. ކުރީގެ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގައި މިހާރު ދެވޭނެ ސުވާލުތަކާ ބައްދަލުކުރެވޭ ފަންނީ ބަޖެޓު ނިޒާމާއި ޤާނޫނީ ނިޒާމަކާ ބަހުސްކުރެވިފައިވާ ކަމެއް. މި ޤާނޫނު ކުރިޔަށް ގެންދަން ސަރުކާރު ދެން ފުރުޞަތު ދީފައި ބަލައިގަތުމަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމު ދެމެހެއްޓުމާ ބެހޭ ގޮތުން ޤާނޫނީ ނިޒާމަކާ ބަހުސްކުރުމުގައި؛ ބޭނުން ކަންކަން ބަހުސްކުރުމުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނާ ހިއްސާކޮށްފައިވާ ނޫން މި ކަންކަން ބަހުސްކުރޭ؛ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމު ދިވެހި ރައްޔިތުން ނިކަމެތި ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. ދެ އަހަރުދުވަހު ތަރައްޤީކުރުމުގައި ގެއްލިގެން ބޭނުންވާ ބަޖެޓުގައި އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު، ދެ އަހަރުދުވަސް ބޮޑުތަކުގައި 60 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ދަރަނި؛ ދެ އަހަރުދުވަސް ބޮޑުތަކުގައި 60 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ދަރަނި އުފައްދައިފިއެވެ. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ގެންގުޅޭ ދެރަވެފައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނާ ހިސާބަކަށް ނާދޭ. މި މައްސަލައިގައި ނުބައި

ކަމަށް ވަންޏާ ރައްޔިތުން މި ވާހަކަދައްކާނެ. މި މައްސަލައަކީ ނުބައި ދިގުލާ ކަމަށް ވަންޏާ ރައްޔިތުން ނަފްސާނީ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ހުރި ބަލިމަޑުކަން އިތުރުވެގެން ނޫންތޯ ދާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދިފާޢުކުރަންޖެހޭގައި ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަން އޮތް މީހުންނަށް ދެނެގަތުމަށް ބަލައި ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް އޮތޭ ޖެހޭ ކުރަން. އަދި ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމަށް ހައްލެއް ހޯދަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަނގަޅު ނިޒާމެއް އޮތް ކަމަށް ވަންޏާ ވާހަކަދެކެވޭނެ ހުރި ބަލިމަޑު ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިސްނާ ދޭން ޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް ޞާލިޙުގެ މައްސަލަ؛ އަނެއްކާ ބައްލަވާ! މި ސަރުކާރު ފަސްކަ ސަނަކާއްޔާ ދުވަސްވީއިރު ރައީސް ޞާލިޙް ސަރުކާރު ދެ ބައިކުޅަ ގޮއްސަ؛ ހާދަވީ ދެ ބައިކުޅަ ގޮއްސައި ލީޑަރުން ދިނަ ދުވަހު ޖަލުގައި މި އޮންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކަމަކު ފެއްޓި ވިސްނުމުން ވިސްނާލާ ރައްޔިތުންނަށް ކިރިޔާއްޓެ ފާއި ނަފްސާނީ ގޮތުން؟ ރައީސް ޞާލިޙުގެ މައްސަލަ އެންމެ ފުރަތަމަ ދަށު ކޯޓުން ބައްލަވަން ފުއްޓާލި ފަނޑިޔާރުގެ ހުކުމު ދީ މަ މައްސަލައެއް އެއީ ޖޭ.އެސް.ސީގައި. ޕްރޮސެސްތަކާ ފަނޑިޔާރުގެ މައްސަލައެއް ޖޭ.އެސް.ސީން ނުބަލައި ރައީސް ހާޒިރަށް ހުކުމްކުރަންދެން ވެސް ޖޭ.އެސް.ސީން އޭނާގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނުބަލާ އެ އޮތީ ޕްރޮސެސްތޯ؟ އަނެއްކާ މިއީ ވަރަށް މަޖާ ކަމެއް. ރައީސް ޞާލިޙު ދަށު ކޯޓުން ހުކުމްޖެހި ކޮށްގެ ފަނޑިޔާރަކަށް މި ދިނީ ޕްރޮމޯޝަން. އަނެއްކާ ހައި ކޯޓަށް އިޖުރާއަތްތަކުގައި އެބަ އޮތް. ފަނޑިޔާރަކަށް އިޖުރާއަތުގެ ތެރެގައި އެއްކަލަ ރައީސް ޞާލިޙު ދަށު ކޯޓުން ހުކުމްޖެހި ފަނޑިޔާރު ވެސް އެބަ އޮތް އެޕޮއިންޓްކޮށްފަ. އަޅުގަނޑުމެން ނަމަ އެބަ އެނގޭ އޮނަރަކަން އެ މަޖާ އެބަ ވިޔަކަސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕްރޮސެސްތޯ ރައީސް ޞާލިޙުގެ؛ އެންމެ ފަހުން ރައީސް ޞާލިޙުގެ މަރުޙަލާ އިތުރު ހުކުމް ފަނޑިޔާރު ތަނަ ހަމަ އެބަ ދެއްވުން މައްސަލަތައް ވެސް ރައީސް ޞާލިޙުގެ ދެއްން މައްސަލަތައް ވެސް ބައްލަވަން، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސްތަކަށް ވެސް ހުށައަޅައިގެންނުދެވި. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސްތަކަށް ވެސް ހުށައަޅައިގެންނުދެވި. އެކަމަކު ހުކުމްޖަހަން، އެންމެ ފަހު ހުކުމް 25 ޖަލްސާތަކުގައި ރައީސް ޞާލިޙުގެ މައްސަލަ ހުކުމް ޖެހިއިރުގައި އޭގެ ގަޑިއިރު؛ ދީނީ ހަމައެކު ގަވާއިދަކަށް ވީއިރު އެއްވާ އެހެން މައްސަލައިން ތަރާޖެހުވެއްޖެ. ސަމަބުއް ބާރުސް ނުކުރޭ. މިހާތަނަށް ރައީސް ޞާލިޙު މައްސަލަ ދޫކޮށްލާ ކަމަށް ވަންޏާ ސަމަބުއް ބަރާސްހުކުމް ރައީސް ޞާލިޙު ބައްލަވަމުން ގެނބޭ މައްސަލައަކުން ރައީސް ޞާލިޙު ތަރާޖެހުވާ ކަމަށް ވަންޏާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޖޭ.އެސް.ސީން އެއީ އެ މައްސަލައެއް ބަލާފައި މިހާތަނަށް. ޕްރޮސެސްތޯ މި މައްސަލައަކީ ނުބައިވީ؟ އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، މި ނިޒާމުގައި ނުބައި އިންސާފުލިބިދާނެ. މި ނިޒާމުގައި އިންސާފުލިބިދާނެ ނުބޭއްޖެ ކޯޓުގެ ދުވަހަކީ ރައްޔިތުން އެ ދުވަހެއްގެ އުނދަގޫ ނަފްސާނީ ގޮތުން ތަބާއެއްމަކުވެފައި ދުވަހަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރެވޭނެ ދުވަހަށް. އެހެންވީމާ، ރައީސް ޞާލިޙުގެ މައްސަލައިން ކުރީ ދައުލަތުން މި އަޕީލުކުރީ. މިހެން ދައުލަތުން މި އަޕީލުކުރީ. އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ މައްސަލައިގައި ރައީސް ޞާލިޙުގެ ފަރާތުން އަޕީލުކުރާކަށް މި ޢުޒުރެއް އިޢުތިރާޒު ވެސް ނެތް. ކޯޓުގެ ޕީ.ޕީ.އެމް.ގެ މައްސަލައިގައި ސަރުކާރުގެ ވަކީލުންނާއި، ސަރުކާރުގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ވެރިޔާގެ ޕެނަލެއް ދެއްކުމުންނާއި، ސަރުކާރުގައި ހުރި

އެތައް ފަރާތްތަކެއް އެ ލިސްޓުގައި އޮތްއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ އެއްވެސް ފަހަރަކު ތަރުތީބުކުރާ ތަނެއް ވެސް. ޕިއްފެގެންތައް ހަމައެކަނި ބަޔަކު ހާލަތުގެ ފަރާތުން ނުއްޖެން ނޫނީދެން މި އުޅެނީ ސަރުކާރަށް؟ ޕިއްފެގެންތައް؟ ބައްލަވާ! ސަރުކާރީ ގޮތުން އުނދަގޫވާން ނުނުކުތުމާ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް، މި ޤައުމަށް ޚިދުމަތްކުރާ ބާރުގައި ހުރި ޖަރީމާތަކުގެ ހިނގާފައިވާ އިހުމާލީ ބަޔާން. ކޮބައިތޯ އެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ކުރިޔަށް؟ ކޮބައިތޯ އެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ކުރުމެއް؟ ވަޢުދާ، ވަޢުދާ މި ދިނުން ރާއްޖޭގައި މި ސަރުކާރުން ކުރި ވައްކަމުގެ ފަރާތް އަޅުގަނޑުމެން ތަރައްޤީކޮށްދިނުމަށް ކޮމިޓީތަކުން ނުފެންނާތީ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަރަނި މިއަދު ހުރީ 114 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ދަރަނި ބަޔާނެއް. މި ސަރުކާރުގެ ދުވަހު 114 ބިލިއަން ވެސް ކުރީގެ ދަރަނި ބަލާއިރު 62 ބިލިއަން ރުފިޔާ ކަމަށްވާއިރު އަދިވެސް އިތުރުވަމުން ދަނީ. ކޮބައިތޯ މި ފައިސާތައް؟ ކޮބައިތޯ ހިސާބުގައި ރައްޔިތުންނަށް ދިނުން ފައިސާ ރައްޔިތުންނަށް އެބަ އެނގޭ. އެކަމަކު ކޮބައިތޯ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގައި ރައްޔިތުން ނުލިބޭ ހިލޭ ދާއިރާގައި ހަމަ ވެސް. އެހެންވީމާ، ވަޒީފާގެ ކަންކަން ކޮބައިތޯ މި ސަރުކާރުން؟ ތަނަވަސްކޮށް ޤާނޫނުތަކެއް؟ ކޮބައިތޯ އިންސާފުވެރި؛ ކޮބާ، ކޮން އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީއެއްތޯ؟ ކޮން އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީއެއް؟ ރައްޔިތުން މިއަދު ބިރުން ތިބީ؛ ޖަވާބު ޖަވާބު އަހާ މިހާރު ރައްޔިތުން މީގެ ޖަވާބު ސަރުކާރަށް ނެތް ބަޔާނެއް. މި ނަގަނީ ބަދަލު ނިމިގެން ދިއުމުގެ ކުރިން ބަލާއިރު ބަރާބަރު. ކޮބައިތޯ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާތައް؟ ބަޔަކު ހުސްކޮށް ދެމެހެއްޓުމުގައި އެންމެ ގިނަ ސަލާމަތީ؛ އެކަން ގެނެސްދިނުމަށް ބޭނުންވާ ރައްޔިތުން ހުރި ސަލާމަތީ ކުރިމަތިލުމުގައި ހަމަޖެހިފައި ދުވަހު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ފަހަރު އޮތީ 9:30ގައި. އެ ބަނދަރުގައި އެމް.އެން.ޑީ.އެފް މީހުން ހިނގުން ދޭ ޝަރީޢަތަށް ވަނީ؟ އަދިވެސް ފޮނުވާފައިވާ ވެސް ވިދާޅުވެއްޖެ. އެހެން ފޮނުވާލުމުން ވެސް އަދި އެކަމާ ބަލަހައްޓާ ޓީމު 9:30ގައި ފަހަރު ހުރި މަސައްކަތް ޝަރީޢަތަށް 11:45ގައި ފޮނުވި؟ އެންމެ ގޮތްގަނޑުގައި ފޮނުވާލީ ތަކުރާރުކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ތިރީސް މިނެޓުގެ ތެރޭގައި ފަސްޓުރެސްޕޮންޑަރުން ވަގުތުން ފޮނުވާލެވޭނެ ފަސޭހަ. އެހެންކަމުން މި ފަސްޓުރެސްޕޮންޑަރުން ފޮނުވާލެވިދާނެތޯ؟ ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން އެންމެ ގޮތްގަނޑުގައި އެ މީހުންގެ ބާރުގައި އެ މަސައްކަތް ކުރާނެ ސަރުކާރުގެ ފަސޭހަތަކެއް. ޝަރީޢަތް އަޅުގަނޑުމެން ތިބީ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ކުރިއެރުމެއް ހޯދާކަށް ނޫން. ސަރުކާރަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ ސަރުކާރުން މި ކަމުގައި ބޭނުންވާ ޖަވާބުތައް ދޭން ނޫން. ސަރުކާރުގެ ހިތްހަމަޖެހުމެއް ނެތް ކަމަކީ ސަރުކާރުން ހިންގާ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ސަބަބުން ބަދަލުކުރެވެން ނެތް ރައްޔިތުން ވަރަށް އަހަރެއް ފަހުން ދެކެނީ. އެކަމަކު އެ ބަނދަރުތަކުގެ ފަސޭހަތައް ސަރުކާރުގެ ޝަރީޢަތަށް ފަހަރު ފޮނުވާ ބަދަލު އެ ބަނދަރުތަކުން ބަދަލުގެނައި ސިޔާސަތު، މިހާރު އެ ބަނދަރުތަކުގެ ކަރުދާސް އަދި ކަރުދާސްތަކާ، އެ ބަނދަރުތަކުން ސިޔާސީ ހުކުމްތަކާ މި ޤާނޫނުގައި ވެސް އިސްލާހުކުރަން ބޭނުން ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރަށް އެދޭ.

ދެރަވެއް ނޫންތޯ. އެ މަނިކުފާނުގެ އާއިލާއާ ސަލާމަތްކޮށްލަން ހުކުމްޖެހުމަކަށް ވަގުތެއް ނުދިން. އިމްރާނު ބޭނުންވެގެން. ރޯލު މިނިސްޓަރު އިމްރާނު ކަމަށް ވަނީ ގުޅޭ. ބުނީ ރައީސް ހާމިދުން އެ މަނިކުފާނުގެ އާއިލާއާ ސަލާމަތްތެރިކަމުގެ ފުރުސަތު ވެސް ދީނޭ ކަމެއް ނެތޭ. މިއީ އާދައިގެ ސަރުކާރުގެ ވެރިންގެ ފެންވަރުތޯ؟ މިއީ އިންސާނުން އިންސާނުންނާ ދޭތެރޭގައި ކަންކަންކުރާ ގޮތް އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؟ އެ އާއިލާގައި އެބަ ތިބި، އަނބިކަނބަލުން އެބަ އިންނެވި. ބޭބީން އެބަ ތިއްބެވި. ކުޑަކުދިން އެބަ ތިއްބެވި. މަނިކުފާނުގެ އާއިލާ ސަރުކާރުގެ ކުރިމަތިން ކޮންކަހަލަ ގޮތެއް؟ އަހަރެން ހަމަ ދެކެނީ، އިނސާނިއްޔަތުގެ ގޮތުން ހަމަ ކޯޗެއްތޯ؟ މިކަހަލަ ސަރުކާރަކީ ހަމަ ކޮންކަހަލަ ސަރުކާރެއް ތަ. އިންސާނިއްޔަތުގެ ގޮތުން މިއީ ކިހާ ބޮޑު ބޮޑު ކަމެއް؟ އަދިވެސް ތިޔަ ސަރުކާރު ހިނގަނީ ކޮންކަހަލަ ގޮތަކަށް ކަމަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މީގެ އެތައް އަހަރު ކުރިން މިއަދާ ރާއްޖޭގައި ސިޔާސީ ގޮތުން ވަރަށް ބޮޑެތި ހަމަނުޖެހުންތަކާއި ހިނގި ދުވަސްވަރު. އަދި ރާއްޖޭގެ ފުލުހުން ބަޔަކު މީގެ އެތައް އަހަރު ކުރިން ގާތްގަނޑަކަށް މި ދަނޑިވަޅު. އެކަމާ ގުޅިގެން ފުލުހުން ބަންދުކޮށްފި. ހެދުން ބަދަލުކޮށް، ގިނަ ބަޔަކު ބަންދުކޮށް ގެނެސް ކާކު ކިހިނެއްތޯ ވެސް ނޭނގި ބަހައްޓައިގެން ތިބެން ކަމަށް ބުނެ ބަދަލު ކުރީ. އަހަރެން ދެކެނީ މިއަދު އެ ކަމާ ބެހޭ ސަރުކާރުގެ ކުރިމަތިން ސުވާލުކުރެވެނީ ހަމައެކަނި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަސައްކަތް ފުލުހުން ބަދަލުކުރެވިގެންދިޔައީ ކާކު ދަށުން ބަހައްޓައިގެން ހުރި ހާލަތު، ބަހައްޓަން ބެލުމެއް ނުހުރި ހާލަތު، އެއް ސުވާލަކަށް ދިނީ ޖަވާބު އެކަމާ ގުޅޭ މަސައްކަތް ފުރުތަމަ ބޭނުން ނުކުރޭ. މިކަހަލަ ޙާލަތެއް ދިމާވާނީ ކިހިނެއް، ފުލުހުން ދިމާވި ކަމަށް ބުނާ ފުލުހުން ބަދަލުކުރުމުގެ ބޭނުން ހިންގައިދިން ކަންތައްތަކާ ކުރިމަތިލާން ޖެހުނީ ހަމަ އެކަމުގެ އެއް ވަރަކަށް ތަ؟ އެއީ އަދިވެސް ހަމަ ސަރުކާރުގެ ހަމަ ގޮތަކަށް ކުރެވުނު ކަމެއް. ގެދޮރުގެ ސަލާމަތް ހަމަޔަށް ބަލަހައްޓަން ބަދަލު ކުރާތީ. ފުލުހުން ވެސް ބަދަލުކުރިޔަސް ހަމަ ބަހައްޓަނީ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅުވައިގެން ކަމަށް ބުނެ ބޭނުން ކުރަނީ. މިއަދު، އެކަމަކު

ފަހުން މިއަދު ފާހަގަކުރެވިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދަނީ ކޮނި ރިޕޯޓުގައި ހުރި ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރެއިން ދައްކާ ވާހަކަ ފުރިން ތަފާތުވެއްޖެ ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް ލިބުން. އެތައް ބައިވަރު ބަޔަކު ޖަލަށް ދާންޖެހުނު. ވަރަށް ބޮޑެތި ޖަރީމާތަކުގެ އަމަލުތަކެއް ހިންގި ދުވަހެއް މިއީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަރާމުން ދުވަހަކު ވެސް ހަނދާންނެތޭނެ ދުވަހެއް ނޫން 7 ވަނަ ދުވަހާ ގުޅިގެން 8 ވަނަ ދުވަސް؛ އާދެ! މާދަމާ 8 ފެބުރުއަރީގައި ހިނގައިދިޔަ ކަންތައްތަކީ ވެސް. މި ހުރިހާ ކަމެއް މިހެން އޮއްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ސުވާލުއުފެދޭ ކަމަކީ، ރައީސް ނަޝީދުގެ ވެރިކަން ބަދަލުވެގެން އައި ދައުރުގައި އާދެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރެއިން ބަޣާވާތެއް ރާވައިގެން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބަޔަކާ އެއްބާރުލުމުގައި ހިމެނިގެން އެކަން ކުރިތޯ، ނޫނީ ހަމަ ބަދިގޮޅުގައި ވެސް ކޮނި ރިޕޯޓުގައި އެ ބުނާ ގޮތަށް ބަޣާވާތަކަށް ނުވެ ނިމުނީތޯ؟ މިއީ އަޅުގަނޑު ހިތަށް ސުވާލުއުފެދޭ ކަމެއް. ތާރީޚުގައި ބަޣާވާތުކުރުމުގެ ސަޤާފަތެއް އުފެއްދީ މިހާރު މި އަސަރާ އެމް.ޑީ.ޕީ ދެ ފަޅިވުމާ ވެސް. އަޅުގަނޑުމެން ކަމުގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތޮށިއަށް މިހާރު މި ފެނިގެން ބަދަލުކުރުމަށް ޖަހައި، ނުވަތަ ވައްޓާލުމަށް ބަޔަކު ކިޔާ މަސައްކަތެއް ކަމެއް ކުރާނީ. އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ކަމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުން މި ބަލަމުންދާ ސަޤާފަތާ އުފެދިގެން މިދަނީ އެއްވެސް ކަމާ އަޅުގަނޑުމެން ނޭނގޭ ފިކުރެއްހުރިތާ ބޮޑު ބަޣާވާތަކަށް ހުރި ބަޔަކަށް، މި ކަންކަން ކުރިއަށްދާ ސަބަބު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެކޭގޮތުގައި އޮތީ ނަތީޖާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެކޭގޮތުގައި އޮންނަނީ ހިނގާ ކަމެއް ކަމާގުޅިގެން 7 ފެބުރުއަރީގައި ވެސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު މަޑުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފޯނުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ބޭނުންނަމަ ނިކުމެވަޑައިގަންނަވާ! މިތާ އެތެރޭގައި، މާތަން ފޯނުން ވާހަކަދައްކާ ކަމަށް ވަނީ ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޑުގެ އުނދަގޫ ދިމާވޭ. ކާކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފޯނުން ވާހަކަދައްކަވާނަމަ ބޭރަށް ނިކުމެވަޑައިގަންނަވާ! މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވާ!

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވެ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިއަދު ރަޖިސްޓަރުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ 7 ފެބުރުއަރީގައި ހިނގައިދިޔަ ހާދިސާއާ ގުޅިގެން 8 ފެބުރުއަރީގައި ރާއްޖޭގައި ބޮޑެތި ޖަރީމާތަކުގެ އަމަލުތަކެއް ހިނގައި، ހަމަ އެއާއެކީގައި ވެރިކަމެއް ބަދަލުވެގެންދިޔަ ކަންކަމާ ގުޅިގެން މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރޭގައި އުޅޭ އެ ހަރަކާތްތަކުގައި ރައީސް ނަޝީދަށް އެކަން އެނގޭ ރަނގަޅަށް އިންތިޒާމުކުރެވިގެން ވުޖޫދުކުރެވިގެން ދުސްތޫރީ ކަމަށް ބުނާ ކަހަލަ ވާހަކަ، ކޮނި ރިޕޯޓު ކިޔާލަދީފާނަމަ

ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވަކާލާތު މި ކުރަނީ. ހަމަ އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، އެހެންކަމަށްވާނަމަ އެއީ ރައީސް ނަޝީދަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރެއިން ހޯވިގެންދިޔަ ބަޣާވާތަކުން ނުވަތަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރެއިން ދިމާވި ގޮންޖެހުންތަކާ އެކީގައި ހިނގައިދިޔަ ކަމަކަށް ނުވާނެތޯ؟ އަދި މިއަދުގެ މި ހާލަތުގައި އޭރު ވެރިކަން ބަދަލުކުރުމަށް ބާކީ މަސައްކަތްކޮށްދިނި ބަޔަކު މިއަދު ވެރިކަމުގައި ތިބިމީހުން ރައީސް ނަޝީދަށް މިހާރުވެސް ގޮންޖެހުންތަކެއް ކުރިމަތިވެ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތެރެއިން ރައީސް ނަޝީދު އާޚިރަށް އެކަށައަޅުއްވާގޮތުގެ ވިސްނުމެއް ގެންގުޅެ، އަދި އެންމެ ފަހުން ވަކި ފިކުރެއް ދިރުވާ ހިސާބަށް މިދިޔައީ؟ މިއީ ރަނގަޅުގޮތުގައި ކުރިއަށް ފެށުން ހިނގާ ކަމެއްތޯ؟ މިކަން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އިސްވެންދާ ސަބަބަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގައި ބަޣާވާތްކުރުމުގެ ސަޤާފަތް ރާއްޖޭގައި އުފެދި. ރައީސް ނަޝީދުގެ ވެރިކަމުގައި ވެސް ބަޣާވާތްކުރުމުގެ އަމަލު ކަންތައްތަކެއް ހިނގައިދިޔައީ. ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން އެ ކަންކަން ހިނގައިދިޔައީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ސަޤާފަތް ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުންދާތީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ކަންކަން ރަނގަޅުގޮތެއްގައި ދިރާސާނުކުރެވޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރާއްޖޭގެ ހަމަޖެހުމާއި، ސުލްހަމަސަލަސްކަމާއި އަދި ގާނޫނުގައި މި އެންނަ ގޮތަށް ވެރިކަމެއް ހިންގުމުގެ ބާރު ނުވަތަ އެ އިޖުތިމާޢީ ވެރިޔަކަށް ލިބިފައި އަންނަ މިންވަރު ވެސް އެބަ ކުޑަވެގެންދޭ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީން ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި، އަދި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ރާއްޖޭގެ ހުރި މުއައްސަސާތަކުން ވެސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި ވަގުތު ނުވާ މި ވަޒީފާ އިސްލާހު ބަލާކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރީ ރިޕޯޓު އެއީ ފުރިހަމަ ރިޕޯޓެއް؟ 7 ފެބްރުއަރީގައި ހިނގައިދިޔަ ކަންތައްތަކަކީ އެއީ ބަޣާވާތެއް ވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ހަރަކާތެއްތޯ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެބަޖެހޭ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުން ދިރާސާކުރަން. ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން ފުރިހަމަ ތަޙްޤީޤުވެސް އެމް.އެން.ޑީ.އެފުން އެބަޖެހޭ އެ ހާދިސާގައި ކަންކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތާއި، އެކަން ދިރާސާކުރަން. ސަބަބަކީ ދިވެހި ތާރީޚުގައި ސަރުކާރުތަކުން ނުބައްލަވާ ފަދަ އެތައް ކަމެއް ހިނގައި، ވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ކަންކަމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެ ކަންކަން ރަނގަޅަށް ދިރާސާނުކުރާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ދުވަހަކު ވެސް އެ ސަޤާފަތް ބަދަލުވާނެ ކަމަކު ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ، ކުރީ ރިޕޯޓު ފުރިހަމަނުވާ ކަމަށް މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވާހަކަތަކުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެބަ ސާބިތުވޭ. އެހެންވީމާ، އެއީ ބަޣާވާތަކަށް ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުލަތް އެބަޖެހޭ. މި ދައުލަތުން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިކަން އެބަޖެހޭ އަލުން ދިރާސާކުރަން. ބަޣާވާތްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިހާރު ދިރާސާކޮށްގެން އެކަން ބަޣާވާތެއް ކަމުގައި ވާނަމަ، ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ސަރުކާރުތަކަށް ހިނގަމުންދާ ބަޣާވާތްތަކުގެ އެކި ސަޤާފަތް ގެންގުޅެ ހުރި ގޮތް ދިރާސާކުރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް ވާތީ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް. ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު ވީމާ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު. ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅިފައި އޮތް ގަރާރަށް އެއްޗެއް ދަންނަވާއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ތަފުސީލުކޮށް ދެންމެ އަޅުގަނޑުގެ އަޚް، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިފައިދެއްވަމުންގެންދިޔަ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތަކުރާރުކޮށްލާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިންސާފު ނުލިބިގެން ޒުލުމަށް ޖެއިލްވާ ވާހަކައާ މިހާރު ދުނިޔޭގައި ދިރިއުޅެމުން ހުރި ވާހަކައެއް. ވަރަށް މަޝްހޫރު ނޮވެލް ޖޯކް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، "ވައި ނޮށަހަނސް ޖެއިލާ" މި ލޮބް ވިދާޅުވާން ހަމަ އެބަޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޒަމާނުއްސުރެ ވެރިކަމާ ހަވާލުވާ ބާރުވެރިން އަދި މިއަދު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގާތް ސާޅީސްއަހަރު ބަޔަކު ޖެހިގެން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ހަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިންސާފު ގާއިމުކުރަންޖެހޭތީގައި، ބޮޑުކުޑަކުރަން؛ މިސާލަކަށް ބޮޑުކުޑަކުރަން ނުލިބިގެން އެތައް ހާސް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް، ދިވެހި އާއިލާތަކެއް މި ގޯތިގައި…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވާހަކަފުޅު މަޑުކޮށްލެއްވުން އެދެން. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ސާފުކޮށްދިނުމަށްޓަކާ މިއީ ކޮން މައްސަލައެއްކަމާ މި ވާހަކަދައްކަވަނީ؟ ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ވާހަކަދައްކާފައިވަނީ ބޭނުންވާވަރަށް، ސާފުވާނެހެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ކޮބައިތޯ ނިޒާމީ މައްސަލައަކީ؟ އަޅުގަނޑަށް ސާފުކޮށް ވިދާޅުވެދެއްވާ ނިޒާމީ މައްސަލަ. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައަކީ ކޮބައިތޯ؟

(ނިޒާމީ މައްސަލަ ކުރިއަށްގެންދަވުން)

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޑުގަނޑަށް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ޓެކްނިކަލް ވާހަކަދައްކަމުން އެ ދަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ނަފުސާނީ މައްސަލަ ދިމާވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް އެބަހުރޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އެ ވާހަކަފުޅުދައްކަވަނީ.

އާދެ! މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް!

މާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބިރުވެރިކަމުގެ މައްސަލައަކީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވެދެއްވާ ނިޒާމީ މައްސަލަ އިނގޭތޯ. މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ ކުރިއަށްގެންދަވުން)

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑާ، ދެންމެ ރައީސް ވިދާޅުވި ބާރަށް ނިޒާމީ މައްސަލަ ނަގާއިރު އަޑުގަނޑަށް މި ފާހަގަކުރެވޭ، ވާހަކަދައްކަމުން ގެންދަވަން އެ އުޅުއްވީ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ބޭފުޅަކާ މި ވިދާޅުވީ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނޫން. މެންޓަލް މައްސަލަ ދިމާވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް؛ ދިމާގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާއިރު ފާހަގަކުރައްވާއިރު ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ ސިޔާސީ މައްސަލަތައް، އަނިޔާބަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެބަ ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ ޢަދުލުއިންސާފުގެ މައްސަލަ، އަނިޔާބަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާއިރު އެބަ ވިދާޅުވޭ ފުރުޞަތުދެއްވަނީ ދެ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކަމަކަށް އަދި މެންބަރު މައްސަލަ ނިޒާމީ ނުކުތާ

މައްސަލަ ދިމާވާ ކަންތައްތަކަށް ވާތީ؛ އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވާހަކަފުޅުދެއްކެވީ އެކަމާ ގުޅިގެން އެއާ ގުޅިގެން އެ ވާހަކަދައްކަވާތީ ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ފެއްޓެވިއިރުއްވާ ނަފުސާނީ މައްސަލަ؛ ނަފުސާނީ މައްސަލަ ދިމާވާނީ މިހެންމިހެން ވެގެން. އެގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދަވަން އެދެން.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނަފުސާނީ މައްސަލަ ދިމާވަނީ ތަންދޮރުނުދަންނަ ވެރިން ޤައުމުތަކާ ހަވާލުވީމަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނަފުސާނީ މައްސަލަ ދިމާވާ ޤައުމުތަކުގެ ބޮޑެތި [illegible] ގޮތުގައި ގަބޫލުކޮށްގެން އަންނަ ވެރިން އައިސް ޤައުމާ ހަވާލުވީމަ. އޭގެ އެއް މިސާލަކީ ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް. އެ މަނިކުފާނަކީ ޤައުމުތަކަށް ނަފުސާނީ މައްސަލަ ދިމާވާން ހަމަ އެންމެ [illegible] ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. ހަމަ [illegible] ގޮތުގައި ފެންނަނީ. ސަބަބަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި [illegible] ހަމަ ޕާޓީވެރިކަމުގެ ވާހަކައިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މާލެއާއި ތިލަފުށި ބްރިޖް [illegible] އެބަބުނޭ. ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރުން އެ ވާހަކަ ވިދާޅުވީ. ހަމަ [illegible] ޖެހިގެން އެކަމަށް [illegible]. ނުވަތަ [illegible] ކަނޑައެޅިފަ. މިހާތަނަށް 5 އަހަރު ނިމިގެން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮވިޑް ޖެހި ތަނބަށް ވިއްސާ ފެށީ. ދެން އެންމެ ރަނގަޅު! ކޮންމެވެސް ހިސާބަކުން އެ ބިލު އަދި ކޮންމެވެސް އެހެން ސަރުކާރަކުން ނަގަފާނެ އޭގެ މިސާލަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތިލަފުށީގައި މި ކުރެވުނު؛ ހަމަ [illegible] ރައީސް ޔާމީންގެ ސަރުކާރުގެ ވިޝަނަކީ، މާލެ އިންޑަސްޓްރިއަލް އައިލަންޑް ހަދަން ފެށީ އިންޑަސްޓްރިއަލް އައިލަންޑެއް ތިލަފުށި ހެދުން އިނގޭތޯ. އެއީ ޖަރޫރީ. ކޮބައިތޯ [illegible] ބޭނުމަކީ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން ހުރި ހުރިހާ ދިރާސާއެއްގައި ފެނޭ މި ދައްކާ އެއް ވާހަކައޭ، [illegible] ފުޅާކުރާ [illegible] ތިލަފުށި، އެންމެ ރަނގަޅަށް [illegible] ތިލަފުށި ޓްރާންސްޝިޕްމަންޓް [illegible] ގޮތުގައި [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ ކަމަށް ދާނަމަ [illegible] ވިޔަފާރިތަކުން އެތައް ބިލިއަން، މިލިއަނުތަކެއް [illegible] އެ [illegible] 3 ކޮންޓެއިނަރު މި ސަރުކާރުން. ނުލިބޭ ހިއްސާ އަދި އިނގޭތޯ. ނުލިބޭ ހިއްސާ [illegible] 3 ކޮންޓެއިނަރު [illegible]. [illegible] ނުވަތަ [illegible] ބޭފުޅުގެ [illegible]؟ މިއެއް އަދި އަޅުގަނޑުގެ ނޫނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހިސާބުން ކަންތައްތަކެއް ދިޔައިމާ ނަފުސާނީ ވާނީ. ނަފުސާނީ [illegible] ބާރުވެރިކަން [illegible] 250 [illegible] ބިލުއް ރައީސް ޔާމީންގެ ސަރުކާރުން ހިއްސާވާ [illegible] ގާބިލުއެއް [illegible] އެ އުޅެނީ. ނަފުސާނީ ނުވާނެތޯ މިވަރުވީމަ. އަޅުގަނޑުމެން ކިޔައިދިނީ، [illegible] ޝިޔާމް އެ ވިދާޅުވީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު

އެ ވިދާޅުވި، އެއްބަސްވުންތަކެއް ނުދެއްކި. އެއީ އުތުރު ތިލަފަޅު. އެއީ ހައިޑްރޮގްރަފީގެ އެއްބަސްވުން. އެއީ ހަނިމާދޫ ކޮންޓްރެކްޓު. 130، 145 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ. މިހެންގޮސް އިންޑިއާއާ އެކުގައި ސޮއިކޮށްފައި އޮތް އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއް ނުދެއްކި. ރައްޔިތުން ނަފުސާނީ ނުވާނެތޯ؟ ދެން ފަނޑިޔާރުގެ؛ ފަނޑިޔާރުގެއެކޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާން ގެންގުޅުއްވާ ބޮޑު ކަރާމަތަކާ އެއްގޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއިރުގައި ހިތަށްއެރި ގޮތަކަށް ދަރަނި، ދަރަނި، ދަރަނި. ރައްޔިތުން ސިޔާސީ ވިސްނުމަކުން ނުވިސްނާނެތޯ މިކަމާ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނަފުސާނީ ނުވާނެތޯ؟ މިހިރަހިރަ ކަންތައްތަކާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހުރިހާ އަގުގަނޑުތައް މި ބޮޑުވަނީ، ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވެފައި މި އޮތީ ހާލަތުން ރައްޔިތުން އަރައިގަތުމަށް ބަލައި ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅައިދޭން. އިއްޔެގައި މިއަދު ބާއްވާ ރިޔާސީ ބާރުތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުން. ރިޔާސީ ބާރަށް އިސްލާމް، މާފުކުރައްވާ! ރިޔާސީ ބާރުތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުން ބާރުނުވަސީ އިދިކޮޅު ނުވަތަ މައިނޯރިޓީ ލީޑަރު މިވާ ހުރިން ހުކުމްދޭ ބާރުން އަޅުއަރަން. އެހެންނަމަވެސް، ނަން އެއްވެސް މެންބަރުކަމާ އެކުލެވޭ ބާރަކީ، ހަމަ ބާރަކީ، ޕްރެސިޑެންޓް ބާރަކީ. ކޮށްފައި ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ދަޢުވާކުރާނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ ދައްކަނީ. މިގޮތުގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޮޑުވެރިން ހުރިހާ ދަރިވާ ކަމެއް ބަރައްޖޭގައި، ބައިވެރިވާ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިނޯރިޓީ ލީޑަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސަލީމް އަލިވަޖެހިގެން މި ވަރަން ވަކިކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ފުރުސަތުގައި ނުދިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފުސާނީއެއް ނުވާނެތޯ؟ "ވައި ނޭޝަނަލް ފުއިލް" މި ދޮގުގައި ވާހަކަތަކެއް އެބަ ހުރި ދައްކާފަ. ދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަނޑޫ، ހަކުރު، ފުށް، މިހެންގޮސް އަސާސީ ބޭސިކް ކޮމޮޑިޓީސްގެ އަގު ދަށްކުރަން މި ތަރައްޤީގައި ފައިސާއެއް ނެތޯ. 250 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ރިޒާވް؛ މާފުކުރައްވާ! އެސް.ޓީ.އޯ (ސްޓޮކިން ބެލެންސިންގ ފަންޑު)އެއް މިހާ ހުރި. ހުސްކޮށްލައިފި. އަގާއި ދީން އެއަރޕޯޓް ނުނިންމިގެން އެ އޮތީ. ރާއްޖޭގައި އިޤްތިޞާދީ ހަމަޖެހުމެއް ގެނެސްގެން ނޫނީ އިޤްތިޞާދީ ހަމަޖެހުމެއް ނުގެނެސްގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ވާހަކަތަކުގެ ހަޤީޤަތް. ކޮން ވާހަކަތަކުންތޯ؟ މިކުރަ އެމީހާ ބައިވަރު އެކްސްޕޯޓް ވިސްނައިގެން އެބަ ފަސްދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮން އަހަރެއް އަޅުގަނޑުމެން ގެއްލިގެން މި ދަނީ. ހަމަ ގަދަބާރު ފިޔަވަޅުގައި ހުރިގޮތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީ ފަސް އަހަރު ގަބޫލުކުރަ މިކަން. އެޢުލާނުގެ އިންތިޒާމު ދުރާލާ ތި ބޯޓުގެ، ހަމަޖެހޭ ގަބޫލުކުރުމެއް ބެލެނިވެރިއަނަން ހާލަތު ވަޅުގަނޑު. އެކަކު އަނގަބަހުން ކަކުރުގައި ހިތާހިސް. ދަގަނޑި ސުންނާފަތިވާދުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފުސާނީއެއް ނުވާނެތޯ؟ ދެން މި ރާއްޖޭގައި މި ނަފުސާނީ ބައްޔަކާ ހަކުރުބަލިމީހުން ފަސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑު ހިދުމަތް އެބަ އެވޭ. ވަރަށް ބޮޑު ހިދުމަތް އެބަ އެވޭ. ފަސް އަހަރުގެ ޕޮލިސީގައި ހަމަގާއި އެކަމަކު ހަމަކަމާ ކުރިން މި ސަރުކާރުން ވިސްނި ނަމަވެސް، ހަމަ ގައިމު ފަސް ބަޖެޓް އެބަ ދިޔޯ. ގައިސާ ޓާޒާ ފަސް އެބަ ޖެހޭ ބުނެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިކަމަށް އަޅުގަނޑަށް، މިކަމަށް ސަރުކާރުގެ ޚަރަދުގެ ޖުމްލަ އަދަދު ޝާއިޢުކުރެއްވި ބަޖެޓުގައި އެ ދެނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައްކާނެ ކުރެވޭ

ނެތް. ރައްޔިތުން އަތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ބޮޑުކުރީ 8% އަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންފަދައި އަނެއްކާ އިތުރަށް ސިޔާސީ ވަޒީފާތައް ދެނީ. ރައްޔިތުންނަށް އެބަ ޖެހޭ މި ވާހަކަތައް ނޫސްތަކުގެ ހެޑްލައިނުން. ނަފުސާނީނުވާނެތޯ؟ މިހެންގޮސް އެތައް ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮންމެ އިންތިޚާބަކާ ދިމާކޮށް ބަޖެޓުގައި ނުޖަހައި އެތައްއެތައް މިލިއަން، ސަރުކާރިން އެތައް މިލިއަން ރުފިޔާއެއްގެ ވައްދުވަރުން އެ ދަނީ. ހަރަދުކުރަމުން އެ ދަނީ. ސިޔާސީ ވަޒީފާ އުފައްދަނީ ވަކިވަރަކަށް ނޫން. ވަކި ވަރަކަށް ނޫން ކުންފުނިތަކުގައި އެ ހުރީ ހެސްކިޔާރައި ގިނަ އަދަދަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އޯވަރސައިޒުން ރޭގަނޑު ދަންވަރު ބާރައާއި 2އާ ދެމެދުގައި ވަޒީފާތައް އުފައްދާފަ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިހާރު ހުށަހެޅުއްވި އޮތް ކުއްލި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން، ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން ގަސްތުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިއްޔެ ފެނިގެންދިޔަ ނަފްސާނީ ވޭނުގައި އުޅުނު މީހަކު މިހާގައި. ކިހިނެއް ނަފްސާނީ ވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން މިވަރުން ފުރަތަމަ ނަފްސާނީ ބަލިތަކަށް◌ އެކަށީގެން ބޭސްފަރުވާ ދިނުމަށް މި ގައުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތައް. މިގޮތުގައި އިންތިޒާމު ހުރި ގޮތުން ސިސްޓަމްގެ ހަމަޖެހިފައި ހުރި ޤާނޫނުތަކާއި، ކިޔަވާދިނުމާ ބެހޭ އިންތިޒާމުތައް ބެލުމުގެ މަސައްކަތް، ވަރަށް މުހިންމު ކަންކަން ހަމަޖެހިފައި ހުރިތޯ؟ މިހާރު ނަފްސާނީ ފަރުވާ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޑޮކްޓަރުން ނަފްސާނީ ބަލީގެ ބާވަތްތައް، މީހުން ބަލާ ނަފްސާނީ ޑޮކްޓަރުން މިހާ، ނަފްސާނީ ފަރުވާ ދެވޭނެ ތަނެއް، ކޮބާ ބޭނުންވާ ޑޮކްޓަރުން؟ ފިހާރަތަކުން ނުލިބޭ ނަފްސާނީ ބޭހާއި ބޭސްތަކަށް ޑޮކްޓަރުގެ ނުސްހާއާއި އެކު ނަފްސާނީ ބަލީގެ ފަރުވާ ބޭނުންވާ މީހުން، ނަފްސާނީ ބަލިތަކުގެ ތެރެއިން، ޑިޕްރެޝަން ފަދަ ނަފްސާނީ ހާލަތުތައް ދިމާވާ ހާލަތުގައި އެޅޭނީ ކޮން ފިޔަވަޅެއް؟ މިހާރު ނަފްސާނީ ފަރުވާ ދެވޭނެ ބާރުގެ ދަށަށް ވެއްޖެތޯ؟ ސިޔާސީ ކުރިމަތިލާ ކަމެއް މިއީ؟ ދަ ކިހާވަރަކަށް ކުރަނީ ނަފްސާނީ ޑޮކްޓަރުންނާ ގުޅިގެން ފަރުވާ ދެވޭ ބޭރުގެ ފުރުސަތުތައް؟ އެކުލަވާލާފައި ހުރި ސިޔާސަތުތައް ޢަމަލުކުރަނީ ކިހިނެއް؟ ނަފްސާނީ ބަލިތައް ހުރި މީހުން ފަރުވާ ނުލިބި ފިޔަވަޅު ލައްވާނީ ކޮން އިދާރާއަކުން؟ ފަރުވާ ދިނުމުގެ އިންތިޒާމުތަކެއް ހަމަޖެހިފައި ހުރިތޯ؟

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުތަކުން. އެ ބޭފުޅާ ވިދާޅުވި، މިތާގެ މީހުން [illegible] [illegible] [illegible] ބޭރަށް. މިއީ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރު އިނގޭތޯ. އަނެއްކާ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރަކަށް ހުންނަވައިގެން މިތާގައި [illegible] ޖަހައިގެން [illegible] ނޫން، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިހާރު ވަކާލާތުކުރައްވަމުންދާތީވެ ވަރަށް ރީތި. އެކަމަކު އެ ދުވަހު ހިނގައްޖޭ އެ ބޭފުޅާ ކަންތައް ކުރީ؟ [illegible] [illegible] މިތާގައި [illegible] ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް. [illegible] ނޫން އެ ބޭފުޅުން ކަންތައް ކުރަނީ [illegible]. ކުރީގައި [illegible] ކަންތައް ކުރީ. މިހާރު އެ ވަކާލާތުކުރައްވާ ކަމެއްތޯއޭ؟ މިއީ ރައްޔިތުންނަށް [illegible] ކަންތައްތައް. ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް އިނގޭނެ، އެ ބޭފުޅުން މަޖިލިސް ތެރޭގައި [illegible] ހުންނަވައިގެން، އެ ބޭފުޅުން ކޮންމެ [illegible] މިތާގައި [illegible] ހުރި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މެންބަރު [illegible] [illegible] އަދި [illegible] ބޭފުޅުން [illegible] [illegible]، އެ ބޭފުޅުންނަށް [illegible] [illegible]، މިއީ [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިތާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] އެ ނަޒަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ކުރަންވީ ގޮތެއް. ކުއްލި ނުރައްކާ ހިންގައިގެން ކަންތައް ކުރަމުންދިޔައީ. އިރުކޮޅަކާ ފިނިފެންމާ ލޮނުމޮޅުގައި އެއްޗެއް ގޮއްވާލަފާން. އޭގައި ކުޅޭ ޑްރާމާއެއް އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ. އެއް އަނެއް ބާރުގަދަކުން ފިޔަވަޅުއަޅައިގެންވާން. ފިއްލާފިއްލާ ކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން، އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް ގައި ޓެސްޓެއް ބޭނުންވެގެން އޮންނާން. ވާރުތަވެގެން ދުއްވާނެ ކިޔާން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ވެސް އެ ކިޔަނީ އަދިބޭގެ ޓެޕާނާ ހުރިހާ ބިމަކަނީ. ބިމަކަނީ ބާނުމާ ސިންގަޕޫރުން ގޮތަށް ހުރި ހޮރުން. އޭނަގެ ހޮދުގެ ކަލި ހެދައިދޭނޭ ތިމަންނާއަށް. ތިމަންނަ ގޮސް ސިންގަޕޫރުގައި ބޭންކޮކުގައި ހުރި ހޮސްޕިޓަލަށް ގެންނަން ބޭނުމޭ. މިއީތޯ ރައީސަކު ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ؟ ޖެންޑަރު އިދިކޮޅު ބުނުއްވުން ކުރަން ވިސްނާ ފެރިއަކު؟ ދައުރުކަސްޖޭ ވާހަކަ މިހާ؟ އުނގޮޅިފާ، އަބަދުއަބަދު ދައުލަތުގެ ތާރި ތާރި ފަރަކަ. އެ ގެނި ތާރި، މި ގެނި ތާރި، އެ ތާރި، މި ތާރި؛ އަދިބޭގެ އުކާއިސްޖޭގައި ހުރި ތާރި. އެއީ މި ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ. އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަކީ ފަސް ނޫނީ ސިއްރާވ އެ ދައުރާ…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މިހާރު އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ހުސް ވަގުތުކޮޅެއް އަރުވަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ޖަލްސާ ކުރިއަށްގެންދާނީ 1 ޖަހާއިރު.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 12:30 އިން 13:06 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މެންބަރުންގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު މި ދަންފަޅުގެ މަސައްކަތާއިގެން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް މި ދަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 7.1- ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ނަރުސުންނާއި މިޑްވައިފުންގެ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތަމްރީނު މި ހުނަރުވެރިކަމުގެ ނިޒާމެއް ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވާލައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގަރާރުގެ ބަހުސް. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއިދަށް.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާއިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ފުރަތަމަ މި ގަރާރަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނީ، އިއްޔެ ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި މަޖިލީހުގައި ދެއްވި ރިޔާސީ ބަޔާނުގައި ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައި ވެސް މި ކަންތައްތަކަށް

އަލިއަޅުވާލީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތުން މި ގަރާރަކީ މިއީ މިހާރު މިދިޔަ އަހަރު ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅާފައި އޮތް ގަރާރެއް. މިގޮތުގައި ހުރި ގިނަ ކަންތައްތަކާ މިހާރު ގާއިމުކުރެވި، ގާއިމުކުރަމުންދާ ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެން ހިލޭ ގޮތުގައި ވެއްޖެއްޔާ އެ ކަންތައްތަކަށް ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން ވެސް އަލިއަޅުވައިލަދީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަމުން؛ ރަނގަޅު! ނަފްސާނީ ކަންތައްތައް ވަރަށް ގިނަ ޒުވާނުންނަށް ދިމާވޭ. އޭގެތެރޭގައި އަޅުގަނޑު އިއްޔެ އަލިއަޅުވައިލެވުނުން މި ތަނުގައި ނަފްސާނީ ކަންތައްތައް ދިމާވާ ގޮތް. އިއްޔެ މިތާގައި ވަޑައިގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރިޔާސީ ބަޔާން ހުށަހަޅުއްވަމުންދިޔައިރު އަޅުގަނޑު ދުށިން ވަރަށް ގިނަ ޒުވާނުންނަށް ނަފްސާނީ ކަންތައްތައް ދިމާވާ ކަން. ސޯޝަލް [illegible] ބަލަން މީޑިއާ، ރައްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުން ބަލަން މީޑިއާ ވަރަށް ގިނަ ޒުވާނުންނަށް ނަފްސާނީ ކަންތައްތައް ދިމާވި. އަޅުގަނޑު ހިތުން އިއްޔެ ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ހަމަ މިތަނުގެ ބަޖެޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އެއީ ހައްސާސް ނަފްސާނީ މައްސަލައެއް ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވޭ. ހަމަ އެގޮތަށް އޭގެތެރޭގައި، ޕީ.ޕީ.އެމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން އެބަ ޕީ.ޕީ.އެމް [illegible] [illegible] ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ނަފްސާނީ މައްސަލަތަކެއް ދިމާވެފައި ހުރި. އެ ކަންތައްތަކަކީ؛ އެބަޖެހޭ އެ ބޭފުޅުންގެ [illegible] ވަރަށް ބާރު [illegible] ހުކޫމަތުގެ ކަންތައްތަކުން [illegible]. ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] އިނގޭތޯ، މިއަދު އެބަ [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް، މިހާރު މަޖިލިސް [illegible] [illegible] ބޭފުޅެއް. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުންނަށް އެހީ [illegible]، އެހީ ތެރިކަމަށް މެންބަރު [illegible] މައްސަލަތައް ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވެފައިވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އެއީ ބަލި ބޭފުޅުން. ހަމަ އެގޮތަށް އަހަރެން ފާހަގަކޮށްލަން ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހިއްސާކޮށްލަދެމުން. މި [illegible] [illegible] ދުވަހު، ދިވެހިރައްޔިތުންގެ [illegible] އަހަރު، ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ފަދައިން އަހަރު ދިހައާ ވިހަކަށް އެއްވެސް ކަހަލަ އެއްވެސް ސަރުކާރަކުން [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކޮންމެ ކަމެއް ވެސް އަހަރު [illegible] [illegible] އެބަ [illegible] [illegible] ދިރާސާ މިހާތަނަށް އެއްވެސް ކަމަކަށް ނުކުރެވޭ، [illegible] އެއީ [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި [illegible] އަރައިސޮރުން އެ ބޭފުޅުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ނުކުރެވުނު، އެއީ [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް ދިމާވާނެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] ބޮޑު ކަހަލަ [illegible] [illegible] ނޫން. ދެން ދިވެހިރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] އޮތް [illegible] [illegible] [illegible]، ޕީ.ޕީ.އެމް [illegible] [illegible]، އަދި ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ކަންބޮޑުވުން ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް [illegible] [illegible]، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބޭފުޅުން އެބަ ހިތުން ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ކަންބޮޑުވުން. އެ ބޭފުޅުން ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ޕީ.ޕީ.އެމް [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] މި ވަގުތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއީ ވަރަށް ބޮޑު [illegible] ހުކޫމަތުގެ ކަންބޮޑުވުން ހަމަ [illegible]. ނަފްސާނީ ވަރަށް ގިނަ ކަންބޮޑުވުން [illegible]. މިހާރު [illegible]

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ރާއްޖެއަށް މި ގެނަސް؛ އެކި ދިމަދިމާލުން މި ގެނަސް އުމްރާނީ ތަރައްޤީއާއި އެކި ކަންތައްތައް، މީހުންނަށް ރަނގަޅުކުރުމާއި އެކި ކަންތައްތަކުގައި މި ކުރަމުންދާ ކަންތައްތައް ފެނި، އެ ކަންތައްތައް ނުކުރެވިދާ ދެރަވެގެން ވެސް މެންޓަލް ހެލްތުގެ ކަންތައްތައް، ހާއްސަކޮށް ޕީ.ޕީ.އެމްގެ މެމްބަރުންނަށް، މިތާ މަޖިލިސް މެމްބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވާތީ. އެހެންވީމާ، މެންޓަލް ހެލްތުގެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެންމެ ބޮޑަށް ދިމާވެގެން މި އުޅެނީ ހަމަ މި ތަނުގައި އެބޭ ޕީ.ޕީ.އެމްގެ މެމްބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވާ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާނަން، އިއްޔެ މިތާ ހިނގި ހާދިސާގައި ހާފަރު ދާއިރާގެ މެމްބަރު އަރިސް މި ތަނުގެ އަންހެނުން، މަޖިލިސް އަންހެނުން ދު ސޯޝަލްމީޑިއާގެއިން، އަންހެނުން ދު ބުލިއިން އަނިޔާ ވަރަށް ރިޕޯޓް ދުރުވާލުން ބޮޑުވާ، އެ ކުދިންގެ ގާއިމުއްކަން ފެއްޓުމަކީ ވެސް އަސްލު މެންޓަލް ހެލްތުގެ މައްސަލައެއް. އެވެސް ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރަން، އަސްލު އަންހެނުން ބޮޑުވެރިންނަށް އެ ބޮޑުވެރިންގެ ކަރާމާތް ގެއްލުން ގެނުން އެ ކުދިންގެ ގާއިމުއްކަން ފެއްޓިގެން، މި ކަންތައްތައް ކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ބޮޑު ކަމެއް އަވަސް ފުރާވާ ބޭނުންވާން ކަންތައްތައް. ދެން އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާނަން އަދިވެސް ކަމެއް؛ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން އަދިއެހެން ކޮންމެވެސް ބޭފުޅަކު ވިދާޅުވި ވާހަކަ، ރައީސް ނަޝީދު ވިދާޅުވޭ، ހިމަނަން ސަރު ވަގުތަކު މިނިކާ ބަޖެޓާއި ދުނިޔަކާ އަދިސް ވަރަށްސަން، ޖިވާޖި ހުކަން އަރުވާން. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފެނޭ ޕާލިމެންޓުގެ ތެރެއިން އެ ބޮޑުވެރިން އުޅުއްވާ ގޮތުން އެ މެންޓަލް ހެލްތުގެ ވާހަކަތަ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ވެސް މެންޓަލް ހެލްތު، ވަރަށް ދަތި ނަތީޖާ ޕޮލިޓިކަލްގެ ދަތުރަކަށް ވަރަށް ބޮޑު ފާހަގަކޮށްލެވޭ. އެހެންވީމާ، މިނިވަނަކު ބައިވެރި ކޮމިޓީތަކުގެ ރާއްޖޭގައި ނަމަ އެބަ އެނގޭ. ހާއްސަކޮށް ޕާލިމެންޓްގެ މުހިއްމު އަދި ވަރަށް ދީނީ ބާބުތަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ނަފްސާނީ ގޮތުން އިރުޝާދުކަން ބޭނުންވާ. މިހާރަކަ އަޅުގަނޑުމެން ހިމާޔަތް ބޮޑު ބިސްނަސް. ހާއްސަކޮށް މި ދިމާވާ ކަމަކު، މި ކަންތަކުގައި ރަނގަޅު ގޮތްތަކުގައި މަޖިލިސްގައިވެސް، އެކި ދިމަދިމާލުގައި މި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި ފެނި އެ ކަންތައްތަކާއި މަޖިލިސްވުމަކުވެސް، އެ ފަރާތަކުން ދައްކާ ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮފީސްތަކުގެ އިންތިޒާމުގެ ވާހަކަ ދައްކައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރައީސުންގެ ވާހަކަ ދައްކައި، ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭފުޅުންގެ ކަންކަން ވާހަކަ، ކަންކަން ކުރާ ގަޑި ދިމާވާ ވާހަކަ ތިއްބަވާ، އެ ބަޖެޓުން ކުރިއަށް ކަމުދާ ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން އެ ދިޔަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އަދަދާ ބުރިބާގައި މި ހިސާ ކަންތައްތަކާއި، އަޅުގަނޑުމެން މި އިންޑިޔާގެ ދެން ނަން ގާއި، އަޅުގަނޑުމެން ފެއިލްކަމާ ގާއި އަދި ކުރިއަށް އާދެ އިންޑިޔާގެ ކާމިޔާބުކުރާ ކަމު ފުރަތަމައި ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ނަފްސާނީވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން، މި ފުރުޞަތުގެ ފަރާތުން، މި ފުރުޞަތުގެ ދިވެހިންގެ ފުރުޞަތު، މި ފުރުޞަތުގެ އަސްލު ދިވެހިންގެ ފުރުޞަތު ދުވަސްވީމާ އެ ތިބާގެ ފުރުޞަތުގެކަން ނަސީހަތަކަ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އިއްޔެ ފެނިގެން ދިޔަ ސަބަބު މިހެންކުރަންވެގެން ކުރި، ކަމާއެކަހަލަ

ބުނާނީ؟ ބައިބަލާ ކުރާއިރު ލާ ކަހަލަ ބިޑެއް ނޫން. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޕީ.ޕީ.އެމްގެ އޮޕޮސް ބެންޗުގައި ނަމްބަރަކަން އަހަރު ފޮވައި އިން ކުޅެއް ކަންނޭނގެ ޖަހައިގެން ދުރުވީ އިއްޔެ. އަޅުގަނޑުމެން، އިންޑިޔާ، އަނބުރާ ބާރުވަކު އިނގިރިޖައްސާގި ތަކުން ކާބޫ އިރަތިރިގަނޑުގައިބޭ. ނަސީބަށް ނޫނީ، ދެން އަޅުގަނޑު ބުނާކަށް ނުޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގައި އެބައުޅޭ ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ ބަދަލު ބާރުވުން. ދެން، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ، އެ ބާރުވުންގެ މައިންބަރު ޑިޖޭރު ސަލާމް. ސަރުކާރުގެ އަޅުގަނޑަށް ހީވާ ގަބޫލުކުރާ ބާރުއެޅުމާއި ބާރުއެޅުވުމެއް. ނުވެސް އަޅުގަނޑު ދުރުވީ ކަމަށް ވީހޭ. ދެން، އެއްޗަކާ ސަޕޯޓުކުރާ ބަޔަކު ވެސް އެހެނަސް ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ އެއްގަމަށް ގެނައީ. ސަރުކާރުގެ ނަން އަޅުގަނޑު ބާރުކުރީ ވާހަކައެވެ. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ވާހަކަދެކެވޭ އެ ދައްކަވަނީ ނަމަކަށް ސަރުކާރު އެކަމަށް ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިއަދު މި ހުށަހަޅާފައި ހުރި ގަނަވާއިރު ހުށަހަޅާ މިނިސްޓްރީއަކަށް ގެއްލުމެއް ވާކަމާ ދިމާކުރާ އަދި ދުރާލާ ސަރުކާރު މި ހުށަހެޅިކަން. ގެނެސް އެއްބަސް ވާހަކަދައްކާ ކޮންމެ ކަމަކާ އެއީ ޙަޤީޤަތަކަށް ފެނިގެން ދަނީ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ސިޔާސީ ގޮތުން ކަމުގައި ބަލާ ދެކޭ ކަމެއް. ދެން، އެ ވާހަކަތައް ދައްކަވައި ކޮމިޓީއިން ތެރޭގައި ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސި ކުރިއަށް ގެންދިއުން ހުށަހެޅުމުގެ ވާހަކަތައް ވެސް. ދެން ކަމަކު، ހުށަހެޅީ ހުށަހެޅުމެއް ގޮތުގައި އެ ވާހަކަތައް މިއަދު އަޅުގަނޑު ދެކެން ޚިޔާލުތަކުގެ ހުށަހެޅުންތަކަށް ވެސް. އެ އެ ވާހަކަތައް ބޭނުންވާ އެ މިއަދު ދެއްކުމަށް އެ ކަންތައްތައް ވެސް. ކަމަކަށް ކަންތައްތައް ހަމަ މިއަދު ހުއްޓިފައި، ގޮތުގައި ކަމަކާ ނުލައި އެ ކަންތައްތައް ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ އަލުން މަތިކޮށް ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނާ ހަމައަށް ކަމަކަށް ވާހަކަފުޅު ކަމަކަށް ވިޔަސް. ސަރުކާރުގެ ޕާޓީން މި ފެށުމަށް ވާހަކަތައް ދަނީ، ޖަމާވެގެން ދަނީ އެކަމާ ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު. މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް. އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި ހުށަހެޅިގެން ބަހުސްކުރަމުންދާ ގާނޫނު ދޮރުތޮށިގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ، ނަފުސާނީ، މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ބަދަލުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުގައި، މި ޤާނޫނުގައި އެކްސްޓްރަޑިޝަން އެއްބަސްވުމާ ބެހޭ ގާނޫނެއް ބޭނުންވެގެން ވާހަކަ ދައްކާނީ، އަޅުގަނޑު ބެލިގެން މި ކަންތައްތަކާ މި ދައްކާ

ސަރުކާރުގައި އިނގޭތޯ. ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދަނީ އެކި ތަންތާގައި ދުނިޔޭތަކާ އެއްކޮށް ހުޅުވިގެންދާ ތަން. އެހެންވީމާ، އެކި ސަރަޙައްދުތަކުން ހުޅުވިގެންދާ ތަން. އެ ފުރުޞަތުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަމުން މި ދަނީ. އަދި އެ ފުރުޞަތުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރުން ވެސް މި ދަނީ. މީގެ ކުރިން ވެސް ހަމަ އޮތް އެއްކޮށް ނަފުސާނީ ކަންތައްތަކާ. ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމާ، އެހެންނޫނީ ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގައި ބަޔަކު ތަޙައްމަލުކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށްޓަކައި އޭރު ވެއްޖެއްޔާ ބޭނުން މި އަންނަނީ ހާއްސަކޮށް ބޭރަށް މި ދަނީ. ހާއްސަކޮށް ބޭރަށް ގޮސް ކޮންމެވެސް ޓެސްޓްތަކެއް ހަދައިގެން ކޮންމެވެސް ބޭހެއް ހިފައިގެން އައިއްސަ އެ ބަޔަކު ބޭނުންކުރަނީ. އަދި މިގައި މޭޒު ކަމަކީ، އެކަކު ގެންގަ ބޭސް ދީން މިބި އެންމެންނާ ހިއްސާ ވެސް އެބަކުރޭ. ތިމާމެން މި ގެޔާ މިވަނީ ބާރަކާ. މިއީ ވަރަށް ރަނގަޅު ބާރަކާ. މި ބާރު ކާފަބަރާ. ދޮން، އެބައިމީހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަމުންދިޔަ ކައުންސިލަރުންނާ ކައުންސިލަރުން އެބަހުރި މިގޮތުގެ ތަކާއި. އަދި މީގެ ތެރޭގައި ސައިކޮލޮޖިސްޓުން ވެސް. ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން ވުޖޫދުވާ ސައިކިއެޓްރިސްޓުން ބޭސް ޕްރިސްކްރައިބްކުރަނީ. އެކަމަކު މިގޮތަށް ކައުންސިލަރުން ވެސް އެބަދޭ ބޭސް ޕްރިސްކްރައިބްކުރަމުން އިނގޭތޯ. ޕްރިސްކްރައިބްކުރާއިރު އެ ދެވޭ ކާރިސާއް ކޮށްމު ޑިނަ ފެރަރަދު ނޭނގޭ. އެ މިހުންނަނީ ސަޕްލިމެންޓް ވެސް އެބަ ދެވޭ. ދެން އަސްލާ އެ ރަނގަޅަށް ޖެހިންސާއެއް ނުކުރޭ. އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް ސޮރަފު ބަޔާންވަރާވީ ކުރިއަށް މަސައްކަތްވިއް އެދެވޭ ކަމުގައި ބަދަލެއް މިޔަސް ބޭރަ ހިނގަމުންދާން، ބައްޔާ އަދިއްމާ ކުޑަކުދިން، ބައްޔާ އަދިއްމާ ޢާއިލާތަކުގެ އެހީ ހިފުމަށް ބާރު ދެމުން. އެކަމަކު މި ކައުންސިލަރުން އަސްލު ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު މި ސަރުކާރުން، މި ސަރުކާރުން ސަރުކާރުގެ ޖިންސާއަކާން ޝިފްޓްކުރުމުގައި އެ ކައުންސިލަރުން ކުރިއަރަން ގެންދާ ތަން. ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރު ފުރާ ދުވެފެން 2019 ވަނަ އަހަރު މި ކައުންސިލަރުން އޮތީ ކުރިއަރަމުން ދިޔަ ވަގުތު. ދެން، ކޮވިޑުގެ ކައުންސިލަރުން ހަދި ފަށާ ބަހައިލި ދަތިތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮތީ ކުރިމަތިލާފައިގެން. އެހެންވީމާ، އެގޭ ސަފަތަފުން ކަންކަން ސަރުކާރުގެންދިއުން އެހެންނޫނީ ކަންކަން ތަޢާރަފުކޮށްދިނުމުން އެއީ ސަރުކާރަށް ކުޑަ ރަށްތަކުގައި ވެސް ގޮތްތަކަށް ވަރަދައިގެން. މިހާރު ކުރިވުމުން ކައުންސިލަރުން ބަރާބަރަށް ކަމުގައި ފިލާފިޔާ، ދިރާސާގެ ފަށާ ސަރުކާރުގެ އޮފީހުގައި އުނަގަ ސަރުކާރުގެ ބުރަވި ހުރިހާ ދިޔަވުން. އަދި ސޯޝަލް ކޭސް ހޮސްޕިޓަލް ދެވޭ ޓްރައިބިއުނަލްތަކާ ދަނީ، ތަސްފުދުކުރުވުން. އަޅުގަނޑު ސޯޝަލް ވޯކަރ ގޮތުން ކުރެވޭ ބަދަލުތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށް ހިނގި ދަރުން 2022 ވަނަ އަހަރުވަނީ ފުރިޔާ. ނ. އިސްކަންދަރު، ގދ. ތިނަދޫ، އައްޑޫ ސިޓީ އަދި ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީގައި ކަންތައް ހުންނާ ސަރުވިސް ދުނިޔޭގައި ގާއިމުކުރެވުނުގެ މަސައްކަތާއި ވަނީ ބަޖެޓުކުރެވިފަ. މިއީ ދަތިން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވާލީ އިނގޭތޯ ރައީސް. ދެން މިގައި މި ބަޖެޓުގައި ބަހުރު އެބަ ނަޖުސްވެގެން، އެންމެ ނުހުންނަ އަދި ކަމެއް ވެގެން؛ އެއީ އަޅުގަނޑު އަސްލު ބަޖެޓުގައި ބަލަން ބޭނުންވާ ފުރުޞަތު ނުކުން ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛

މީގައި ބަޖެޓުގައި މި މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ބައެއް މެންބަރުން އެ ވާހަކަފުޅުދައްކަވަނީ ހަމަ ބަޖެޓަށް، އެއީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ބަޖެޓާ އެއްގޮތާ ގޮތަކަށް ނޫން. މުޅިން ހިލާފަށް އެ ވާހަކަދައްކަނީ. އެހެންވީމާ، އޭގެ ސަބަބުން ދިވެހި ރައްޔިތުން މި މަޖިލީސް އަޑުއައްސަވައި، ބައްލަވައި، އެ ކަންތައް ކުރައްވާ ބޭފުޅުން، އެ ބޭފުޅުން ނަފުރަތުވާނީ. މި ތަނުގައި އެ ދައްކާ ވާހަކަތަކާއި ތަފާސްހިސާބުތަކުގެ ސަބަބުން އެ ބޭފުޅުންނަކީ މަޖިލީހަށް މައްސަލަތައް ޖެހިގެންދާނީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، ދެންމެއަކު މިތާގައި ދެކެވިގެންދިޔައީ މުޅިން މި ޤާނޫނާ ނުވެސް ގުޅޭ ވާހަކަތަކެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްގޮތަކަށް ވެސް ގުޅޭ ވާހަކަތަކެއް ނޫން ހުރީ. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ވާހަކަތައް ދައްކަން ބޭނުންފުޅުވާ ކަމުގައި ފެށިއްޔާ ހަމަ އެއްކަލަ މެންބަރު މައްސަލަތަކަށް އަންނާނީ އަޑުއައްސަވައި، ބައްލަވާ ބައެއްގެ މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ޤާނޫނާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅަން ގެންދަވަން ވަރަށް ރަނގަޅުވާނެ. އަދި އެ ޤާނޫނާ ގުޅިގެން ރަނގަޅު، ސީދާ ވާހަކަތަކެއް ދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވައިގެން ދިޔުމަކީ ވަރަށް މައްސަލަތަކަށް ޖެހުން، އެހެންނޫނީ ނަފުރަތުވެރިވުމުގެ ބައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތަކުރާރުކޮށް ބަޖެޓުގައި. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް.

އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، އިއްޔެގައި މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ހިނގައިދިޔަ ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ އަންހެން ސިޔާސީ ލީޑަރުންނާ ދެކޮޅަށް ސޯޝަލް މީޑިއާއާއި ތަންތަނުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާ ދެކޮޅު އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަކުރަން. އެކަން ކުރެވިފައިވަނީ. އެ ބޭފުޅުންނާއި މިތާގައި ފިރިހެން މެންބަރުން ގައިގައި އަތްލާފައިވާ ކަމުގެ ވާހަކަ ނުވޭ. މިތާގައި ހިނގި ކަންތައްތަކާ މި ދެމެދުގައި އެ ބޭފުޅުން ދަނީ ހަމަ ތަޅާފޮޅާލަމުން. އެހެންވީމާ، މި ކަހަލަ ހާލަތްތަކުގައި އާންމުކޮށް ބައިތިއްބައި ވީޑިއޯ ފެނުނު ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިގެން ގެނެސްފައިވާ ކަންތައްތަކުގައި، މި ބައްދަލުވުމުގައި، މިކަހަލަ މަސައްކަތްތަކުގައި އަންހެން ބޭފުޅުން އޭގެ ތެރޭގައި އެ ބޭފުޅުންގެ އަޑުއުފުލާ ގޮތަށް، އެއްވެސް ކަހަލަ ބޭފުޅުން ވެސް ބައިވެރިވެ، ސިޔާސީ މީޑިއާތަކުގައި، ބޭނުންކުރާ ފުރުޞަތުތަކާ، އޭރު ބަޖެޓުގައި މި މަސައްކަތްތަކަށް ނުލިބޭ އަންހެން ފަރާތްތަކަށް ދީ ވަރަށް ބޮޑު ޖަވާބުދާރީ

ވެގެން މި ދަނީ. ބަޖެޓުތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުލުހުންގެ މެދުގައި ވެސް، ކަސްޓަމްސްގައި ވެސް، އިމިގްރޭޝަންގައި ވެސް ޤާނޫނުތަކުގައި ބޭނުންކުރާ އާންމު އުސޫލަކީ، އަންހެނުން ސާޗުކުރަނީ އަންހެނުން. ފިރިހެނުން ސާޗުކުރަނީ ފިރިހެނުން. މަގުމަތީގައި ވެސް ފުލުހުންގެ މަސައްކަތްކުރާއިރު ވެސް އަންހެނުން ހައްޔަރުކުރުމުގައާއި އަންހެނުން ތަންތަނުގައި ބިޑިއެޅުމުގައި [illegible] ފުރުމުގައާއި، މި ކަންކަމުގައި އަންހެނުން ފުލުހުން އުޅެނީ. ފިރިހެން ފުލުހުން ފިރިހެނުންނާ ހަވާލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އިއްޔެގައި މި ތަންގައި ހިނގައިގެންދިޔަ ކަންތައްތަކަކީ އާންމު އުސޫލުން ބޭރުން ހިނގައިގެންދިޔަ ކަންތައް. އެއްގޮތަކަށްވެސް މިހާ ތިއްބެވި އަންހެން ސިޔާސިއްޔާތުން އުރިމަތިލާއިގެން އެ ބޭފުޅުން މިހާ ތިއްބެވި ފިރިހެނުން ގައިގައި [illegible] ހިނގައިގެންދިޔަ ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެ ވާހަކަ ދައްކަވައި، އެ [illegible] އަޅުގަނޑު ކުށްވެރިކުރަން. އަދި ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް [illegible] ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން މިހާރު [illegible] މި [illegible] ބަޖެޓާއިގުޅޭ [illegible]! ބިލުގެ ނަން، [illegible] ވަރަށް [illegible] އެއްވެސް ސަރުކާރަކުން އަދި މިހާތަނަށް [illegible]. ބަޖެޓުގައި [illegible] މުހިންމު ކަމެއް ކަމާއި، [illegible] ވެސް [illegible]

[illegible] ހުންނާނެ. ވަރަށް ގިނަ ދަތިތައް ވެސް ހުންނާނެ. އަދި ހާއްސަ ގޮތެއްގައި މިކަމަށް [illegible] ތިބި މީހުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] ވެސް [illegible] މި ވަނީ. [illegible]

އިޖުތިމާޢީކަން، މުޖުތަމަޢު ހޯދުމުގެ އިޖުތިމާޢީކަން ކޮންސަލްޓޭޝަނާ އެއްކޮށް ދޫން ބެލުން، ތަރައްޤީކުރުމާ އެއްކޮށް ހަރުން. ހުރިހާ ފުރުޞަތުތަކުގައި ރަށްރަށުގައި މަސައްކަތްކުރާނެ ކުރިން، މި ފުރުޞަތުތަކުގެ ބޭނުންކުރެވޭނެ މި ދާއިރާތަކުން ޚިދުމަތްދެވޭނެ އަދިވެސް ރަނގަޅުކުރުމަށް ވެސް ހުރިހާ ކުރީގެ ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން މަސައްކަތް ކުރެއްވީ. އަދި އެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނީ ހަމަ މި ދާއިރާތަކުން ޚިދުމަތް ކުރިން ވެސް އުފުއްދައިގެން. މިހަރު އިންތިޚާބުވެ ވެސް އުފުއްދައިގެން. އަދި ބަޔަކު ޕްރޮފެޝަނަލް ބެލުން ވެސް އުފުއްދައިގެން. މިހާރު އަދި ޖީ.ޑީ.ޕީ.ގައި އެ ވަނީ އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ފުރަތަމަ ބެލުންތަކުން ގޮތް ގުޅުމާ އިޤްތިޞާދު ހުރިހާ ބެލުންތަކުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ފުރަތަމަފަށް ނިޔަމަ ވެސް ހަމަ އަދަދު ބަޔާންކުރެވިފައި ބާކީ. އެއީ ވެސް ހަމަ މި ސަރުކާރުގައި ކުރުވުނު ކަމެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. އަދި ފެށި ސަރަހައްދުގައި ސިޔާސީ ސަރަހައްދުގައި ޤަވާއިދު މިހާރު ހަމަ ދާއިރާގެ ފެށި ސަރަހައްދުގައި ދަތިތަކަށް އެބަޔަ: މިއީ ވެސް މިގެ ކުރިމަގައި ކުރިއެރުމުގައި އެއް ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސިޔާސީ ކުރިއަށް މަސައްކަތް ކުރަނީ ކުރިން މިގެ ކުރިމަގައި އަބަދުވެސް ހަމަ ޖެހޭ ރަނގަޅުގަ މިހާ ކުރިން ވެސް މަތިކުރަން ރާއްޖޭގެ ތަނަވަސް ކަންކަން ކުރިއަށްދާ، އެ އާއިލާތަކަށް އެކުރި ގޮތަށް ދަރިއަކު ބޭނުން ކުރިއަށްގެންދިޔަ ބަޔަކު އަކީ އިއްޔެއާއި އެދުވަހުން ވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ފަރާތަކުން ގެންދިޔަ ޚާއްޞަ ކުރިއަށް މި ޒަމާނުގައި ކަމަކީ ދިވެހިބަހުގެ ބޭނުންކުރެވޭ މިކަން. މިއީ ސަރުކާރުގައި ސިޔާސީ ބަޔަކަށް ރަނގަޅު މި ސަރުކާރުގެ ކުރިމަގަށް ކުރުނު އެ ހަމަ ކުރިއަށް ދާއިރާގެ ކުރިއަށް ފެށުނު ތަރައްޤީގެ އެ ހުރިހާ ފުރުޞަތުގައި ހިސާބުތަކަށް ހަމަ ނޫން ކުރިއަށްދާނެ ގޮތް ނުވެސް ކުރިއަށް މި މިހާރު ހިލޭ ރަނގަޅު، އެ ވަގުތު ފަހުން އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ކުރަމުން. ދިވެހި މީހުންގެ ކަމަށް މިއަދު ރާއްޖޭގައި ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކަށް ބަދަލު އެ ފެށި ސަރަހައްދުގައި ހަމަ އެއް ހަމައެކަނި ކުރިއަށް ދިޔައީ ވާނީ ޚާއްޞަ ޖެހުނު ވެސް. ފަހުން ފުރިހަމަ ސިޔާސީ ބަޔަކު ފާހަގަކުރާނަން. ފަހުން މި ދުވަސް މަސައްކަތްކުރާ ހިލޭ ކަމަށް ރާއްޖެއަށް ދަރިވަރުން އެބަ ކުރިއަށް. އަދި ފުރިހަމަ ތަރުތީބުގައި ހަމަ ރަނގަޅު ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ބަޔަކަށް ރާއްޖޭގެ ހިސާބުން ބޭނުންތަކަށް މި ޤާނޫނުތަކުގެ ބޭނުމާއި، މިކަން އިޤްތިޞާދު ރަށްރަށުގައި ކުރިއަށް ކުރިއަށް ހިންގުމުން ވެސް ރަނގަޅު ކަމަށް ވާނެ. ކަމަކީ ރައްޔިތުން ކުރިއެރުމުގެ ކުރިއަށް ފާހަގަ ކުރާން. ހުރިހާ ރައްޔިތުން ސަރުކާރުގެ ތަރައްޤީ ކުރާ މަސައްކަތް ހަމަ ކުރިއަށް. ބަޔަކު އަދި ހަރަކާތް ދާއިރާ ހުރިހާ ކުރިއަށް ވެސް ކުރިއަށްދާނެ ދިވެހި ބޭފުޅުންގެ އިތުރަށް ކަމެއް ފަހުން، ހަމަ ވެސް ފުރުޞަތު ރަނގަޅު ކުރިއަށް ދިޔައީ ބޭނުންތަކަށް ހުރިހާ ކުރިމަތިލާ ފުރުޞަތުތަކެއް ނެތް ކުރިއަށް ކުރަންޖެހޭ. މިހާރު ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުން ވެސް ފެނިގެންދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި މަޢުޟޫޢަށް ވާހަކަދައްކަމުންދާއިރު ބަލިތަކުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަތަމަ ވާހަކަދައްކަމުން ބޭނުން، މި ކަންކަން އިންސާނާއަށް މި ދިމާވާން ދިމާވާ އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ، ޖިބިއްލީ ގޮތުން، ގުދުރަތީ ގޮތުން އެ ކަންކަން ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް. އެ ނިޒާމާ އިދިކޮޅަށް އިންސާނާގެ ހައްޤުގެ އެކިއެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ކަންކަން ދިމާވެގެންދިޔުމުގެ ސަބަބުން އެ ކަންކަމަށް ފަރުވާ ހޯދުން ނިޒާމުގެ އެ ގޮތުގެމަތީ، އެ މަސައްކަތުގައި ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ބަލިތަކުގައި ދިމާވާ ކަންކަމުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ވާހަކަދައްކަނީ، މި ކަންކަމަށް ހާއްސަ ސިފައިގެ ނިޒާމު ހުރިހާކަމެއްގައި އަދި ކަނޑައެޅުމުގެ ހުރުމަށްޓަކައި ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ދިރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ވަރަށް ނިޒާމެއްގެ ބަލައިން މި ހުރުމަށްޓަކައި ރައްދުވެރިންނަށް ޚިދުމަތްދޭ ގޮތަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި. ދަންނަ އަޅުގަނޑުގެ ކުރިން ވާހަކަދެއްކެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ގޮތަށް، ވަކި ސަރުކާރުތަކުން ބޭނުންވާނެ ކަމެއް، މި ސަރުކާރު ފެށިގެން މިހާރުން ވެސް ވަކި ބުރަ މަސައްކަތްތަކުގައި، ކަންތައްތަކާއި ހަމައެކަނި ގޮތުން ކުރިއަށްދާ ރަނގަޅުކަމުން ފަރުވާދޭން ސަރުކާރަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދާ ބަލިތަކުން ދެން އެ ވިލަރެސް ފަރާތުން އެ ދިވެހި އެ މަސްރަހުގެ ދުވަސްތަކުން، އެ ކަންކަން އެނގޭނެ. ރަނގަޅު! އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރާ ހަވާލުވެވުނު، މިހާރަށް ހަވާލުވެފައިވާ ކުދިކުދި ބަލިތަކެއް ފަސްދާއަސް ހާސް މީހުން އެ މަރުކަޒު، ސެންޓަރުން މި ބޭނީ ގޮތެއް ނެތަރ ސެންޓަރަކު ކޮންސަލްޓެންސީ ހޯދައިދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާރު އަދިއްރާކަށް ތިން ހާސްވަރަކަށް މީހުން ކުޑަކުދިން ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އެ މެނޭޖްމަންޓް ތަކުރާން ކަންކަން ރޫހުމުންދާއިރުގެ ނަތީޖާ ދެކެގެން ކުރިން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިން ވާހަކަދެއްކި އިޖްތިމާޢީ މެންބަރު ވިދާޅުވި ފަދައިން މިއަދު ވަނީ ހަމަޖެހު ސަބަބަކަށް އެހެރަކަން ތިރިކުރުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ކަންކަން އޮބާލަން. އެބަ ތަނުދޭށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުޅަދާ ގުޅުމެއްގެ ހަމަ ވަސީލަތްތަކަށް ކުރި މިނަން ބަޖެޓުގައި، އަނެއްކާ ރިސޯސަސް އަދި ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމައެކަނި މަދު. އެ ގެއްލުނުކަން. މިކަމަށް ވެސް މަދު. މިއީ މިއަދު ކުޅަދާ މަސައްކަތްތަކަކު ނުން. އަޅުގަނޑުމެން ކުޅަދާ މަސައްކަތްތަކަށް ހަމައެކަން މިވާ ބައެއް ބަދަލުން އެކި ގޮތްގޮތުން މި މަޖްލިހުގައި ވާހަކަދެއްކެވި ކަމަކު މިއީ ހަމަ ދުނިޔޭގައި ވެސް ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތް. އެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަޖެހުން މިއަދު މި ދުނިޔެ އިންތިޒާމު ކުރެވިފައިވާނެ. މި މަސައްކަތްތަކުގެ ބަޔަކު ޝިފާދެވޭނެ ގޮތް، ވާހަކައިގެ ނަފުސާނީ ބަލިމަޑުކަމުގެ ޝިފާދެއްކަމުގެ މިއަދު ފެނުން ބަޖެޓުގައި އެބައް ހެދޭ ޖާގަނުލިބުނީ މިއަދު އެ ވަނީ މަދުމަދުން. އެ ޖާގަތަކުގެ ދަރިންނަށް ރިހިބިލިޓޭޝަން ނިމިގެން ސަރުކާރަށް ކުރީގެ އެއްވެސް ވަރަކަށް ނުދެވިދާ. އެ ޖާގަތަކުގެ ހާސް ބަޖެޓް މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ހަރަކާތްތަކުން ހިނގާ ކުރަމަކަށް ތަރަފަށް ރެސިޑެންސީ، އައި ބޮޑު މުއާމަލާތުގެ ގޮތުގައި، ވިލަރެހެއްގެ ގޮތުގައި ދިޔަރިތާއްޖޭގައި އޮތުން ކުރީ ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުން. ބަޖެޓުގައި

މިއަދު މި ޤައުމަށް ދިމާވެފައި އޮތް އެންމެ ބޮޑު ނަފްސާނީ ބަލިމަޑުކަމާ ވެސް އަދި އިޖްތިމާޢީ ބަލިމަޑުކަމާ ވެސް މި ޤައުމުގެ ޖުވާނުންގެ ތެރެއިން ބޮޑު ޢަދަދެއް މި ބިނާކުރަން މަގުމަތިވެފައި، ބިޑިޖަހާފައި ތިބޭން. އެހެންވީމާ، ރިހެބިލިޓޭޝަން ސެންޓަރުތަކުގައި އެ ދުވަހު ގައިދުކޮށްފައި އެ ވަސީލަތްތަކާއި އެއްކޮށް ހިދުމަތްތަކެއް ދެވިގެން، މި ޖުވާނުންނަކަށް ރަނގަޅު ފުރުޞަތު ދެވުނު ނަމަ މިއަދު މިހެންވާކަށް ނުޖެހުނީސް. މިއަދު މި ބަޑިގަތް އެ ބޮޑުވެރިންގެ ފިލާވަޅުގައި މިނިސްޓްރީތަކަށް ކަނޑައެޅިފައި މިވާ ބޮޑުވެރިން އަދި އާއިލާތަކުގެ ހިތްވަރުން މަގުމަތިން އިސް މަގާމުތަކުގައި އަދާކުރައްވައި މިތި ބޮޑުވެރިން އަދި މިއަދު ވެސް އެ މަގާމުތަކުގައި މިތި ބޮޑުވެރިން އަޅުގަނޑުމެން، އަނގަބަހުން ވަކިކުރައްވައިގެން ބަލަހައްޓަވަނީ ކޮން ކަމަކަށް ބާވައްޗެވެ. ހިސާބު އަހަރުން ދައުލަތަށް ޚަރަދުކުރާ ބޮޑުވެރިން މި ކަންކަމަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރަންނުވާތީ ކަމުގައިވިޔަސް؟ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؛ ދެ އަމިލާ ވަޒީފާއަދާކުރާން. އެހެންކަމުން، ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު ކަންކަން

އެއްވެސް ފުރުޞަތުގެ ބައެއް ނެތް. ތަޢުލީމުދެވޭން، ކަންކަން ފެށުމަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަން ދީގެން، ހިސާބުތައްދޭވެފައިވާ އެ ކަންކަން ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތަށް މިއީ. ގޮތުގެ ކަނޑައެޅޭ ފުރުޞަތު ހަމަ ޖެހިފައި، ސަރުކާރުން ތަޢުލީމީ އަދި ކަމަކަށް ދިނުން. އެ ބޯޑުތަކުގެ ފުރިހަމަކަމަށް ވެ ކަމަކަށް ހުރި ކަންކަން، ދެފަރާތުގެ ހަމަ ކަމަކަށް ހުރި ކަމެއް ނުކުރެވުނު، ދެން އެ ބޯޑުތަކުން ފުރިހަމަކޮށްދީ ގޮސްފައި އެ ބޯޑުތަކުގެ ފުރިހަމަކަމުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުގެ ތަރައްޤީގެ ތެރެއިން ކަންކަން ކުރާ ކަމަކަށް ވިޔަސް؛ ސިޔާސީ ނިޒާމަށް ބަލައިލާއިރު، ތަޢުލީމީ ނިޒާމަށް ބަލައިލާއިރު، އިޖްތިމާޢީ އަދި އިޤްތިޞާދީ އަޅުގަނޑުމެން ނިޒާމު ހިނގާފައިވާ ގޮތް ކަންކަން ދެކެން ފެނިނަން. ދެން ހިތާމަވި ވަރަށް ފުރިހަމަ ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގެ ކުރިއެރުމަށް ކަންކަމެއް. އިންސާނީ ތަރައްޤީގެ މިއަދު މި ޖުވާނުން އެ ފުރަތަމަ ގޮތުގެ ކަންކަމާއި ގުޅުވާލާފައި ކަންކަން. އެހެންކަމުން، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ވާހަކައެއް ނަމަ ކަމަށް ދަތިކުރުމުގެ ކަމެއް މިހާރު ވެސް އެ ގުޅުވާލެވިފައި ހުރި ކަމެއް އެބަ އޮތް. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؛

ނިކަން ބަލާލަދެއްވާ! ދެން މިއަދު ގޮތަށް ދައުރުގެ އިޖްތިމާޢީ ޝަރުޠަށް އަދި ނަތީޖާ ދައުރުގެ އިޖްތިމާޢީ ޝަރުޠަށް ވަރަށް އަހަރު ބޭރަށް ދައުލަތުގެ ސަބަބު ހިންގާ ވަރަކަ. އެ ބޯޑުތަކުގެ ތިމާވެށި މި ރައްޔިތުންގެ ސަބަބު ހިންގާ ދާއިރާގެ ތަރައްޤީގެ ކަންތައް ވަރަށް ބޮޑަށް ވަރަކަށްދާއިރާ. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؛ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް އެއީ ފުރިހަމަ ކަމެއް ނެތް، ރައީސް ހާމަކުރި ކަންތައްތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ގަބޫލުކޮށް. އެއީ ޖަވާބުދާރީ ބަޔަކު އިސްލާމް ދީނަށް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގަވައިދަށް ދައުލަތުގެ ބޯޑުތަކުގެ ވެރިކަމުގެ މިނިވަން ވަރަށް ސަލާމަތު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ އަދި ބައެއް ދުވަހުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހިތާމަވި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި އެހެން ދަތިތަކާއި ދިމާވުން. ރައީސް، ތަޢުލީމީ ސިޔާސީ އަދި ދިރިހުރި ފެތުރިގެންދާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ގުޅުވާލާފައިވާ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން ފަސޭހަކަމަށް ދުވަހުގެ ސަބަބުގެ ފުރުޞަތު ދާއިރާގެ އެ ދިވެހިން ބޮޑުތަކުގެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސިޔާސަތުގެ ހިސާބުގެ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރުމަކީ އަދި މާ ގިނަ ފުރުޞަތެއް ނޫން. މިއިން ވަޒީފާގެ ދައުރުގައި. ތިރީސް އެއްގަޑި އަހަރުގެ، ސަރުކާރު ވަރުދަށް ގެއްލުނުކުރުމުގެ އެއް ސިޔާސީ ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަކީ މިއީ ދަފްތަރު މި ގަބޫލު. އެކަމާ ދެކޮޅު

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ މި ފިޔަވަޅުގައި. ހަމަގައިމު ވެސް މި ފިޔަވަޅުގައި ޝަރުޢީ ނިޒާމަށް އިތުބާރު ތަނެއް ނުފެނޭ. އިތުބާރި ނަގާ، ޙައިސް ހާލަތުގެ ޝަރީޢަތްތަކަށް އެއްގޮތް މަސައްކަތް ނުދިރިއެއް. އަދި އަންނާނީ ދެގޮތަ އަހަރެއް ދުވަސް. ފުރަތަމަ ކުރި ހުކުމުން އެ މަނިކުފާނު ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކުޑަކަ ސިޔާ މިސްޓޭކުތައް ސަލާމަތުން ނުވެސް ސަރުކާރުން ޝަރުޢީ ދާއިރާއަށް އިތުބާރު ނެތް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު އިތުބާރުގެ އަދި ދެމެހެއްޓުމުގެ ވެސް ބާރުގަދަ ހަޤީޤަތެއް؛ މާފުކުރައްވާ! ސަރުކާރުން އެދޭ ޖުޑީޝަރީ އެ ބަނޑުވެރިންގެ ބޭނުމެއް ދަރަނީ ގެންގޮސްގެން ހުއްޓުވުމުގެ ތެރެއިން. މިއަދު މި މަޖިލީހުގެ ރައީސުކަން ނަގަށް ބޮޑު ދުވަސް ބެލެވުނީ ބޮޑު އަހަރު ޖަހާލީ. އެއީ އެ ބޮޑުވެރިންގެ ބިލަކުގައި އެކަން ކުރައްވާ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެން މަގުމަތިކަށް ނުކުމެގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަރައީން ފުރަ ސަރުކާރު ދިނުން ދުވަސް ސުލޫކަ މިނިވަން ކަމަށް ބަލައިގެން ސިޔާސީ ހަމަހަމަ ނުކުތާ. ދިން ހަމަ ދިނުން ގުރުޒިބޭރު ހިމާޔަތް ދިނުމުގެ ނުކުތާ. މިނިސްޓަރު ރަނގަޅު ގޮތެއް ޖަހާލީ. ހަމަ މިނިސްޓަރު ދިނުން ހަމަ ފިޔާސަ ޖަހާލީ. މާލެ ރާއްޖެ ދިނުން މީހުން ޖަހާލީ. އެމަނިކުފާނުވެސް 70% މިނިސްޓަރު ކުރެވިދާނެ ގޮތެއް ދަތިވާ. މިއީ ނުކުތާ އެ ބޮޑުވެރިން ހިންގަވާ ގޮތުގެ ގޮތަކީ. މިއީ ނުކުތާ އެ ބޮޑުވެރިން ކަންކުރުމާ ގުޅޭ.

މި ގޮތުގެ އިޖުތިމާޢީ ބައެއް ފަންނުވެރިން ވިޔަފާރި ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔެއް ނުކުތާ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަރުޖަމާނު، އަޅުގަނޑު ދުނިޔެ އިއްޔެ ބޮޑުވެރިން ނުކުތާ ގޮތް ވެސް، އަޅުގަނޑު ދުނިޔެ އެގޮތް ހަމަހަމަ ބޮޑުވެރިން ނުކުތާ ގޮތް ވެސް. ވަރަށް ތަފާތު ފުރިހަމަ. އިންސާފުވެރިކަން ވަރަށް ރަނގަޅު ފުރިހަމަ. އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔެ އެ ބޮޑުވެރިންގެ ފިޔަވަޅުގައި މި ތަނަށް ފާސްކުރެވުނު ޤާނޫނުތަކުގެ އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ އެގޮތަށް އަދި ފުރުޞަތާ، ރައްޔިތުންގެ އެންމެ ބޮޑު ސިޔާސަތު ފާސް ޤާނޫނުތަކުގެ މިގޮތުގެ ފަންނުވެރިކަމާ މިޒާ ފަރުދުތަކުން ބަލައިގަނެވޭ އެގޮތް ތަން. ދުރަށް ސްކޫލް ޖަހާލުމުގެ ހުއްޓާލީ ސިޔާސީ. އަނިޔާވެރި ކުރުމުގެ އެކަން ފާހަގަ. އެ ދިނުން ބޮޑުވެރިންނަށް ހިމާޔަތް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެ ދިނުން މަޖިލީސް ހަރުދަނާކުރުމަށް. އެއްގޮތަކަށް ވެސް، އިއްތިފާޤު ދުނިޔެ ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރާ އެއްބަސް، ވަގުތީ ސަރަހައްދުގެ ހިމާޔަތް ދިނުމަށް ބަހައްޓާ ކަމުގެ ފަރުދުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ތަން. ފަންނުވެރިކަމާ، މާފުކުރައްވާތި!

އިޖުތިމާޢީ ފަންނުވެރިކަމާ ނުކުތާ ތަން. އެއީ ތަފާތު. ޖަލްސާތައް ފިޔަވައި ގޮތުގައި، ފައިދާގެ ވިޔަފާރި ކުރުމަށް މީހާ އެ ސިފައިން ގޮތުން، އެ ކަންކަން ހިމާޔަތް ގޮތުން ކަންކަން ވެގެން ގޮސް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ފެނިނަނީ. އެ ތަފާތު ގޮތް މި ފެނިނަނީ. ޖުޑީޝަލް ބޭރުގައި ބޯޓު ސިޔާސީ ބޮޑުވެރިންގެ ދައުލަތުގެ ކުރުވުމަށްދޭ ގޮތުގައި، ކުރުވުމަށްދޭ ކުރިއަށް ދިޔައިރު ފުރަތަމަ ގޮތް. ބޮޑު މިނިސްޓަރު ވަކިން. އިޖުތިމާޢީ ފަރާތްތަކުން ބަލައިގަތުމާ ސަރަހައްދު ވެސް އެއް ހަމައެއް ފުރިހަމަ، ޝަރީޢަތް އެ އިތުބާރު ކަމަށް ހުށަހެޅުއްވީ. ޝަރީޢަތް އެއްބަސްވުމުގެ ފުރިހަމަ.

ވާހަކަތަކެއް މަޖިލީހުގައި މި ޖަލްސާގެ ޖުޑީޝަރީ މި ސަރުކާރު އެއްބަސް ކަމަށް އެ ބޮޑުވެރިން ދައުރުގެ މަޖިލީހުގެ ސިޔާސަތު ބޮޑުކުރެވޭ އޭގެ ކުރަން ކޯޓުން އޭރު ބޮޑު ކަމަކީ. އެކަން ކުރި އެ ބޮޑުވެރިން. އެކަން ކޮށްފައި ވެސް ހުރި އެ ބޮޑުވެރިން. ދެންވެސް އެކަން ކުރަނީ އެ ބޮޑުވެރިން. އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުން އެ ބޮޑުވެރިންނަށް އަނބުރާ ފޮނުވާން ދެން ބޮޑުކުރެވޭނީ.

ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު އެބަ އެނގޭ، ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ލީޑަރޝިޕްގައި ތިބި ގިނަ މީހުންނަކީ އެ ބޭފުޅުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ނިޒާމުގައި، ޑިމޮކްރެޓިކް ވިސްނުމާ ދުރުން ބީރައްޓެހި ބައެއްކަން. މިއަދު ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ ޖަލްސާތަކުގައި އެ ދަނީ އިންޤިލާބުކުރަން ގޮވުން. މިއަދު ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ އެކިއެކި އެއްވުންތަކުގައި ގޮވަމުން އެ ދަނީ، [illegible] އެ ބޭފުޅުންގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ތަސައްވުރެއް ނެތްކަން ރައްޔިތުންނަށް ހާމަވެގެންދާ ބޮޑެތި ކަންތައްތަކެއް. ކޮންމެ އެއްވުމެއްގައި ވަކި ހިސާބަކުން އިންޑިއާ އައުޓް. މިއީ ހަމައެކަނި އެ މީހުންގެ އޮތް [illegible]. [illegible]، އިދިކޮޅު [illegible] [illegible] މިއަދު މި ޤައުމުގައި ނެތް. އިދިކޮޅު ސިޔާސީ ލީޑަރުން ވެސް ނެތް. [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވެގެން އުޅޭ މައްސަލައަކީ، ރަނގަޅު ހަރުދަނާ [illegible] ނިޒާމުގެ ތެރެއިން މި ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވަން އެނގޭ އިދިކޮޅު ލީޑަރު މި ޤައުމުގައި ނެތްކަން. މިއީ ހިތާމައަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] ގޮތުން [illegible] [illegible] މި އޮތީ ހަމައެކަނި އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ދިމާވާ ކަންތައްތަކެއް ނޫން. ކުރިން އަޅުގަނޑު ބުނިހެން، ސިޔާސީ ގޮތުން ބަލައި ބޭފުޅުން އަމިއްލަ [illegible] ވާ [illegible] އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން އެކި މިހާރު ސިޔާސީ ގޮތުން ނަފުސާނީ [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު ކުރިން ހަމަ ބުނިހެން އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] ނިޒާމުގެ [illegible] މިކަން [illegible] ސިޔާސީ ގޮތުން ނަފުސާނީ [illegible] ބޭފުޅުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނިޒާމުގެ ގާއިމުކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް ބާއްވާނީ 8 ފެބުރުއަރީ 2023 ވާ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.

Overall Voting Result 2/7/2023 9:13:18 AM

Voting Mode: Open

VOTE

Kulli massala ah bahuskurumah_MP Adam Shareef

Results

Present:	49
Eligible to vote:	48
Yes:	9
No:	36
Abstain:	0
Voted:	45
Not Voted:	3

ID	Name	Organisation	Result
01	Speaker		No voting right
09	Ali Niyaz (MDP)	Hulhumalé	No
10	Ibrahim Muizzu (MDP)	Henveyru Uthuru	No
12	Hussain Shaheem (MDP)	Henveyru Dhekunu	No
13	Hassan Latheef (MDP)	Henveyru Hulhangu	No
14	Eva Abdulla (MDP)	Galolhu Uthuru	No
15	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	No
19	Imthiyaz Fahmy (MDP)	Maafannu Uthuru	Yes
20	Ibrahim Rasheed (MDP)	Maafannu Medhu	No
24	Ahmed Saleem (MDP)	Hoarafushi	No
25	Mohamed Shifau (MDP)	Ihavandhoo	No
28	Ibrahim Shareef (MDP)	Kelaa	No
29	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	No
30	Mohamed Nasheed Abdulla (IN..	Nolhivaram	Yes
31	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	No
32	Yasir Abdul Latheef (MDP)	Kulhudhuhfushi Uthuru	No
33	Jamsheed Mohamed (MDP)	Kulhudhuhfushi Dhekunu	No
34	Mohamed Raee (MDP)	Makunudhoo	No
36	Ali Riza (MDP)	Milandhoo	No
37	Mohamed Rashid (MDP)	Komandoo	No
38	Mohamed Shahid (MDP)	Funadhoo	No
40	Ahmed Haroon (MDP)	Manadhoo	No
41	Mohamed Abdulla Shafeeg (MDP)	Velidhoo	No
42	Yoonus Ali (MDP)	Holhudhoo	No
43	Mohamed Rasheed Hussain (M...	Alifushi	No
44	Mohamed Waheed (MDP)	Ungoofaaru	Not Voted
46	Hassan Ahmed (MDP)	Inguraidhoo	No
47	Adam Shareef (PNC)	Maduvvari	Yes
51	Jeehan Mahmood (MDP)	Hinnavaru	No
53	Abdul Ghani Abdul Hakeem (MD..	Kurendhoo	No
54	Abdulla Jabir (IND)	Kaashidhoo	No
55	Ibrahim Naseem (IND)	Thulusdhoo	Yes
58	Hassan Shiyan (MDP)	Thoddoo	No
61	Mohamed Nazim (MNP)	Dhangethi	Yes
62	Ibrahim Fazul Rasheed (PNC)	Felidhoo	Yes
64	Ikram Hassan (MDP)	Dhiggaru	No
70	Hassan Afeef (MDP)	Vilufushi	Yes
71	Abdulla Riyaz (MNP)	Thimarafushi	Yes
75	Mohamed Wisam (MDP)	Gamu	No
77	Mohamed Saeed (PNC)	Maavashu	Yes
79	Yaugoob Abdulla (MDP)	Dhaandhoo	No
85	Ahmed Zahir (MDP)	Gadhdhoo	Not Voted
86	Mohamed Rasheed (MDP)	Fuvahmulah Uthuru	No
89	Ilyas Labeeb (MDP)	Hulhudhoo	No
90	Mohamed Nihad (MDP)	Feydhoo	No
91	Ibrahim Shareef (MDP)	Maradhoo	No
92	Mohamed Aslam (MDP)	Hithadhoo Uthuru	No
93	Ahmed Rasheed (MDP)	Hithadhoo Medhu	Not Voted

ID	Name	Organisation	Result
94	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	No